

Jonas Lie

# **Trold**

**En Tylft Eventyr**

**Ny samling**

bokselskap.no

Oslo 2019

bokselskap.no, Oslo 2019

Jonas Lie: *Trold II*

Teksten er hentet fra Universitetet i Oslo/dokpro.uio.no. Dokpros tekst er basert på *Samlede Digterverker*, standardutg. i 10 bind, Kristiania, Gyldendal, 1920–21).

ISBN: 978-82-8319-471-5 (digital, bokselskap.no), 978-82-8319-472-2 (epub), 978-82-8319-473-9 (mobi)

Teksten er lastet ned fra [bokselskap.no](http://bokselskap.no)

---

# Moskenæsstrømmen

[n1](#)

Værømanden og Moskenæskjærringen havde havt Hushold og levet godt og vel sammen saa langt tilbage, som Mindet rak og længere end saa.

Ved Flod satte han Stauren i Suppegryden og rørte og dreiede, og ved Fjære satte hun Sleven i. Af Fisk, som seg ind fra Havet, var der altid nok i Gryden.

Men saa hændte det en Dag, som Regnskaadden lettede og Værøkallen laa og saa udover Havet, at den ene vene Jomfruen efter den anden syntte sig frem af Hildringerne.

Og der stod de tilslut alle «de syv Søstre paa Helgeland» i den blanke Luft, saa det skinnede i de hvide Forklæderne deres.

Kallen bare glomede og saa; ikke vidste han, hvem af dem han skulde synes, var den vakkreste.

«Lig ikke der og lad Dig,» skreg Kjærringen hans, «ser Du ikke, de Storjenterne øser Fisken op lige foran Suppegryden vor.»

Saa drog Værøkallen Sjøstøvlerne paa og la ud over.

Han saa ikke om sig, før han var midt ude i blanke Hildringen,

hvor det lyste baade i Luft og Hav, saa det svimlede for ham.

Der stod de alle syv, den ene mere rank og høiløftet op mod Himmelblaanet end den anden, og saa stormægtige var de, at Sjøfuglen ikke engang naade dem til Hofterne.

Han glante høit og høiere end høit, til han saa det skinnede i Guldkammene deres.

Men, da Solen begyndte at drage sig med alskens Let og Farve og blaane og leke deroppe, blev Værøkallen rent staaende og gabe.

«Er Du Værømanden Du, som altid ligger med Mørkeskaadden i Hatten og kiger i Tarren,» spurgte den yngste af Søstrene.

Ja, det var han da.

«Og det er Kjærringen din, hun, som staar derinde svart og kroget og rører med Sleven,» ropte hun igjen.

Jo, det var det nok ogsaa.

«Styg Kjærring og vakker Kar,» lo hun saa det ljomedede.

«Værøkal, Værøkal, Du har vel ikke set noget blankt dernede i al Tangen. Maanekronen vor er trillet ned i Sjøen, og vi er faret alt hid nord for at lede.»

Var det likt, at han havde set den. Værøkallen gjorde ikke andet end kope sig væk paa den vakkre Jomfruen.

«Vil Du holde op i den ene Snippen paa Forklædet mit kanske,

mens jeg leder.»

Saa glemte Værøkallen alting og stod og holdt i Forklædsnippen og tænkte: Vakker Kar og styg Kjærring, vakker Kar og styg Kjærring.

Han havde aldrig før vidst andet end, at det var Kjærringen hans, som var vakker, og han, som var styg. For saa havde hun sagt.

Og nu syntes han, hun var baade svart og kroget af al den Kogningen, og Fiskeslo og Affald og Manæt og Styghed laa klinet opefter Stakken og i Haaret hendes.

Og saa begyndte han at gjøre sig lækker og fortælle om, hvor rig han var, saa det ikke blev Ende paa de Fiskebanker, han aatte. Han gapte i ét Glis og Flir og bare trippede med Foden.

De andre Søstrene stod hvide og høibaarne og ikke saameget som ænsede ham. De saa roligt ned i Sjøen efter Maanekronen.

Men den yngste, som havde ladet ham holde i Forklædsnippen, sendte Blink i Blink med Spot og Latter ned paa den nøgne gamle Skallen hans, som var skurvet og hvid helt over efter Affaldet fra al Sjøfuglen.

Bie og kope gjorde han saa langt, som Kvælden led, og helt til Fuglen begyndte at sætte sig paa Skjærene for Natten.

Da kjendte han, at han ikke havde faat Mad den hele Dag.

Saa vassede han hjem.

Men Toppene tændte sig en efter en i de syv Søstrene og lyste med

kolde haanlige Glyt nedover Skutryggen, den kollede runde Bagstudsens hals og de korte knudede Ben.

Da var han saa flad og liden, at han bare krøb op i Fjæren til Kjærringen.

Men hun vørrede ham ikke saa meget som at glytte ud af Døren, alt det hun hørte, han slog Havet ud af Sjøstøvlerne og tramped og banked.

Saa fik han sidde ude i Manætjørjen.

Og værre Nat havde Værøkallen aldrig havt, som Svelten sved og Manæten brandt.

Kjærringen bare styrede i Sinne derinde med at lægge sig, og, ret som det var, dundersnorkede hun ud til ham.

Men saa mente han, hun kom vel ud engang, slig som hun vidste, Kallen hendes sad der i Dragsuget og Blaasten.

Det led og det skred først Flodtid og saa Fjæretid.

Den, som lod ham sidde der og selv sov alt det, hun aarkedede, var Kjærringen.

Men, da det lysnede og steg til Flod igjen om Morgenens, fo'r Moskenæskjærringen med Slevens ud af Døren og til Gryden uden engang at se til den Kant, hvor Kallen sad.

Og saa begyndte hun at røre i den, saa Strømmen svellede op og fræste, og Skumdotterne føg som et Sneveir.

Men, da Værøkallen saa, hvordan hun tog i alene, blev han rent paa Livet ræd for, at han skulde miste Kjærringen sin og, at hun ikke skulde ville ha ham med længere om Gryden.

Saa fo'r han ud med Stauren og satte den i saa det sprutede, og til at hjælpe hende med at røre.

Men Kjærringen dreiede og rørte med Sleven tvært imod, saa Sjøen hvirvlede og malte i Ring som en Trakt.

Og, naar Værøkallen prøvede at dreie efter, rørte hun igjen tvært imod, saa Strømmen gik rundt som en hvid Kværnfos og saa høit som midt paa Fjeldet.

Da skjønte Værøkallen, hvad for Kjærring, han havde.

De fine Jomfruerne kunde faa staa der, de stod, ikke passede de til at sætte Stauren i Gryden.

Og saa begyndt han at smiske saa fint som legende Solskin.

Nei for Lag hun havde med Sleven. Det var en, som kunde ta i og koge det. Aldrig havde han set, at hun havde saa gjild en Stak slig, som den slængte om hende i Sjødrevet. Saa ferm en Kjærring fandtes der ikke.

Samme Kvælden sad de forligte og delte Fisken som før.

Men saa tit, som Ny- eller Fuldmaanen blinker og skinner som en Krone i Strømmen, husker Moskenæskjærringen paa de syv Søstre og blir vild og gal igjen og farer ud med Sleven.

Og saa Værøkallen efter med Stauren.

Og da rører og maler hun imod ham, saa Havet gaar som Elv og Fos, og Malstrømmen hvirvler rundt som en Trakt mellem Moskenæs og Værø, helt til de blir forligte igjen.



# Bylgja

Hos et Par gamle Skipperfolk ude ved Havet var der en ung Gut, som var kommet ind med et strandet Fartøi.

Ingen vidste, hvad Land han var fra. Men med den voksne Alder blev han saa hæv og gjæv i Væsen og Vækst, bleg og brændende i Øinene og underlig vakker, at alle skjønte, han var af nogetslags fornemt Folk med høit Sind.

Helst laa han ude paa Næsset og saa udover Havet, det hvide og landløse, som vuggede Dønning bag Dønning og Top bag Top.

Aldrig blev han træt af at se og speide henne i den yderste Rand mellem Hav og Himmel, hvordan Bølgeaasene glittrede og legte, seg og sank.

Fred fik han ikke, før en hvid Bølge løftede sig over de andre snart saa og snart saa.

Han vidste, den maatte komme.

Snart skinnede dens brede hvide Skavl i Solen, snart steg den med et kaadt vildt Sprøit mod Himlen, snart glimtede og gjækkede den bare som Glans fremme i Synsranden. Den skiftede paa utallig ny Vis, – til ham bar den Hilsen.

Og, naar Graagaasen kom om Vaaren og trak bort om Høsten, blev han aldrig træt af at staa og se efter dem og undres, hvor de fo'r hen.

Men en Kvæld, som han sad der paa Næsset, skjød Bølgen op én Gang og en Gang til og nok en Gang der langt ude. Den taarnede sig stedse mægtigere op mod Himlen og steg og steg, helt til den rullede sin Skavl som en hvid funklende og glitrende Mur indover Næsset.

Han fik ikke Røst for sig, medens den kom væltende imod ham.

Men ud af den sprang en Pige med et vildt Ansigt, og Øinene lyste af Lyst og Trods. Hun slængte sig paa hans Knæ med Armene om ham og raabte gjennem Suset:

«Jeg heder Bylgja og er evig Uro.

Aldrig fanger Du mig. Det er lige ondt at kjende mig mellem Pigerne som en Bølge mellem Bølgerne.

Men op vil jeg dukke i din Hu. Og al din Længsel og Elsk skal bli navnløs og havnløs fra den Stund, Du har havt Bylgja paa Fang» – sang det i Skumvæggen, som hun igjen veg ind i Suget.

Og fra den Stund søgte og ledte han og mente, at han skulde kjende hende mellem tusinders tusinde.

Naar han saa Kvindernes hvide Skaut røre sig som Bølgerækker indad Kirkedøren, mødte han Blikke baade dulgte og de, som smilte, medens Kinderne skiftede Let og Farve.

Men ingen af dem havde de hendes Øine, der lo som Solskin i

Fraaden over det grønne vilde Hav og stak med Blink som af Dybets Hemmeligheder.

Og, naar Pigerne ragede og kastede Høet i de korte Særkeærmer og, brune i Solen, under Latter og Lystighed kappedes, naar det var ham, som kjørte Læsset, hamrede Hjertet i ham, og Øinene brændte som mørk Ild. Han tænkte paa, om hun, som lo vildest og slængte sig overgivnest i Saaterne, skulde være Bylgja.

Men saasnart hans Blik fangede hende, vendte hans Sind sig braat. Ikke var denne uselige bly Forvirring Bylgjas store Haan og Trods.

Om Høsten, naar de unge i lystigt Følge plukkede Nødder, og Pigernes smidige Liv og Skikkelser og leende Aasyn kom frem og svandt mellem Hasselbuskerne, randt mangt underligt Blik over Bladene. Men tyktes de ham alle som tamme, vingeklippede Fugle i Løvet imod hende, som traadte Dansen altid ny og daarende derude i Havranden.

Men i den stormfulde Vintertid, naar Maagerne og al Himlens Hær af Fugle skreg i den regngraas Dag, og Fangsten østes op af Garnene som det blanke Sølv, medens Pigerne stod i hundreder nede ved Sjøsprøiten og ivrige beredte den med hændige Knive, blev det, som hun, han stundede efter Nat og Dag, kunde være nær.

Og, hvor den løsslupne Latter skingrede ubændigst, og Tungerne slængte spottende og lystige Indfald som friskest ud i Vinden, syntes han, at han fornam Bylgjas salte Havstænk ud af de viltre Blik og Miner.

Men om Uro, som var navnløs og havnløs og kjærere end al Lyst i Livet, vidste de intet, og over hans Længsel skreg og kredsede de alle kun som smaa rappe, begjærlige Maager over det store urolige Hav.

Alt det, han søgte og speidede og prøvede Kvinders mangfoldig fangende Sind – aldrig fandt han hende, som landløs og strandløs i uudsigelig skiftende Fagerhed lokkede hans Hu.

Og han søgte ud fra Menneskene paa Havsens ensomme Veie, hvor Kjølen ikke sætter Spor.

Didud, hvor det lyste i vældige Skimt, styrede han som til Stevnemøde, medens Havet sendte Skumskred og legte med Livet som en Kastebold.

Og, naar han for lavt Seil fo'r over de store tordnende Dønninger, kunde han høre Bylgjas vilde Røst i Skumvæggen om Elsk uden Landefæste, navnløs og havnløs.

# Duen

Der var en Mand og en Kone. De levte sammen saa godt og fredelig, og urimelig glade var de i hinanden.

Vakker var Konen, og vakkre Børn havde de, og altid var der fint og skuret og net og varmt og hyggeligt i Huset, saa Manden aldrig brød sig om at være andetsteds end hjemme.

En smuk Have eiede de, som Konen gik og stelte og plantede i og skar Ærter til Middagen, mens han stod og røg Tobak i Vinduet og snakkede ud til hende.

De syntes selv, de var rigtig lykkelige.

Saa var det en Dag i Jagttiden, at Manden spadserede en Morgentur i den blanke Vaarluft, medens Jægerne fo'r og plaffede langs Kanten af Skogaasen.

Da saa han, en Fugl laa og flaksede i Veisporet.

Hvergang han nærmede sig, prøvede den at komme undaf.

Han forstod, at den var skudt i Ryggen, saa begge Fødderne var lamme; den trak dem efter sig, og Vingerne kunde den bare røre halvt.

Den maatte være faldt ned paa Veien fra et af Træerne ovenfor.

Han blev staaende og spekulere paa, ihvad han skulde gjøre. Nogen Jæger var han ikke, aldrig havde han dræbt saa meget som en Høne, og Vildduen saa saa angst og ræd op paa ham og rykkede til, hvergang han blot rørte sig.

Men oppe i Træet sad der en anden Due og vogtede paa alt, hvad den saarede gjorde. Den kurrede og fløi vildt urolig, eftersom den anden rørte eller ynkede sig.

Det maatte være dens Mage, som sørgede, tænkte han.

Saa gav han sig til at snakke snilt og medynksomt til den stakkars Due, som laa paaskakke i Veisporet og flaksede og blikkede op til ham.

Og i dens levende, vogtende Øine saa han, at den ligesom forstod ham og tog Haab. Den rykkede ikke længere til, naar han nærmede sig, men laa der stille og saa paa ham, som den havde sat Lid til, at han kunde hjælpe.

Det var saa inderlig Synd i den.

Men ikke aarkede han at ta med Hænderne i en halvdød Fugl, og ikke vidste han, hvad han skulde gjøre med den.

Da steg det op i ham, at han fik slaa sig haard og ende dens Tilværelse.

Og pludselig fo'r han til og gav den et Slag med Stokken.

Dens Mage fløi fortumlet vildt iveiret og skreg og skreg.

Den stakkars Due laa der livløs med udstrakt Hoved og Vingen

med den hvide Ring sprikende over Veisporet.

I helt Oprør slog han den engang til og engang til.

Han følte det næsten som en Misgjerning saadan, som han havde vekslet Blikke med den og set den havde trot paa ham.

Saa spadserede han sin Tur.

Paa Tilbageveien stod han endel betænkt over, om han skulde bære Fuglen hjem med sig. Det vilde ta sig nok saa tappert ud, om han kom med en Vilddue, som han selv havde gjort til Bytte.

Og, da han mente, den nu kunde være blet kold, tog han den forsigtig efter Benene og bar den hjem.

Han ventede baade Lov og Ros af Konen, fordi han havde fældet en Fugl borte i Skogen og det uden Gevær.

Dog den, som næsten ikke gav sig Tid til at se paa den og blot skyndsomt raabte paa Pigen, og lod den bringe ud i Kjøkkenet, var hun.

Da han om Aftenen kom hjem fra Kontoret og fandt Duen anrettet stegt paa Bordet, formaade han ikke at ta en Bid af den, saa levende, som det endnu stod for ham, hvordan han havde set den i Øinene og næsten snakket med den.

Han sad bare og pillede saavidt i den med Gaffelen.

Og saa nødte han Konen, hun maatte da endelig smage paa noget saa fint som Vilddue.

Men med ét røg hun op af Stolen.

Der blev pludselig en Graad og Tuden, saa han ikke vidste sin arme Raad og ikke fik gjort andet end sige søde, søde.

Der var ikke et Ord at faa af hende, bare et bortvendt Ansigt.

Men kjære, hun maatte da ikke ta det saa forfærdeligt, at han havde dræbt den stakkars Duen, mente han.

Aa, han skjøjnte nok, at det ikke var Duen, som stod dem imellem, brast det ud af hende; men hun vilde ikke sige et Ord om det, han selv bedst vidste.

Da gabte han af Forbauselse, for han vidste slet ingenting.

Men nogen Oplukkelse var der ikke at faa.

Siden blev hun den hele Aften liggende paa Sofaen og sukke og vilde ikke ind i Sovekammeret og lægge sig.

Da blev han tilslut rent desperat og styrtede sig i vildt Sinne i sin Seng.

Som han laa der urolig og endnu kun halv indsovnet, hørte han som et lidet hvast skjærende Skrig, og han huskede pludselig, at det var akkurat saa, Vild duen i sin Angst havde git Lyd.

Du skal se, det er dens Sjæl, som er ude og hævner sig med denne Ufred i Huset, fordi jeg sveg den, gik det i ham. For værre Dag! ...

Morgenen efter bar Konen Tørklæde om Hodet. Hun var og blev



lige taus og lige ulykkelig.

Ikke begreb han nogen Ting længere.

Da han saa vilde ta paa sig Ytterfrakken, blev hun ligesom urolig og angst og vogtede eget paa ham.

Som han tog i Dørklinken, styrtede Taarerne hende ud af Øinene, og hun raabte:

Ja ja, gaa Du, jeg skal ikke forhindre Dig. Men det spør's, om Du ser mig igjen.

Da forstod han, at her maatte være noget rent galt paafærde.

Saa drog han hende ned paa Sofaen og spurgte og frittede, medens hun vilde slide sig fra ham. Han talte baade mildt og blidt og fint og rasende, helt til hun begyndte at lysne og tvile i Øinene, og han endelig fik det truet ud af hende.

Saa slap det da frem, at igaar, da han kom indover Gaden med Vildduen, havde hun siddet i Vinduet og set i Speilglasset i Spionen, at han havde mødt den smukke Modehandlerinde paa Fortoget. Han havde holdt Duen op i Veiret for hende og smilt saa indsmigrende betydningsfuldt ind i Ansigtet paa hende.

Aldrig havde hun trot sin Mand istand til slig Leflen med andre Kvinder, tudede hun, og aldrig havde hun set noget saa fælt. Det kom over hende som et Tordenslag paa en klar Dag, og hun havde hele Natten ligget og grublet paa, hvordan hun skulde holde ud at leve længere.

Var hun blet spikende gal, raabte han. Havde hun ikke netop i disse Dage selv plaget ham til at følge med ind i Modebutikken og se paa, at hun prøvede Hat. Saa maatte han da hilse paa Mennesket, og Duen havde han vel holdt op i det samme.

Hvor hun havde lidt.

Men nu var han jo hendes egen gode, bra, trofaste Mand, ikke sandt? spurgte hun og saa ham grædende ind i Øinene.

Jovist, kjære, kjære Millemor. Men hvor kunde Du falde paa dette?

Bekjend bare, at Du var for vigtig og kry af den Fuglen, lo hun endnu skjælvende af Graaten.

Det lysnede og trak sig helt op til Godveir. Hun maatte kysse og kysse ham igjen.

Gudskelov, at alt nu var blet godt igjen, pustede han lettet. Der var som en hel Fred og Sol i Stuen, og Konen saa lekende glad og øm rent, som han havde faat hende paany.

Den næste Morgen, da de havde spist og snakket ved Frokosten, og han skulde ta til Yderfrakken, blev hun pludselig igjen saa stille og fulgte ham underlig med Øinene.

Det var vel ingenting, tænkte han. Kun syntes han, det var lidt rart, at hun ikke fulgte og lukkede Gangdøren efter ham, som hun pleiede.

Siden paa Dagen var hun hellerikke i vanligt Humør. Hun undgik at forhøre efter, hvor han havde været, og hvem han havde truffet,

saaledes, som hun ellers altid gjorde.

Saa blev han bekymret og spurgte, om hun var syg.

Men da blev hun ganske stram i Ansigtet. Hende feilte ingenting, sa hun; gid hun bare var død!

Han søgte nu at nøde hende til at tale oprigtig ud med sig, drog hende ned paa sit Knæ og vilde ha hende til at se sig i Øinene.

Men hun fo'r op saa hastig, som om hun skulde ha rørt ved en Snog, og blev staaende og stirre paa ham med noget som en gjemt Haan.

Det var saa besynderligt, udbrød hun endelig med dirrende Stemme. Der var tre Gader at vælge mellem, naar han skulde ud i Byen om Morgen. Men altid, absolut altid, gik han den, hvor han vidste, at Modehandlerinden kunde møde ham.

Og andet, andet var det ikke, ropte han. Var det hele Møllestenen? Hun maatte pludselig være blet rent forrykt og se Spøgelser. Han kunde da ikke for, at hans Kontor laa der, hvor det laa, og den samme Gaden havde han nu trasket i syv Aar.

Ja, den var vist blet ham altfor nødvendig, sukkede hun tung og mørk i Hu.

Da stirrede han forbauset paa hende og bemærkede indædt, at de ikke vel kunde leve uden, at han umagede sig hen paa Kontoret.

Og i Sinne fo'r han ud og smeldte Gadedøren efter sig.

Der maatte være noget, som feilte hende, stakkar, tænkte han saa bagefter, nogetslags Sygdom i Blodet kanske, som voldte slig Tyngde i Sindet.

Og under sin stærke Bekymring blev han stedse omsorgsfuldere og varsommere om hende. Han vidste ikke, hvor godt han skulde snakke eller, hvor mange Puder han skulde stikke om hende.

Snilt og venligt var alt det, hun sagde og gjorde, dog noget som et Smil var der ikke at se.

Men hver Morgen, han skulde ud i Byen, blev hun underlig urolig og ligesom borte fra ham.

Saa hændte det en Dag, han kom med en Present til hende, at han fik et Blik saa saaret og sorgfuldt, at han rent gjøs. Det var just, det samme dødssyge Udtryk, han huskede fra Vildduen; den havde netop set saadan paa ham.

Da slog han i Forfærdelse og Angst Armene om hende og skreg, hvad i Guds Navn det da var, hun gik og tiede og bar paa.

Men hun saa fremmed paa ham og drog sig bort.

Hun maatte da forstaa, at hun holdt paa at drive ham rent fra Vettet, ropte han. Var der noget i Verden, han ikke vilde gjøre for hende? Holdt han ikke af hende?

Hun saa bare vemodig paa ham og udtalte, hvor inderlig taknemmelig hun var, fordi han tænkte vel baade paa hende og Børnene og var snil og hæderlig og bra; hun saa jo, han gjorde sit

bedste. Men Kjærligheden var en fri Fugl, det forstod hun mere og mere. Og, hvad kunde han for, at hans inderste Sind var vendt fra hende?

Kjøbe Presenter, – Gud! Hun holdt Ansigtet i Hænderne: Tror Du, jeg bryr mig om en slig Gave uden, at der er noget andet, som følger med?

Noget andet?

Har Du virkelig kjendt mig saa lidt, Even? Men jeg skal ikke tvinge Dig, ikke pine og plage Dig, stakkar. Havde jeg bare vidst det fra først af, at Mandfolkene ikke er som vi. Siden jeg har faat Øinene op, kan jeg ikke ta en Avis, ikke en Bog i Haanden uden, at der staar om Troløshed og Dobbeltspil. Læste jeg ikke netop i denne Morgen om et Ægteskabsbrud saa utænkelig forfærdeligt, at Blodet rent isnede i mig, om en Mand, som havde to Familier med Børn i begge, to Koner, som begge svor paa, at han holdt af dem over alt i Verden.

To Koner! forsøgte han lystig. Og jeg, som har saa fuldt nok med én.

Men hun saa kun forskende paa ham, som hun overveiede hans Ansigts Udtryk.

Det er virkelig, som Du med Flid ikke vil gaa ind paa, hvad jeg taler om, udbrød hun.

Paa hvad? Om jeg kunde gjort som Manden i Avisen? Det maatte ialfald været i to Byer, som laa saa langt fra hinanden som her og New-York. Men akkurat i samme By, nei, det blev for snedigt for mig. Det

maa ha været Pokker til Kar.

Men selve Tingen var altsaa ikke saa rent, rent utænkelig, er det saa Du mener? Nei, Du skal ikke bare af Pligt hænge Brystnaale og Ringe paa mig, medens dit Sind er andetsteds. Nei, nei, sig mig ikke imod. Jeg er blandt andet for stolt til det, Even. Stik mig heller med Brystnaalen her, lige gennem Hjertet. Kjend, hvor det banker.

Hun tog hans Haand og lod ham kjende.

Hjertet hamrede virkelig som en Slægge.

Men kjære, kjære Milla, er Du rent borte i Natten. Jeg skulde ha vendt mit Sind fra Dig? Og saa gjør jeg jo ikke andet end gaar og er ulykkelig, rent ud fortvilet, fordi jeg tænker, at Du ikke længere holder af mig. Sig sandt, Milla! er der noget iveien? Er der nogen anden, – jeg mener ikke noget ondt; – men nogen, Du kan ha set eller kanske husket op igjen fra gamle Dage, før vi to – forstaar Du. Tal oprigtig og skjul det ikke.

Milla sad med ét opret i Sofaen:

Men da kan Du jo ikke være glad i nogen anden, Even, kom det straalende.

Ne–i, vedblev hun undrende, – er Du jaloux, virkelig jaloux? Du har aldrig været det nogen gang.

Hun hang ham pludselig om Halsen.

Sig sandt, Vennen min, tiggede hun, er der virkelig nogen, Du

nødig ser her? For min Skyld?

Hun saa ham i Øinene, som hun vilde læse og udgrunde dem.

Er det, fordi vi kommer sammen med Kaptein Staib, som friede til mig? Nei, aldrig havde jeg trot, Du kunde være saa gal. Du, Even, – jaloux – og paa mig! – Aa, Du véd ikke, hvor Du har gjort mig glad. Hvergang jeg sætter paa mig denne Brystnaalen, vil jeg komme til at huske, at med den har jeg havt den glædste Stund i mit Liv.

Jaloux, jaloux – Du, raabte hun efter ham, da han gik.

Endelig, endelig Ro i Huset.

Endelig Tryghed for, at han ikke i Eftermiddag eller i Kvæld igjen stod oppe i dette fortvilet uforstaaelig vanvittige, hun havde sat sig i Hodet. Han havde i den sidste Tid ikke havt Fred en Dag.

Hun var saa glad, hun havde Manden sin igjen, var det jublende Omkvæd hele Aftenen.

Hun pyntede sig for ham, skaffede hans Yndlingsret, fersk Torsk, og satte Toddy frem. Nu var der bare de to i Verden.

Men han maatte nu vel bekjende, lød det tilslut, nei det gjorde hende ingenting nu; – men han maatte nu vel bekjende, at lidt, lidt Beundring eller nogetslags Dragning havde dog den Modehandlerinden udøvet paa ham. – Sig det bare, Manden min, – lidt, lidt Dragning var der nu –

Ikke Spor.

Aa–aa, Haanden paa Hjertet. Du forstaar det kanske ikke selv; men slige Koketter véd, hvorledes de skal ta disse dumme Mandfolk. De har saa tusind Greb og Kneb, er saa søde, saa ligefremme og ferme, saa bare venskabelige. Men hun maler sig nu rød paa Læben og smiler for Tændernes Skyld. Har Du ikke set det? – hun har mindst to indsatte, om ikke hele Gebisset.

Men kjære, skal vi nu trække frem det Menneske igjen, som aldrig har været i mine Tanker.

Sig Du, siden imorges, Du mødte hende. Naa, naa, jeg mente jo ikke noget ondt. Men det er dog besynderligt, – noget kommer det af, – om Du ikke selv véd det, – en vis Dragning alligevel.

Aa, – bliv ved, bliv ved, – at mit Sind er vendt fra Dig –

Kjære Even –

– i mit allerinderste? ikke sandt? – fo'r han glubende iveiert. Driv paa, driv paa.

Jeg siger jo bare, at –

Der lød et Hvin, og med et Sprang som en Løve paa sit Bytte slog han til det forgyldte Taffeluhr, saa Glaskuppelen røg i Stykker og Splinter.

Men Even, – Even, skreg hun.

Skal alt ødelægges, saa er det bedst at begynde straks. Du ser, jeg gjør det med knusende Ro.



Han løftede Ildskuffen og vilde anbringe den mod det store Speil.

Og bagefter slaar jeg Dig og saa mig selv. Det skal gaa saa roligt til, skal Du se.

Saa slaa da, Even, – værsgod! skreg hun ude af sig selv og stillede sig foran ham.

Dig? – Slaa Dig? Han slap Ildskuffen i Forfærdelse. Røre et Haar paa dit Hode uden for at kysse det, graate over det –

Det endte med inderlig glødende Forsoning.

Og aldrig havde han holdt af hende som nu, lød det den næste Morgen, da han tog Farvel med hende for at gaa i Byen.

Og jeg, som har trot paa, at Du har holdt af mig bestandig, kom det sagte stirrende.

Det har jeg ogsaa naturligvis, bare ikke saa bevidst. Det faldt af sig selv ligesom. Vi maatte jo være vanvittige beggeto, om vi ikke nu skjøjte, at vi holdt af hinanden.

Ja, Vennen min, af mig skal Du ikke faa høre et Ord mere om det. Jeg mener bare, at Mandfolkene saa lidt kjender sig selv, hvad der drager dem.

Saa saa –. Han skjøv sig noget rapt ud af Gangdøren, medens han smilte og endnu trykkede hendes Haand.

Men ude paa Trappen slappedes hans Træk; han var rent dødskjed af det.

Denne «Dragningen», dette Vanvid, – han begyndte uhyggelig livagtig at forestille sig et Hampereb.

Der sad hun vel nu ved Speilet i Spionen og saa efter ham. Han kunde jo, naar det skulde være, møde Modehandlerinden, og hilse maatte han.

Om han idag for en Sikkerheds Skyld valgte en anden Gade. Man naade tilslut frem ad en gal Vei ogsaa saavist, som man ved at gaa Jorden rundt kom tilbage til det samme Sted. Saa var han forbi dette skjæbnesvangre.

– Var det virkelig for min Skyld, Du tog Mellemgaden idag, kjælede hun for ham ved Middagstide. Du maa da ikke indbilde Dig, at jeg er jaloux længere, Even! Denne Modedukken kan for mig smile saa farvet rødt, hun bare lyster, til Manden min. Men, man kan nu sige, hvad man vil, de er farlige slige Koketter. Og bare det, at Du nu tar en anden Gade –

– En, som koster mig tyve Minuters Omvei – for din Skyld.

Ja, bare det. Du gjorde da ikke det, var der ikke – jeg siger ikke andet end fra allerførst af, Vennen min, – ialfald en bitte, bitte, – aa vær nu oprigtig, – ganske bitte liden Drag –

Suppeterrinen røg, saa det kogende Indhold flommede.

Der gjordes tydelig Foranstaltning til paa lignende Vis at rydde hele Spisebordet, da hun kastede sig i Armene paa ham.

Kjære, kjære, tilgiv mig, jamrede hun, jeg skal aldrig nævne et Ord

mere. Det er saa Synd i mig, Even!

Det var rent hjerteskjærende.

Stakkar, stakkar Dig, Milla. Faar Du aldrig dette Spøgelset ud af Hodet. Sig mig, holder vi af hinanden, eller holder vi ikke af hinanden?

Ser Du, lad mig forklare Dig lidt, bad hun, da de siden sad ved Kaffen, rolige som to, Uveiret har gaat over. Slipper først den ulykkelige Tanke ind paa en Kone, at hendes Mand kunde svigte hende – kjære, jeg snakker ikke nu om nogen Dragning. Men, faar hun først en Tvil, kommer først Forfærdelsen i Blodet, – hvor skal hun ta Troen fra, saa alt blir som før? Jeg ser jo kjære, kjære Even, hvordan Verden er; jeg kan sidde og gennemgaa i Hodet hele Gaden nedover alle de noksaa hullede Ægteskaber. Og hvorfor skulde saa vi være en Undtagelse?

Even reiste sig plystrende og gik op og ned med Hænderne i Bukselommerne.

Saa tit jeg tænker paa, hvordan Du stod og løftede Fuglen op for denne Modedukken og smilte hende ind i Øinene, saa er det mig endnu ubegribeligt. Ja, jeg tror, jeg tror Dig, skjønner Du –

Javist skjønner jeg, der er en Skrue løs.

Men jeg har jo sagt Dig det, kjære Ven, jeg har en Skrue løs, en fiks Idé. Jeg grubler undertiden paa, om jeg ikke burde gaa til Doktoren. – Sig, aa sig, at det er Synd i mig. Og, at Du ikke gaar og hader mig, fordi jeg er slig.

Stakkar, stakkar Millemor! vi skal gaa oftere ud i fri Luft og spadsere og søge mere Omgang. Du er altid saa frisk og livlig, naar Du har nogen af dine Veninder hos Dig. Du skal be dem hid rigtig ofte, hører Du.

Hvorfor bare Veninder? Det er saa mærkeligt, det er, som alt blir til Fruentimmer for Dig; vi har da Venner ogsaa. Men nei, – der er noget i din Natur –

Aa be, hvem Pokker Du vil, eller la være at be dem; – han smeldte Døren efter sig.

Han var i Hundehumør og gik og drev om Eftermiddagen.

Ude paa Gaardspladsen vaskede og skyllede Pigerne Lintøi.

Han stod der længe fortænkt og aandsfraværende og stirrede ned i Brønden. Det mørke Hul med det dunkle, blankspillende Vand dybt nede øvede en underlig Tiltrækning.

Han var saa træt.

Hans gode, lykkelige Hjem havde nu gennem et helt Aar været et rent Pinested. Der var uafslædig og uophørlig øst Tvil over Følelser, som var ham saa kjære som Livet. Og det var hende, han elskede, som stod med den gloende Ildrager og la ham paa Stegepanden og vendte ham først paa den ene og saa paa den anden Side.

Han vakttes af sine Tanker ved, at Pigerne bar Vaskebaljen bort.

Og ind drev han. Sorgen sad saa tæt under Brystet paa ham, og der

var intet andet Raad end at arbeide.

Kaffen kom.

Det var til hans Forundring Stuepigen, som bragte den; men han fortsatte sit Arbeide.

Til Aftens maatte han spise alene. Hans Hustru laa i voldsomste Hodepine, forlød det.

Men i Himlens Navn, hvad er det nu igjen? kom han styrtende ind til hende.

Ingenting, ingenting. Hun maatte ialfald ha Ret til at ha Hodepine. Gaa fra mig, siger jeg, gaa fra mig.

Hør nu Milla, sa han bleg, – gaar jeg ikvæld fra Dig, saa gaar jeg did, hvorfra jeg ikke kommer igjen. Nu taler jeg Alvor. Vil Du saa sige mig, hvad Du har at bebreide mig.

Intet, intet, – jeg har jo sagt Dig, at Kjærligheden er fri. Aa, at jeg skal ha bundet Dig, – at det er mig, mig, som holder saa usigelig af Dig, som netop staar Dig iveien.

Du mener vel for alle Ulykker nu ikke, at jeg endogsaa har havt Tanke paa at gifte mig med denne fikse Modehandlerinden din?

Hende, – det er længe siden jeg har tænkt paa hende. Men har jeg ikke set med mine egne Øine i Eftermiddag, hvorledes Du har kunnet staa og ikke bestille andet end at hænge over de to Piger, som vaskede. Det er din Natur, jeg forstaar det nu saa godt. Du skulde bare ikke ha

giftet Dig. Det er din Dragning dette.

Ja ja, jeg skal gjerne for én Gangs Skyld bekjende, at det var en Dragning –

Hvad siger Du! kom det forfærdet.

– at jeg var forelsket –

Even!

– inderligt – i det sorte, blanke Hul i Brønden. Det ligesom sugede og lokkede og drog mig til sig. Krøb jeg didned og gjemte mig, slap jeg at gaa ind til dette Hjem, som er blet mig værre end et Rettersted. Større Fred og Lise end at slippe at ta i Klinken paa Døren gaves der ikke paa Jorden, syntes jeg. Og Du med din evige Tvil og Mistanke, Du kunde kanske bli kureret, overbevist ved samme Leilighed. Det maatte være en slig Fryd at vide, at Du da ialfald kom til at forstaa, – som Du siger, Du saa absolut maa, om det saa blev lidt vel sent.

Hold op, snak ikke saa, – bare tilgiv mig! Hun slæbte sig hen til ham paa Knæ. – Jeg er jo din egen med Liv og Sjæl, – Din, om Du tramper aldrig saa meget paa mig. Bare ikke gaa fra mig, hører Du, lad mig faa hænge ved Dig. Du ser jo, at jeg har en fiks Idé, har været besat helt fra dengang ifjor, jeg saa, Du stod slig med den Vildduen –

Han brølte og knyttede Næverne vildt op mod Taget: – Holdt jeg ikke saa forfærdelig af Dig, – aa, hvor jeg kunde hade Dig for alt det, Du lar mig lide!

Nei, nei, før jeg skal volde Dig mere Sorg, Even, før vil jeg gaa fra

Forstanden, mumlede hun. – Ser Du da ikke, at, straks Du bare taler til mig, saa er det altid som strøget af mig. Du har Magten til at fri mig af det, – gjør det, vær barmhjertig, hører Du, og slip mig ikke. Forklar mig bare, – hvordan –

Naar to gale Mennesker elskede hinanden, maatte det være akkurat paa denne Maade, bemærkede han resigneret. Stadig tilbage til den gale Idé, som en Mølle.

Han hev sig ned i en Stol og begyndte at se paa sine ti udsprigede Fingre. Nu opgav han det hele.

Du holder vanvittigt af mig, det nægter Du jo ikke for. Og jeg holder vanvittigt af Dig, ellers var jeg gaat i Brønden eller havde heist mig op i et Reb eller skilt mig fra Dig, begriber Du vel.

Ja–a, Du kan nok græde. For sligt et Helvede, slig Sjælemarter, slig daglig Oprivning af hver Trevl indeni én – –. Naa, naa, Milla, – Du faar da ikke ta det saadan rent vildt ulykkelig. Du kan jo ikke for det ... Hører Du, det er saa ondt, saa fortvilet ondt, at se disse store, tunge, dryppende Taarer.

Du siger jo, at Du holder vanvittigt af mig, – saa maa det jo være vist da, ikke sandt, kjære, kjære Even, smilte hun og strakte Armene imod ham.

At vi er to gale, som skulde bagbindes baade for Guds og Menneskers Domstol, – som steger og piner hinanden som de værste Mordere, – ja det er vist og sandt.

Det er nu et helt Aar, jeg har havt det saa, sukgede hun. Jeg blev

saa vildt dødskræmt, da Du stod med den Vildduen; jeg syntes det var mig og min Kjærlighed, Du havde slaat ihjel og overgav til hende, Du mødte.

Jaha, jaha, – Bitterheden tog ham, – det er et helt Aar, vi har havt al den Galskaben i Huset.

Hun lagde Hodet ind til ham: – Stakkar, stakkar, jeg ser, hvor grænseløst Du har lidt og, hvor Du har været taalmodig –

– Paa Morgensiden den Nat vaagnede hun pludselig.

Hørte Du det Fugleskrig, Even? spurgte hun.

Hørte Du det ogsaa? sa han.

Ja, jeg drømte, at der fløi en Due op fra Hovedpuden og skreg; den havde en hvid Ring i Vingefjæren.

Han sad pludselig opret i Sengen:

En hvid Ring? udbrast han, – det havde ogsaa Vildduen, som jeg dræbte.

Det kjendes, som noget tungt ondt pludselig har forladt mig, – drog hun Pusten dybt befriet, – som jeg er kommet tilbage nogetsteds fra og i lang Tid har været en ganske anden. Det er saadan umaadelig Lettelse.

Det er virkelig som et Mirakel, sa hun en Stund efter; jeg føler, der er hændt noget, som gir mig Ro. Jeg kjender det saa grangivelig her, – hun holdt hans Haand paa sit Hjerte. Nei, kjend fast til, – det banker



ikke mere saa voldsomt, som det har gjort nu det hele Aar. Aldrig kommer Du til at høre en Tvil af mig mere. Jeg véd nu vist, at det er gaat bort fra mig.

Besyderligt, sa han, jeg hørte just et sligt Fugleskrig Natten, efterat jeg havde dræbt Vildduen. Det var den nittende Mai. Og idag har vi igjen den nittende Mai. Det er, som det kunde været dens Aand, som er kommet ind i Huset og har hævnnet sig, ja rentud besat det. Et Aar kan være Tidsfristen for en saadan Fuglesjæl, før den rent løser sig fra Jorden.

Duen er en underlig Fugl, – grublede han, – den har været brugt til Budbringer, helt fra Noah sendte den ud af Arken.

Og de siger, den er en Kjærlighedsfugl, mente hun, – og da forstaar jeg nu saa godt, at den ikke er noget godmodigt Dyr, men hidsig, mistænkelig, jaloux og hævnlysten, – aa, saa hævnlysten! Det er man i Kjærlighed, ser Du.

De laa en Stund tause hver i sine Tanker.

Hvor trygt det kjendes, mumlede hun. – Aa, nu blir jeg saa rent søvnig, Du; jeg har aldrig faat sove, siden den Duen –

# Hauk og hadding

Der var i gamle Dage to Næsekonger, som var Naboer og begge navngjete Vikinger. De var Fostbrødre og levede i stort Venskab.

Hauk og Hadding hed deres Sønner, som skulde tage Rigerne efter dem.

Men, eftersom de voksede til, skjønte Fædrene, at de var af saare forskjellig Sind, begge haarde i Hug og ikke lette til Enighed.

Dette tyktes dem at bære ilde Varsel.

Og ved et Juleblot førte de dem til Ed ved Balders Knæ i Gudehøvet, at aldrig skulde de bære Vaaben mod hinanden; men holde Freden slig, som Fædrene havde holdt den.

Siden faldt de gamle i et stort Slag mod syv andre Næsekonger.

De blev høilagte i Grænseskjallet mellem deres to Riger, og Offer gjort til Fredens Vætter i alt saaledes, som de havde ønsket.

Fra tidlig om Vaaren, til det blev sent ud paa Høsten, laa nu Hauk og Hadding ude med Langskibe.

Men, fo'r Hauk i Vesterviking, seilede Hadding i Østerled. Og mest Glæde havde de af de Færder, hvis Lykke eller Berømmelighed helst

maatte svide og bide den anden i Huguen, fordi han følte sin at være ringere.

Begge vandt de meget Gods. Nye fagre Drikkehaller byggede de sig, og med allehaande koseligt Pel og Vaaben var de prydede.

Naar de om Høsten kom hjem og lagde Langskibene op, drak de Julen hver med hundrede Mand, medens Kjertesvendenes Blus røg op imod de sodede Bjelker. Hornet signedes til Thor, og mange og dyre Skaaler blev der drukket for Held og Berømmelse og godt Aar paa Sjøen.

Men skadefro Mænd, som kjendte deres Sind, bar Ord og Rygter mellem dem.

En Jul spurgtes der, at Hadding havde nydt stor Ære derude. Af en mægtig Høvding havde han faat en Skarlagens Kappe foret med kostbart Pel i Vennegave.

Da begyndte Hauk at tykkes, at Gjestebudet varede for længe, og at der var andet at gjøre for Mænd end at tømme Horn og stege sig ved Ildene inde paa Langbænken.

Han lod reise Spanter og bygge og udruste endnu et nyt stort Fartøi, og tingede udvalgte Mænd inde fra Herrederne.

Og, da Vaaren kom, stak han tilhavs med et Langskib mere end Hadding aatte.

Hadding lo og mente, at det skulde være megen Berømmelse, som ikke kunde rummes paa tre Herskibe. Og han stevnte ikke Mænd til

Skibene, før et helt Maaneskifte var ledet.

Saalunde seilede de hver i sin Viking i adskillige Aar.

Aldrig budsendte de hverandre. Men vel agtede de paa hinandens Færd, og syntes hver, det minkede med Glæden over det, han selv havde vundet, naar han hørte, at den anden havde naat mere.

Der var nok af Mænd og løse Kvinder, som vidste at berette det, som mest kunde egge.

En Høst kom Hauk hjem og beredte stort Julegilde. Da havde han faat et herligt Sværd med Guldhjalte af Torbjørn Herse, som raadede over Vingulmark.

Fagert var det at skue, naar Skinnet af Ilden lyste i Staalet, og saa fin og skarp var Eggen, at Synet kløvedes.

Men paa Hjaltet var der virket Kjærlighedsruner.

Og, som Laget stod paa det prydligste, og Hornet var signet for Sif, reiste Hauk sig i Høisædet og forkyndte, at til Sommeren skulde Langskibene være nymalede og Dragehoderne skinne, og han og hans Mænd fare i lystig Brudedefærd.

Thi drak han under stor Glæde Fæstensskaal med Høvdingens Datter i Vingulmark.

Og slig drog Runerne, at han ikke havde Fred i Huguen for Længsel.

Da kom der en Dag Mænd nordfra paa Ski, og mangt og meget havde de at berette i Hauks Hal om, hvorlunde Julegjæstebudet var

forløbet hos Kong Hadding.

Han havde om Sommeren været hos Jarlen nede paa Rygen, der havde fagnet ham med stort Venskab, og fra den Færd bar han en snoet Armring til over halvanden Mark veiet.

Den var lagt i Skikkelse af en Orm med to underlig lysende Stene til Øine. Og saa fint var Guldet vundet og spundet, at de fleste mente, at det maatte være en Kvindegave, – helst siden Hadding selv tiede om det.

Som Hauk sad ved Langilden og hørte til, blev han meget bleg og fæl i Ansigtet.

Thi paa det Vis, Armringen beskrevet at være, tyktes han med Vished at skjønne, at den maatte være en Gave fra selve Rygerjarlens Datter.

Siden var Hauk saare faamælt. Heller ikke nævnte han videre, da det spurgtes, at Hadding gjorde store Forberedelser til at bygge et Kvindebur og lægge flere Omfar af Tømmer til Høienloftet. –

Skibene blev saa malede, som Hauk havde bebudet, og Dragehoderne beslagne, og stavede Seil blev der kostet med megen Pragt. Hellerikke manglede det paa udvalgt Mandskab.

Men, da Hauk tidligvaars lagde tilsjøs, sattes Kursen ikke sørover til Vingulmark, men ret vesterud.

Ikke strøg han Seilet, før han kastede Anker over hos Irerkongen.

Og, som han der bød sig til at bli hans Landeværnsmand for Kysten med de fire Langskibe, blev han vel modtaget.

Ierne laa dengang under stor Frygt for Herjinger, og mange var de Vikinger, som feidede paa deres Rige baade østen- og søndenfra.

Tyktes da Kong Hauks Mænd, at de var farne i en underlig Brudéfærd, thi Stevn ved Stevn blev der lagt til og haardt bar det frem over Skibsbordene, saa tit de mødtes med Ufredsmændene, og Dækkene ryddedes til helt bag Masten.

Her vandt Hauk saare megen Berømmelse. Men aldrig nænvte han om Lønner.

Det andet Aar om Høsten fæstede han Iererkongens Datter med rigt Hjemgifte. Og Brylluppet stod med Pragt og Herlighed.

Hjem seilede han saa med Bruden og de irske Terner, som fulgte hende.

Og saare vidspurgt blev denne Kong Hauks Bryllupsreise.

Han lod nu bygge en Gjestebudshal der var dobbelt saa stor som Kong Haddings, og et prægtig prydet Kvindebur med Svalgange og udsnittede Dragehoder, som alt saas langt udover Sjøen.

Men om Kvælden sad han taus ved Ilden med Sværdet under Hagen, det, som havde Runerne paa Guldhjaltet, og tænkte paa liden Signe syd i Vingulmark. Og tyktes det ham en Ulyd, naar den irske Kongedatter revsede høilydt og avede Husfolket med rap og vredagtig Tunge.

Samme Høst vendte ogsaa Hadding hjem fra Tog.

Mange og store Vennegaver havde han faat hos Høvdinger.

Men, da det spurgtes, at Mørejarlen havde forlenet Hadding med saamange Herreder, at de udgjorde Trediedelen af det ganske Fylke nordenfor, udbød Hauk straks Leding og satte alt, hvad han aatte af Skibe, i Sjøen.

Den Sommer holdt han et stort Slag mod tre Næsekonger, som havde deres Havne og Skibsnøster i Fylket søndenfor, og underlagde sig deres Riger. Thi ikke vilde han raade for mindre Land end Hadding.

Begge sad de saa med megen Pragt og Herlighed paa sine Gaarde og med mange gjæve Mænd.

Men, naar Hadding holdt Gjæstebud, spurgte han altid, at Hauk beredte et saa meget herligere og, var nogen berømmelig Kjæmpe Gjæst om Vinteren, gav den ene altid større Gave end den anden, at hans Navn kunde bæres saa meget længere ud.

Slig vogtede og vaagede de paa hverandre, og havde de Mænd ude om Næssene at speide og forfare hinandens Færd.

Men et Aar, da Sendemændene kom hjem hver til sit, havde disse meget at berette: Kong Hauk havde svoret at fælde Vikingen Hake den svarte.

Og Kong Hadding beredte sig til at fare saa vide som syd igjennem Njørfasund og herje paa Blaaland.

Men, da Hauk spurgte den underlige Færd, som Hadding rustede sig til, blev han meget tvilende og tung i Hu. Det bares ham for, at hint Tog alt til det fjerne Blaaland kunde bringe Haddings Hæder og Ry anderledes videnom i Folkemunde.

Og han nagedes af Tanken, grublede meget og fik ikke Fred.

Gjorde Kong Hauk saa en Kvæld et Drikkelag og lod Ølbollerne iskjænkes og gaa rundt, til alle hans Mænd var drukne og søvnørske.

Men, da det var blet stille i Hallen, og Ilden var gaat ud, stod han op fra sit Soverum og vækkede Trællen Griot. Ham bød han løse en ung svart Fole af Hestestalden og lede den ned til Skibsbaaden.

Fo'r han saa med Trællen i den svarte Vinternat ud til Hesteskjæret i Braatholmene, hvor Fjorden mynner ud.

Der kogte Troldmænd i Løndom Seid, og vildredes mange Fartøier af den blussende Ild under Kjedlerne, saa de forliste.

Den Nat var tæt Taage og megen Hildring om Skjæret, saa de havde ondt for at finde op til Stedet, og knæggede Folen og skumsvedede.

Tændte saa Trællen op Ild.

Og offrede Hauk der Unghingstens Hjerte til Havtrolden og lod det tages ud af Strømmen, at der skulde hage Vanlykke og Vanskjæbne ved Haddings Færd til Blaaland.

Men, da Offeret var forrettet, soped Trællen Asken ind i sit



Forskind og kastede den ud i Sjøen, at det skulde blive vel dulgt og lønt efter dem.

Der Trællen saa havde gjort og igjen vendte sig, skalv og hakkede han med Tænderne og ravede i Angst, thi han vidste sin usle Skjæbne.

Og stødte Hauk Kniven i hans Strube og overgav ham til Havet.

Da var Taagen blet end tættere med Haglkorn og Isnaale, og der lød Skoggren og lange fæle Skrig fra Havgasten over Holmerne.

Skimtede han saa, at det lyste af nogen anden rød Fakkell, som rørte sig opover Skjæret.

Og slukkede han hastig sit Blus.

Som han søgte ned mod Baaden, kom Fakkelen ud af Taagen lige nær hans Ansigt, og saa han Kong Hadding, som var meget bleg og rimet i Skjægget, at han fo'r i samme Ærinde med Offerdyr til Skjæret.

Hadding drog paa Mundvigen, som han vilde rope, og tog brat til Sværdet.

Deraf skjønte Hauk, at han havde kjendt ham. Og de veg hastelig hver sin Vei ind i Mørket.

Men begge taug de siden for alle om det Møde.

Den Sommer fo'r Hauk i en berømmelig Færd.

Udenfor Hisingen gik det saa hvast til over Skibsbordene, at tre af Hauks Skibe blev ryddede, før han tog Seiren.

Der fældedes Vikingen Hake den svarte.

Hjem kom han saa senhøstes saare plukket i Fjerene. Og mange gode Mænds Minde drukke de den Jul.

Høilig var hans Hæder øget. Thi hin Kamp under Hisingen, og at den onde Viking, Hake, var fældet, spurgtes viden om.

Men mere end alt laa det ham paa at vide, hvorlunde Haddings Færd til Blaaland monne falde ud, om Folk vilde nævne den med større Hæder end hans.

Og, som han altid havde Kong Haddings langfarende Tog for Tanken, grundede han paa at prøve et nyt Storværk og fare helt til Gandvig og Biarmeland, længere nord, end nogen Mand før havde styret, og hvor der er mørkt, og Solen blir borte.

Mange Kjæmper søgte til ham nu, han var bleven saa navnkundig, at han skulde tage dem i sin Tjeneste.

Men ogsaa den Jul drukke de, uden at noget blev spurgt fra Hadding.

Og rustede Hauk da udover Vaaren med største Iver Skilbene til Biarmelandstoget.

Som han en Dag stod nede ved Nøstene i megen Travlhed og saa til dem, som skar og sy'de Seil, kom der en Skude ind paa Vaagen med Melding og sikkert Frasagn om, at Kong Hadding var falden i et stort Slag nede i Njørfasund mod en Konge over Morerne.

Men Hauk blev staaende med Maalestangen i Haanden og saa tomt ned i Seilet det længste af Dagen.

Næste Morgen ventede Kjæmperne i Hallen paa ham under stor Raadløshed.

Men, end de biede til langt udover mod Kvælden, kom han ikke. Det hed, at han laa under Felden i sit Soverum.

Og hans Mænd gik Dag paa Dag styresløse og uden Besked.

Kom Kjæmperne saa en morgen alle tilhobe til ham. Nu led Tiden, og de maatte vide Besked om, naar de skulde lægge ud til Biarmelandsfærden.

Solen stak og lyste i Vaaren og randt indover Gulvet, og fra Døraabningen yrrede Havet blankt og blaat med stort Skin.

Paakom der da Kong Hauk en brat Længsel efter Udfærd, og han fo'r op af Leiet og saa ud i al den fagre Sol.

Lød der da nok Besked:

Saa vide og langt skulde de fare, som ingen før havde spurgt. Hæder og Ære skulde de vinde og nok af kosteligt Pel og dyrebare Skind, saa hver Mands Navn skulde nævnes fra Færden.

Hvas var han i Øinene, og vandrede han i Hallen under mange og store Tanker paa det Tog.

Bort ginge Kjæmperne saare eggede i Huguen og optændte.

Men som Kong Hauk med ét kom ihu, at Haddings Øine aldrig mere skulde vogte paa hans Færd, gren han mod Lysningen fra Døren, snudde sig og gik ind i Hallens Mørke.

Atter la han sig ned paa Felden.

Men om Kvældene sad han taus ved Ilden med Hagen over Guldhjaltet, hvori Runer var ristet, og mindedes liden Signe fra Vingulmark, medens hans smaaøiede Dronning skjældte i Hallen.

Thi siden Hadding var falden, var alt øde og tomt. Der bredte sig en Skygge om ham, og de tuslede alle kun som Gjenfærd i Skummerheden.

Syntes han det nu ikke længere værdt at leve.

Da det led ud paa Vaaren, lod han sit ældste Langskib fylde med Træ og Tjære og Beg og skydes ud paa Fjorden.

Selv stod han i Løftingen tung og bøiet og styrede. De gamle kjendte Hjemnæs og Holmer laa og drev i Sprøiten som døde Hvaler for hans Øine.

Da Trællene optændte Ilden og den steg rød om Masten, mærkede han sig med Geirs Odd og faldt paa sit Spyd.

# Speiltroldet

Speiltroldet laa og blinkede ude i Havet.

Og paa det lille Fiskersted saa Folkene mangt derude, som baade kunde og ikke kunde være.

Undertiden steg der frem, omvendt i Luften, en Stad med utallige Huse og Havnen foran fyldt med Skibsmaster.

Det underlige var, at Aasene og Dalen og Havneodderne saa ud, som det skulde være paa deres egen Havneplads alt dette laa.

Forfarne Folk vidste, at dette blot var Spil og Skrømt af Troldet, og at de maatte vare sig for at ro sig vild i Hildringen.

Men paa Stedet levede der en Seilmagersvend, som hev baade Syl og Seilgarn, naar han hørte, den store Stad igjen stod paa Hodet derude. Altid maatte han hen og kige.

Og kope og kige gjorde han, saa han glemte baade Maaltid og de haarde Ord, der vankede fra Mesteren, fordi han blev borte fra Arbeidet.

Det var altfor urimelig vakkert til, at det kunde være Løgn altsammen, mente han.

Saa begav det sig en Dag, at det igjen skimrede frem ude i Havet, og at Staden laa der saa grangiveligen, at de kunde se lige ind i Gaderne. Men nu stod der tillige ved Indseilingen et prægtigt Fyrtaarn, der kastede sit Skjær langt udover Seilled og Hav.

Da kunde Seilmagersvenden ikke længere dy sig.

Han sprang i Mesterens Baad, som laa ved Bryggen, og rode udover, saa det susede.

Han maatte didud og faa en Greie paa det.

Og, som han rode, kom han det nærmere og nærmere.

Han var næsten lige ind paa det og tog just de sidste Aaretag, da – væk var det.

Men Baaden laa nu akkurat paa det Sted, hvor Fyrtaarnet havde vist sig.

Da undrede han sig og gav ud Fiskesnøret.

Det havde ikke løbet ud mere end et kort Øieblik, saa stoppede det og tog Bund.

Aldrig havde nogen vidst, at der laa et Undervandsskjær.

Da han vilde ta Snøret ind igjen, strammedes det pludselig af noget, der sad fast i Bunden, og han hørte, det gulpede og ligesom troldlo opad Fiskelinen.

Saa trak han op.

Paa Krogen hang blot et Hesteskjæl.

Men, medens han saa paa den underlig spillende Perlemorsglans indeni det, strømmede der som et mangfoldig farvet funklende, stikkende og slikkende Skin af noget blankt ind i Øinene paa ham, saa han rent blændedes, og det blev sort for ham.

Men nede fra Grunden skvulpede og sa det:

Fordi Du har fisket Blinket fra Fyrtaarnet mit, kan Du lægge Lysskjær paa alt, hvad Du ser paa.

Idetsamme han slog Øinene op, viste Skjæret sig igjen med Fyret paa, og Muren var ikke to Aarelængder fra ham.

Da han saa vendte sig, laa Strandstedet som en vældig Stad med utallige ildrøde Vinduer i den nedgaaende Sol, med mastefyldt Havn og Brygger og Moloer.

Hvad det ikke er, kan det bli, tænkte han og rode hjemover.

Da han steg iland og skyndte sig opover Stranden, stod der et Veir af ham, som om han blaaste alting afveien, og Folk vendte sig efter ham.

Seilmagerværkstedet fo'r han forbi og lige hen og bankede paa hos en Skipper.

Da Manden spurgte, hvad han kom efter i slig Hui og Hast, svarede han, at alt stort, som skulde ske, maatte ha en Begyndelse, og at han var her for at fri til hans Datter. Han havde længe næret Kjærlighed til

hende og hun til ham; dog hidindtil havde han intet havt at byde hende at gifte sig paa.

Men nu var han kommet med begge Fødder op i Smørtønden.

Han havde fundet et Skjær, som ingen vidste om, og som ved nedfalden Sjø kun laa faa Fod under Vandet.

De store Fartøier, som seilede frem og tilbage i Leden, vilde give mange Penge for at lære det at kjende og afsætte det paa sine Sjøkorter, saa de undgik at støde paa og lide Forlis.

Og, da det laa ret udenfor Indseilingen, skulde det blive baade ham og Stedet en sand Guldgrube. De behøvede kun at anlægge et Fyrtaarn der, saa vilde alle Fartøier ta Mærke af det og søge ind til Strandstedet for Uveir og Sjøskade.

Og hvad der saa vilde blive at gjøre for Seilmagere, lod sig ikke engang overskue.

Som han lagde ud og talte, syntes Skipperen, han livagtig øinede, at Fyrtaarnet lyste, og at Storskibene minkede Seil og styrede ind. Og hans Datter saa et Seilmagerværksted saa stort, at det strakte sig syv Lofter indover fuldt af Svende og Dreng og allehaande Takkelage i Bjelkerne.

Ikke var her nu noget iveien for Bryllup saa hastig, som de bare kunde faa Præst til at vie. Thi to kunde bedre bjerge ind og passe Formuen end en.

Da Folk paa Stedet hørte, at de skulde gifte sig, tænkte de først, at



der maatte være kommet dem en stor Arv til nogetsteds fra. Dog, da det spurgtes, at al den Eiendom, de giftede sig paa, var et Undervandsskjær ude i Havet, mente de, det var bedst, at de fo'r ud og satte sit Bo der med det samme, saa var det afgjort med ét Dyk.

Men, da saavel den gamle Skippers som Brudens Ansigt smilte og lyste af den samme uryggelige Vished, som de saa hos Seilmagersvenden, og det tillige sivede ud, at han agtede at ro ombord og tage Penge af de store Skibe for at vare dem mod Skjæret, som ingen kjendte uden han, blev en og anden af dem betænkte. De stak Pegefingern op i Mundvigen og saa listelig paa hinanden og mente, at det kanske ikke var en saa umulig Næring, Seilmagersvenden havde fundet sig endda.

Saa hviskedes og snakkedes der meget. Og, eftersom Pratet gik og Rygtet løb, blev Troen fastere paa det Skjær.

Men en Lørdag Aften, Folket stod i Klynger efter Ugens Arbeide, kom Seilmagersvenden og til.

Han sprang op paa en Bordstabel og, pegende over Mængdens Hoder, forespeilede han dem, hvordan det vilde blive og arte sig hos dem der i Fiskerhavnen, om der lige udenfor Indseilingen lyste og skinnede et Fyrtaarn langt udover Havet.

Men alle stod de stumme og stirrede hen for sig, eftersom de aldrig havde tænkt sligt.

Saa spurgte han hver Mand for sig, hvad han mente efter sin Profession.

Og Tømmermanden og Baadbyggeren og Seilmageren og Værtshusholderen og Maleren og Rebslageren og Handelsmanden og Fiskeren fik alle saare fortænkte Ansigter, idet der skjælvede og dirrede ligesom et blankt Skin for deres Øine.

De fik som et Skjær af store Ting, der kunde føre megen Velstand til deres Sted.

Og saa stod de og saa og saa, helt til de syntes, det lyste alt af Fyrtaarnet, og at Skibe bøiede didind fra sin Kurs.

Men for hver Dag, som gik, fæstede det sig altid stærkere og saa de altid vissere og tydeligere, at de fra sine svære, nødtørftige og trange Kaar kunde svinge sig op til holdne Mænd, ja rige Herrer.

Og der blev som et Suk over hele Fiskerpladsen, fordi de var for svage og vanmægtige.

Da mente Seilmagersvenden, at ingen var for fattig til at mure sin Lykke.

Han skulde paata sig det altsammen.

Naar Fiskeren gav hver femte Fisk, han drog, til Fyrtaarnet, Rebslageren hver femte Favn af det, han spandt, Teglblænderen hver femte Mursten og saa hver Mand Femtedelen af sit Arbeide, vilde der komme saa mange Penge, at de kunde begynde at fæste Fundamentet.

Var det først færdigt, blev det bare jevnt at lade vokse Stokværk paa Stokværk, helt til de kunde sætte Lygten ind.

Og om de herlig spillende Speilruder i den Lygte berettede han saa længe og saa underdeiligt, at de alle saa næsten gjennem Graaden, hvorledes Fyret skinnede og lyste over deres mægtige og rige Stad.

Da raabte de alle, at saadan Herlighed vel var værd nogle Aars Sult og Trængsel.

Siden den Dag afleverede hver Mand Tiende af hvad han fik for sit Slid til Byens Skatteopkræver.

Og, naar Fiskeren gav af sin Fangst, saa han ikke havde fuldt Maaltid til Kone og Børn hjemme, og Tømmermanden og Baadbyggeren og Maleren og de andre fik afknappet af Daglønnen, plystrede de og blinkede til hinanden og sa morsomme Sprichwörter om, hvordan Maverne peb og ulede tomme. Thi alle tænkte de blot paa den Tid, da Fyrtaarnet skulde være der.

Saaledes gik de midt i sin trælsomme Slid og fløitede og sang og smaasnakkede fornøiet med sig selv og sine Hustruer. De fleste var alt snedig og klogt forudbetænkte over deres Fremgang og Planer; og Konerne gik og nynnede og tænkte paa de Kjoler og Tørklæder og Sjaler og Gulduhret, Manden alt havde lovet hende.

Og, naar nogen døde, var der stor Nøiagtighed og Hede og Iver ved Arvens Skifte og Deling og megen Strid, om hvem der skulde arve Kaalhaven og hvem Potetesmarken og hvem Grisehuset og hvem Vedskjulet, hvilket alt med stor Betænkhed og Omsigt fordeltes mellem hver af Børnene for dets fremtidige store Værdis Skyld.

– Saa laa Arbeidsfolkene med Prammer ude ved Skjæret og

sænkede Stene ned.

Og, eftersom Fundamentet voksede op af Grunden, blev der ikke længere nogen Grænse for deres Tro paa, hvor overflødig Rigdommen skulde komme.

Stadig blev der bygget og opkrævet Skat.

Eftersom Folket daglig færdedes mellem hverandre, saa de ved Vanen ikke hinandens Magerhed og af Sult medtagne blege Ansigter. Men i deres Øine tindrede og skimrede der en vild underlig Brand, som de kun satte al Villie og Kraft paa, at Lygten engang tændtes.

Naar nogen tabte Modet, saa det blev sort for ham, listede han sig i Stilhed hen til Seilmagersvenden, at han kunde vise ham Lygten og lade ham se Byen saadan, som den vilde blive, naar Fyret engang sendte ud sit vældige Skin.

Tid efter Tid løftede Taarnet sig høiere.

Endelig et Aar kneisede det færdigt op mod Luften.

Og den Kvæld i Høsten, da Blusset skulde tændes, stod de alle, unge og gamle, udenfor sine Døre; og mange maatte føres ind igjen, fordi de overvældedes af sin Bevægelse.

Nu skulde herlige Tider oprinde.

Og vel fik Stedet sin taalelige Næring baade for Lodser og Handelsmænd og Haandværkere og Arbeidsfolk, saa det voksede og udvidede sin Gade, ja endog fik Torv og flere Smug og Øvregader.

Men ikke gik det, som de havde tænkt, at Skibe kom styrende Seil ved Seil som en hvid Mur ind fra Leden.

Et Aar løb to Fartøier, et andet fem og nok et Aar endog syv, otte didind for at tage Havn eller proviantere og reparere deres Sjøskader.

Og baade gamle og unge skjelede nu og gren hen til Taarnet og spyttede ad det for den store Indbildning, de havde havt om det.

Thi ikke lignede deres lille, under smaa jevne Arbeidskaar fremadskridende Havneplads i nogen Maade den mægtige og rige Sjøstad, som Seilmagersvenden havde forespeilet dem.

Og, naar de derhos ihukom alt deres Arbeide og Slid og Opoffrelse og al den Tro, de havde sat til det Fyrtaarn, og deres faste Forvisning om, at de skulde gaat som rige Herrer eller store Værftseiere og Redere, blev deres Skuffelse altid bitterere.

Saa gik hver med sin Tanke. Naar han saa for sig i Aanden den store og mægtige Stad, hvorover Fyrtaarnet nu skulde have lyst, haanlo han af sig selv og syntes, han var helt besveget baade for Stenhuse og Pakboder og alt, hvad han havde tænkt.

Ven til Ven og Nabo til Nabo udøste de sin Galde og Forbittrelse for hinanden, og blot de nævnte sin egen By, spyttede de af Foragt.

Da rottede adskillige sig sammen og gik til Seilmageren og haanede ham, idet de spurgte, hvor hans store og mægtige Stad var, og bad ham forevise den. Der havde endnu ingen anden levet godt og faat Ære af den end han.

Men Fyrtaarnet blinkede i Aftenen udenfor.

Og han pegte hen i Lysskjæret og talte og beskrev, hvordan der med den voksende Handel og Skibsfart vilde reise sig Beddinger og Værfter rundt om Havnen, og Skibshandlere og allehaande Kjøbmænd og Vekselerere og Bagere og Haandværksfolk trænges Side om Side med sine Varer og Butiker, saa Husrækkerne idelig kom til at vokse. Og der vilde reises store Bygninger, saavel Bank som Raadhus, og dertil Kirker med Taarn og Fløie. Og, naar Staden først var kommet til den Velmagt, at den drog Handelen langveisfra til sig, kom den til at strække sig som et Hav udover hele Dalen og Skibene ligge Mast ved Mast saa tæt som en Skog.

Da stod de alle og stirrede ud paa Staden, der lyste livagtigen for dem i Solnedgangen.

Og jublende og syngende drog de hjemover og tog fat med nyt Mod.

Men, naar de saa om Vinteren fortalte de fremmede Skippere, som laa der, om sin Stad og udmalte den Storhed og Rigdom, hvortil de mente, den vilde vokse op, trak disse kun paa Skuldrene og kaldte det for Tant og Luftsyn.

Og Skipperne lo og gjorde sig lystige over, at alt Folket her saa sig hartad indbildske og gale paa det blinkende Lygteskin. Af Fyret havde Byen al den Fortjeneste, den kunde vente, erklærede de.

Da kom der en stor Tvil paa mange.

Den ene mysede og saa prøvende paa den anden, om han var en af

de skjørhodede godtroende Taaber, som endnu gik og svimlede i Storbygalskaben og tog Luftslotte for Stenhuse.

Altid kom de i større Harmen og Ophidselse.

Og de murrede og spottede og snakkede og asede sig mere og mere op.

Hvem bar vel Skylden for, at Folket her i Byen i mange Aar havde gaat i slige naragtige overdrevne Tanker?

Det var ingen anden end denne stortalende, forskruede Seilmager, som med sine blændende Forestillinger kunde forføre hvem, han vilde.

Da drev de Spot og Løier og Jøn med ham.

Saa tit, han begyndte at tale om den store Stad, overdøvede de ham og peb og gren og lo ham ud.

Gadegutterne raabte og kaldte ham for Millionæren og, at det var han, som gik med et London i hver Lomme. Og naar nogen tog Munden for fuld og overdrev, sa de, det var en Seilmager.

Men Stadens bedste og forstandigste Borgere agtede det for en hel Lykkens Tilskikkelse, at Seilmageren nu blev holdt for en gal Mand og gik i Gaderne som Byens Nar.

Nu endelig vilde da to og to igjen blive fire og ikke seks og syv eller anden Galimathias. Alt skulde faa sit rette Navn, blive nøgternt og sundt og sandt. Ikke længere skulde det kaldes let, som var tungt og trælsomt.

Saaledes kom der en besindig og forstandig Aand i Staden.

Og Hjulene knarrede hos Rebslageren, og Blokkene knagede nede paa Havnen.

Handelsmanden dunkede paa Trantønden for at høre, om den var fuld, og kneb paa Fiskevægten.

Og Bodsvenden skjændtes og trættes med Jægteskipperen. Naar den ene strøg Toppen af Poteteseller Æbleskjæppen, vilde den anden ha lagt paa. Og i Butiken strakte de Tøiet vel paa Maalet og løftede hændig Kaffefjerdningen af, naar Vægtskaalen veiede op.

Vindskibelige og flittige trælledede de for Næringen. Oppe ved Morgengry, vendte de sture og tause hjem ved Middag og Aftenstid.

Der gnurede Koner og Døttre over Syningen, og durede Rokken, og knirkede det med Husgrin og Grættenhed.

I Gaderne var det tyst og stille uden, naar nogen gjorde Nar af Seilmageren.

Thi han vedblev med sit, saa de tilsidst maatte sætte ham paa Daareanstalten.

Handelsmanden skelede til Fyrtaarnet, der stod og lyste som en Advarsel mod at gjøre sig store Tanker og Indbildninger. Og, eftersom uforfærdet Mod og Dristighed og Foretagsomhed agtedes for Frugter af de gamle Hjernesvind og Storstadsdrømme, vogtede han sig vel for at spekulere eller ro sig ud i noget uvist nyt.



Saaledes laa Byen i Smaahandelen, enhver holdt sig forsigtig inden sit, og de trællede ligesom for udslukket Lys.

Nede paa Bryggen lød ikke mere de gamle lystige Opsange, som i de Tider, da de alle havde de store Haab og Tanker, og Arbeidet gik som en Dans.

Men, naar Seilmageren saa ud af Ruden i sin ensomme Celle, dvælte hans Blik om Kvældene paa Fyrtaarnet.

Og han smilte med et Skjær i Øiet, som saa han i Aanden, det lyste over en stor og mægtig Stad.

# Den store kong alphons's aand

Der kom engang en Gavtyv til en fremmed By.

Da han stod paa Bryggen i den store Stad, kom Toldens Folk for at efterse, hvad han førte i den Randsel, han bar paa Ryggen.

Men i Randselen havde han et Ekorn, som var saa afrettet, at det, saa tit den aabnedes, sneg sig ind i hans Vams gennem en Klaf i Læderet.

Og alt det, de ledte og keg, fandt de ingenting.

Vidste I, hvad der var i den, vilde I forundre Jer, sa han. Min Rigdom er ikke af denne Verden.

Da ledte og grov de endnu ivrigere. Hvergang Randselen var lukket, kjendte de grangivelig, at noget rørte sig inde i den, men, naar den aabnedes, var den alligevel tom.

Den, som derinde er, behøver hverken Pas eller Toldbevis, sa han; thi det er den store Kong Alphons's Aand, som nu føres ind i Landet.

Da stimlede der mange Mennesker om ham, som og fulgte ham op til Herberget.

Og meget forundrede de sig, da de saa, at han bankede en Prop i

Dørhullet.

Det skede, for at Aanden ikke skulde fare ud, sa han.

Da peb og huiede de og gjorde ham allehaande futile Spørgsmaal, saasom, hvi, – naar han havde en Aand i sin Randsel, der kunde skaffe ham alt, baade Guld og Rigdom, eftersom den jo sagde sig at være den store Kong Alphons, – hvi han da bode i et saa usselt Herberge?

Og, som Hoben udenfor Porten stadig blev større og større og raabte efter Manden, som havde Aanden i Randselen, fo'r Rygtet hastigen op i Staden, saa allehaande Mennesker samledes og begyndte at snakke paa alle Hjørner.

Men, da Politiet saa, der blev Uro, og erfarede, at den havde sit Ophav af, at der var kommet en Mand til Staden, som paastod sig at bære en Aand i Randselen, mente de straks, at han var en Bedrager.

Og alt tidlig næste Morgen indfandt de sig med Haandjern, for at holde Forhør og faa ham vel forvaret under Laas og Lukke.

Da kastede Gavtyven Randselen paa Ryggen, som om han gjorde sig rede at fare i Arresten.

Ingen kan gjøre for, hvad Følge han faar, sa han, enten det er en Aand til Forherligelse eller Politivagt til Raadstuen.

Saa begyndte de igjen at undersøge og forfare Skræppen.

Naar de følte udenpaa den, kjendte de grangivelig noget, som var levende, og, naar de keg og tog indeni den, var den tom.

Men Politimesteren sagde: Du est alligevel en Bedrager. Bringer Du mig ikke Aanden frem, saa disse mine Mænd kan vidne, at de har set den, inden Sol gaar ned, er Haandjernene Dig visse.

Men Gavtyven tænkte, at disse Mænd var ved sin daglige Haandtering vel øvede og vante til at se Menneskene paa Fingrene og udforske alle Kneb.

Saa raabte han:

Hvad kunde disse ulærde vidne, at der kan blive nogen Vished i denne Sag, som er kun aandelig? Er her ikke viden berømte og vise Doctores i Staden? Fører mig heller for de ældste og lærdeste Mænd, at de kunne udgranske Sagen og vidne for mig.

Og, som det rygtedes, at han havde paakaldt de største Doctores, blev der en Disputeren og Talen i Staden, og Mængden fulgte efter ham til de lærdes Forsamling.

Men Gavtyven udsaa fluksens de to, som havde de tykkeste Stænger i Brillerne og keg med Næserne dybest i Bogen, – som og traf sig saa, at de var de berømteste, at de kunde forfare hans Sag i Herberget ved den Tid, naar det led mod Kvæld.

Men der var et Værelse indenfor hans med kun en Skyvedør imellem.

Og, som de to lærde Mænd af den høie Skole kom, saa og kigede de straks med stor Skepsis og Dragen paa Læberne under Bordet og Stolene samt i Sengen saa og i Kakkellovnen og Skabe, som og at intet fandtes endog indeni Slaguhret.

Endda hver af dem befølte og for vist kjendte, at der inde i Randselen rørte sig nogetslags Skabning, som levede, det være af hvilken som helst Art, og at den dog var tom saa tit, de greb og søgte ned i den med deres Hænder og lyste til Bunden, undlod de ikke at ryste paa Hodet og anse ham med foragtelige Øiekast, som den, der mente sig at kunne skuffe saa lærde og studerede Mænd.

Men, som det blev mørkere i Værelset, begyndte der at hoppe og vimse et Ekorn omkring Væggene.

Snart blev det borte, snart var det der igjen.

Da blev de begge meget stilfærdige i deres Væsen, og de udspurgte hinanden paa Latin:

Ser Du noget, *Domine frater*, af Skikkelse som et Ekorn, som snart er og snart ikke er?

Og, idet de begge dernæst forvissede sig om, at det nu i det samme Øieblik sad paa og svandt af Slaguhret, og de derom kom til Enighed, stedtes de i adskillig Betænkning.

Hvorpaa de, efter synderlig Raadslagning og Konference, mente, at saadant Syn vel kunde til samme Moment opkomme hos tvende Personer *per phansasiam*, og at de *in casu* havde sig for *effectu imaginationis illusivæ* vel at tage vare eller og for noget sindrigt Skyggespil *per magicam laternam*.

Men, som Ekornet med engang hoppede ned paa deres Skuldre fra den ene til den anden og saa forsvandt inde i Kakkelovnen, stængte den ene af de tvende Doctores fluksens Spjeldet for, og kastede den

anden sin Doctorhat og kigede i Hullet.

Men af, at Ekornet ruskede med sin buskede Hale oppe i det trange Rør, kom der ham saa tæt et Sodstøv i hans Ansigt, at han maatte aflade at efterse og reise sig for at hoste og spytte.

Hvorpaa straks den anden Doctor stak Hodet i Ovnshullet, og gik det ham ligedan, at han maatte aflade for at hoste og spytte.

Da raabte der en Røst ned ad Ovnsrøret, som lød saare meget anderledes hul og dump end en vanlig menneskelig Stemme og ligesom fra nogen skjult eller occult Verden:

Jeg er den store Kong Alphons's Aand, som kan ei synes uden i Skikkelse af et Ekorn. Men her, jeg sidder i Ovnsrøret, kan jeg vel kaste om og flytte alle Ting, som er i Værelset.

Da begyndte der et Bulder med Stole og Borde, som skrabe i Gulvet og væltedes, og Ildskuffen, som kastedes. Og Slaguhret slog Timer og Halvtimer, som nogen kunde dreiet Viseren idelig fra Slet til Slet.

Men, at det ikke kunde have sin Aarsag af noget Bedrag af Manden med Randselen, kunde de deraf med Vished se og vide, at han den ganske Tid sprang for deres Øine frem og tilbage for at vare dem for Ulempe og Stød og tilslut tog dem bag sin Ryg ved Slaguhret.

Og, som han truede med høi Røst ad Aanden, blev den kun desto ustyrligere og raabte, at straks vilde den løfte begge Doctores saa høit op, at de skulde blive hængende i Tagbjelken ved Læderstropperne paa deres Kapper.

Just til samme Tid løftedes de store og krøllede Parykker dem af Hoderne.

Og saa de sandeligen, at de svævede i Luften *per se* og tillige, at de steg og blev hængende i Mørket over dem ved Tagbjelken. Saa de vel maatte betages af Frygt for, at Gespenstet mente at tage sig nogen Revanche paa dem og forgribe sig paa dem videre *in personam*.

Da spottede Aanden og haanede ud af Ovnsrøret og raabte, at det var deres gode Lykke, at de ikke var fast sammenhængende med deres Parykker, som sad dem lige løst som deres Indsigt i de Ting, som var af den skjulte Verden. Og at, om de havde hængt ved, skulde den løftet dem som en Fjer, – ja sendt dem op igjennem Skorstenspiiben med slig Hast og Fart, at de først skulde dale ned paa den Stjerne Sirius, som var den Planet, hvor den selv bode. Der vilde de med al deres Lærdom og deres Doctorbreve kun eragtes som Fusker endog mellem Drengene i aller nederste Klasse.

Og, da de ved dette mente helst straks at tage sig den Konduite at retirere ud af Døren, raabte Aanden, at der nu dem intet ondt skulde vederfares, efterdi den kun var kommet i Affekt over deres Vantro. Nu agtede den at aabenbare sig for dem i Skyvedøren.

Men, forlod de Stedet uden at have taget deres fulde Vished med sig, vilde den slaa ned i Kammerset i Skikkelse af et Lyn, og der skulde intet være igjen af dem uden deres Hatte over to graa rygendes og lugtendes Askehobe.

Som de befandt sig i yderste Skjælven og Forvirring, saa de for Skrækken hartad intet sansede eller agtede paa, førte Manden, som

havde Randselen, dem ved Haanden i hver sit Værelse med Ansigtet til Skyvedøren.

Og, da de stod mod hinanden og intet saa for Mørket, rev han hastig Ild i en Strygestikke af dem med Fosfor paa og holdt den frem i Skyvedøren.

Saa da hver af dem grangiveligen et sort sodet og blaaagtigt Aasyn, som vel kunde være en afdøds eller nogen Aands.

Og geraadede de ved dette Syn i slig Forfærdelse og Alteration, at de skjælvende i deres Knæer flyde ad Trappen og lod Herberget hastig bag sig, menende ikke at være *in salvo*, før de hver paa sit Studiokammer igjen befandt sig.

Men, da det nu rygtedes, at tvende Doctores illustrissimi af saa eminent Lærdom og Berømmelse sagde sig ved Disputation for det høie Fakultet at ville saavel *per illductionem* som *deductionem* bevise og forsvare, at der af dem i samme titnævnte Randsel var en Aand befunden eller noget Væsen *substratu vel consistentia immateriale seu astralica*, kom der saare mange høilærde Mænd til Staden at erkyndige sig, samt drage deres *consequentia* og *ponere* deres *theses*.

Og der udgik Skrifter over den ganske Verden om den saare mærkelige Opdagelse, der var sket og af de største lærde og Professores bevist og konstateret. –

– Men, da Manden med Ekornet snørede Randselen og under stor Ære og Berømmelse drog af Staden, og der denne Gang intet kjendtes i den, saasom den var fuld af Guldpenge, sagde Politimesteren:



Efterdi Du har faat disse høilærde Doctores at fare med  
Limstangen, tør jeg Dig intet gjøre. Men Du est dog en Bedrager, –  
ikkun en af de slueste.

# Et hønehode

Der var engang et Æg, som laa og rullede saa uroligt, at Hønen altid maatte sparke det tilrette igjen og mente, der maatte være en underlig én indeni.

Og knap var Kyllingen kommet til Verden og havde faat Skallet halvt af Hodet, før den reiste Top og kaglede og skreg paa, hvad det skulde betyde?

Moderen flaksede forskrækket ved sligt myndigt Spørgsmaal, og hun maatte overbevise sig to Gange, før hun kunde tro, at det ikke var en Hane.

Hun kunde ikke andet end følge den med Øinene fremfor de andre hele Dagen. Saa stansede den her, og saa stansede den der og satte op Mine som: Naa, det maatte den sige!

Og da Hønen i Solnedgangen lokkede Kyllingerne ind, blev den lille toppede staaende og mukke.

Da hun saa jog og hakkede den, udstødte den forargede Pip: – put put, suk suk, uk uk, u–u–uk –

Ikke kunde den begribe, hvorfor de skulde op paa Pinden og sove akkurat om Natten. Hvorfor ikke ligesaa godt om Dagen?

Den var endnu ikke kommet saa langt, at den kunde faa istand en liden Kaglen, før den strakte Halsen indigneret paa skjeve imod Kokkepigen, som raabte tippe, tippe og kastede Korn og Ærter.

Som Kyllinger bare skulde være til for at komme der paa Pletten!

Og put put, suk suk, uk uk, u–u–uk –, slet ikke indsaa den, hvorfor de unge skulde gaa der i bare gul Dun, medens de ældre havde baade brune og sorte og spraglede Fjer.

Men, som den voksede til, blev Kaglingen baade tydeligere og lydeligere.

Og, – ut ut ut, – ut, – u–u–ut, – var der Spor af Mening i, at Hønsene gik saagodtsom barhodede, naar Hanen skulde ha baade rød Kam og anden Herlighed, og dertil Ret til at gale høiest i hele Gaarden.

Og, kyk kyk, kyk kyk, kykeli kyk, – disse Vindmagere af Smaahaner, som spankulerede saa vigtige, at de kunde sprække, og galte som Herrer og Mestre længe, før de fik nogen Kam, – det maatte virkelig være tilladt at spørge, om det var dem, som la Æggene?

Bare vende dem Ryggen og lade som én ikke ser dem, klukkede den forarget til de andre. Enhver, som respekterede sig selv, maatte ha det uafviselige Krav at demonstrere ved at fly, saasart de blot øinede Toppen af en Hanekam.

Men efterhaanden, som haade den ene og den anden af Unghønerne ved hendes Indblanding forstyrredes i et sødt Kluk og vidste med sig selv, at de havde faat et ømt Baand sønderrevet ved hendes indignerede Spørgsmaal og Kontrol, steg Vreden og Harmen

slig, at de alle fo'r paa hende, bare hun aabnede Næbbet, og nappede og bed hende i Fjerene, saa hun rent ud ikke kunde vise sig eller være præsentabel.

Saa satte den sig til at sture.

Og, som den grundede og fandt Urede baade her og der, begyndte den ogsaa lidt efter lidt at faa sine Mistanker og undres over, hvordan det gik til baade med Æg og Kyllinger og Hønsene med.

Alt det, der værpedes og værpedes i Hønsegaarden og lagdes Æg i snesevis, blev der jo aldrig flere, hverken af Kyllinger eller Høns. Men, hver evige Morgen sankede Madamen en Mængde Æg i Forklædet og bar dem ind.

Saa rendte de stakkars Hønsene forstyrret rundt og ledte og ledte og sørgede; men glemte alligevel alt, straks Hanen kaglede og kaldte. Og næste Morgen laa de igjen lige tankeløse og trøstige og frydefulde paa de ny Æg.

Det kunde virkelig ikke skade at se sig lidt om, hvad Vei det tog altsammen, tænkte den. For Hønsene sa bare, at det bares ud af denne Verden saa, som det skulde være.

Saa trippede den og saa og keg gjennem Sprinklerne i Gjærdet.

Der laa Skarnbingen ganske hvid helt over af Æggeskal, som var kastet ud!

Hun blev rent tungsindig og gjorde ikke andet end sørge og tænke paa det Nat og Dag. Alt det Hønsene værpede og værpede, blev det

ikke til mere.

Did, hvor alle Skallene laa som Dødningeben, gik det altsaa.

Alle de Længsler og Drømme og rørende og betydningsfulde Kluk og Sværmerier, al den Moderværdighed, Hønerne spankulerede saa stolte og trygge med, – alt, alt endte det paa Skarnbingen!

Den stirrede og stirrede sig bedrøvet paa de brystne Æggeskal, der laa der som paa en Kirkegaard.

Og overvældet oplod den Røsten og profeterede og kaglede vildt op om, hvor forfærdelig ubetænksomme og uvidende og troskyldige de var, som endda blev ved i det gamle Vanegjængereri med at lægge Æg.

Men da puttrede de alle forarget i Munden paa hinanden, at den snakkede om det, den ikke forstod. Vidste den noget om en Moders Fryd, naar hun laa og rugede paa Æggene og tænkte og regnede over, hvormange Gange Solen endnu skulde gaa ned, før der blev Kyllinger, og om de blev hvide eller spraglede eller sorte eller brune eller, hvor mange af dem kanske blev Haner og lignede deres Far.

Og, naar de kom frem gule og trippende og pippende og egne og rare og tossede og trodsige, saa en Mor havde al sin Møie med at holde Styr paa dem, mens hun vandrede med dem alle om sig og havde saa mange Bekymringer for dem, at hun var ør i Hodet, – da fik hun saamænd ganske andet at gjøre end at fylde sig med overspændte Ideer. Ørkesløse Tanker havde én ingenting med, naar én gik i sin lovlige Gjærning.

Og, stod der nogenting paa med Katten eller Høgen eller anden

Ulykke, affærdigede de hende, saa havde de jo Hanen. Ham maatte de da stole paa. Men ikke forstod den med al sin Vigtighed og Superklogskab, hvordan Hjertet bankede, naar han paa sin Vagt opstemte Røsten og fyldte Luften med sit omsorgsfulde og trygge Kykeliky.

Nu opgav den toppede dem helt. Gjorde de andet end at tænke paa Hanen, stunde til Hanen, snakke og drømme om Hanen? Ikke en Tanke for andet!

Men den skulde endda times at opleve videre Afsløringer af Tilværelsens hemmelige Rædsler.

Som den en Dag fløi op paa Hønehustaget, hvor den kunde se over Gjørdet, stod Kokkepigen paa Kjøkkentrappen med Kniven og skar Hoderne af baade Kyllinger og Høns saa fort, hun fik dem op Forklædet, saa de flaksede hovedløse om mod Mur og Væg.

Nu vidste den da endelig hel Besked paa, hvordan Verden var.

Halsen snørede sig, og hun drog Røsten hæst:

Hvad nyttede det at ligge og ruge sig mager over Æggene og glæde sig til, at Kyllingen engang skulde gi sit Pip, eller bagefter at gaa der moderblind og overglad og plukke de første Korn til dem og lære dem op, naar der saa alligevel ikke var Fremtid i det? Bare at opelske for Slagterbænk og Gryde, – i næste Stund maatte de under den blodige Kniv!

Hun grublede og grublede og tænkte, saa hendes Hønehode værkede over det græsselige Ansvar, som der var ved at lægge Æg.

Naar hun forestillede sig den uafværgelige bittre Skuffelse ved, at Æggene toges varme, som de var værpede, væk fra Moderen. Og saa det gruelige at, om der saa virkelig blev Kyllinger, og de pippede tillidsfulde og glade om hende paa deres smaa Ben, saa – hun formaade ikke at tænke det ud, – var der intet andet at gjøre end at fordølge dem deres Skjæbne og underholde dem i Livsvildfarelsen, helt til den forfærdelige Stund kom.

Al den Løgn, der da kom ind i Moderkjærligheden, som skulde være det sandeste i Verden, – hun svimlede og faldt af Pinden.

Det eneste Raad, hun kunde se, var, at hele Hønseslægten rent ud nægtede at værpe.

Hun rendte sanseløs rundt i Ring og nappede Pennefjere af sig i Stjerten og mente, hun maatte skrive for at redde Efterslægten fra al denne unævnelige Jammer.

Med disse tunge Tanker gjemte hun sig bort i Skyggen mellem Buskene længst nede i Hønsegaarden ved Stakittet. Der gik hun alene for at faa Fred og Lise i denne skuffende Verdens Bedrag.

En Nat, hun ikke kunde faa sove, trippede hun endnu før Solopgangen frem og tilbage dernede. Det beroligede saa af og til at faa kjøle det hede, fortænkte Hode i den kolde Muld og det duggede Græs.

Men, som hun trykkede sig gjennem et opsparket Hul under Stakittet, faldt det første Gløt af Solen hende lige i Øinene.

Og udenfor, paa Toppen af Skarnbingen med alle Æggeskallene, stod en ung Hane og strakte sig just som høiest og galede mod den

stikkende opgaaende Sol.

Inden hun havde sundet sig eller kunde begribe hvorledes, var hun derude.

Og hun blev staaende ubevægelig og stirre paa dens underfuldt herlige Skikkelse og Reisning, den skinnende luespillende Fjerklædning, de grønglinsende Svingfjere og den høit opbuede Halepragt.

Den spankulerede majestætisk frem og tilbage med stolte, afmaalte Skridt og høit løftede sporede Ben. Blodrød i Kammen og med aabent Næb, som den just vilde støde i Krigstrompeten, slængte den sin uforfærdede Udfordring til hver Fiende, som truede Hønsegaarden.

Mellem hver Gang, den strakte sig og satte i sin modige Galen, gløttede den ned paa hende, saa hun fortabt og svimmel, beruset af dens Herlighed syntes, hun kunde give sit Liv for den.

Og nærmere og nærmere kom den kneisende, saa Æggeskallene sparkedes og sprat om dens Fod, ridderlig med galante Lader og stigende Ild i Røsten.

Dens bedaarende Kykeliky-hy skingrede over al Gaarden, indtil hun fornam dens Fjeres Susen om sig som et brusende Veir og, sødt overvældet, glemte hun alt og gav sig hen i dens Deilighed.

I yndig Forvirring begreb hun, at hun var blet Hanens Brud.



# Det gaar, saalænge hyssingen holder

Der var engang en Bygd, der var berømt videnom for sine Indvaaneres Fromhed og Afholdenhed. De gjorde ikke andet end læse hele Dagen, saa de knap fik pløiet og kjørt ud paa Ageren for Studeringer paa de Ting, som er oventil.

Men særlig stod de imod Brændevinet, som en Rod til alt ondt. Gud gav Regn, og han gav i sin Overflod Kilde- og Elvevand at øse af. Men Djævelen korkede sit paa Flasker, og at det vældede op fra hans Rige, kunde enhver grant se og forstaa af, at det brændte med den blaa Lue.

Ikke nogetsomhelst stærkt saameget som nævntes mellem dem. Ikke engang en Lommelærke skulde én finde frem, om én saa ledte og grov al Bygden igjennem. Og, saa saare Doktoren vilde gi de syge det ind i Medicinen, snudde og dreiede de Øinene op mod Loftet og vrængte dem i stor Harme og Afsky, saa det hvide vendtes ud, og raabte, at det var at tage Lægedom af Djævelen.

Men, som mange af de ypperste Mænd i Bygden ikke kunde fordrage Præsten for hans Lunkenheds Skyld, eftersom han aldrig prædikede imod Brændevinet, og de heller ikke syntes, at en Dags Kirkegang i den ganske Uge kunde være nok til Salighed, saa sluttede de sig sammen og holdt egne Møder, hvortil ingen anden end de udvalgte maatte tilstedes Adgang.

Og var disse Møder i Begyndelsen faste hver Lørdagsaften silde, saa de forsamlede først skiltes ud paa Morgensiden.

Men senere under den store Nidkjærhed og Iver blev de holdte to, ja endog tre Gange i Ugen, saa hos den ene, saa hos den anden, alt efter enhvers Tur og Orden.

Blev da disse Mænd slagne af en slem udvortes Syge, idet Ansigterne blev stærkt røde og særligen Næsen hovnede og bulnede blaa med Gule Ædderkveiser og Blemmer.

Og, som de, der lyttede og keg ind af Dørsprækkerne, idelig droges af Lyst til at være med, og der blev stærkt Tilløb, delte de sig i flere Forsamlinger, saa at slige snart afholdtes noget hvert Sted rundt i den ganske Bygd.

Men, efterdi Deltagerne var blevet saa mange, kunde det ikke blive skjult længere, at det just ikke var from Læsning og Salmesang til Opbyggelse, der her gik for sig i Natten og Mørket, men allehaande Drik og Svir.

Og nu henfaldt Folket uden Skam og Blussel i den aabenbare Drukkenskabs Last.

Der lød Sang og Klang med Spot og Latter fra Hus til Hus, og i Vinduer og paa Trapper stod de med opløftede Glas og vinkede og bød hverandre Godmorgen.

Snart gik de saavidt i Uskikken, at Brændevinet kjørtes i Ankere og Tønder paa Læs op til Bygden.

Imidlertid, da de lystige Aar var gaat, og der var turet hos Mand efter Mand i Sus og Dus, saa der allesteds var tomme Hus, var der ingen flere, som havde Penge.

Brændevin maatte de dog ha som en Livsfornødenhed ikke mindre end at drage Aanden.

Saa blev de ved hen i Galskaben, indtil de havde solgt baade Hester og Buskap og tilsidst Klæder af Seng og Krop.

Nu sa Brændevinet stop.

Men saa henfaldne var de blet, at de syntes, de hellere kunde gjøre en Ende paa sit usle Liv med det samme og springe i Fossen end gaa slig og forsmægte af Tørst.

Da fandt Klokkeren en Udvei til at faa læst Fadervoret høilydt bagvendt i Kirken paa tre Søndage, hvilket er af den Kraft, at den onde maa give én hvadsomhelst, man monne begjære.

Og straks Mandagen efter stod der en liden Mand i en ny Bod bag Kirkebakken.

Brændevin kunde de nu faa saameget, de vilde; men det kostede en Sjæl for hvert Anker.

Salg blev der intet af Mandagen og lige til Tirsdag Aften.

Folk flokkedes blot flere og flere under Kirkebakken. Der gik de altid galere i Ring. De truede og knyttede Næverne mod Himlen og svor og raabte og skreg paa, at Handelsmanden var en Blodigle, som

vilde tage mere end Livet.

Men just i seneste Laget, som Manden holdt paa at lukke Lemmen for Boden, kom der med engang to løbende til, som snakkede saare lydt og lystigt over sig og mente, at som deres Sjæle var saa alligevel forlorne, kunde de lige godt nytte Krediten, medens Glædens Tid varede.

Og saa ravede de og tumlede og krøgede sig og prækede med Fagter og skjænkede enhver, som vilde drikke, saa der den Kvæld blev en stor og overmaade Lystighed over hele Kirkevolden.

Fra hin Stund gik der Anker efter Anker, et og to om Dagen, saa langt som Aaret var.

Og slig Huseren med Hui og Skraal og Galmandskjørsel i Følge fra Grænd til Grænd og Vræl af drukne Folk fra Veigrøfterne som i denne Bygd, skulde én aldrig set Mage til. Der var ingen Mand ædru længere, fra Sol stod op, til Sol gik ned, og heller ikke vidste nogen, hvad Dag det var i Ugen, om Søndag eller Virkedag.

De gik og ravede i Veiene og kørte Grassat og bestilte aldrig det Verdsens Gran.

Men, saalænge havde Bygden nu turet og levet høit paa Ankerne borte fra Kirkebakken, at der ikke fandtes én Sjæl mere at købe for.

Da kom Fanden en Dag traskende for at kræve sit. Og Veien la han indom Rebslageren.

Saa daarligt var det blet med den Handelen hans nede i Bygden,

klagede han, at nu maatte han realisere.

Og saa vilde han kjøbe Hyssing til Haaven, han skulde fange ind alle Sjælene med.

Det kunde der nok være Raad til mente Rebslageren, han kløede sig bag Øret. Men saa solgte han nu ikke mindre end en hel Snelle ad Gangen. Og saa fik han vente til en Dag i Ugen, han havde Stunder til at maale den op.

Men det, mente Fanden, skulde være fort gjort.

Han behøvede bare at fly tilveirs med det, indtil Vindslet stoppede, saa kunde Rebslageren regne det efter Øiemaal.

Ja, Fanden var raus nok med Tilbud, mente Rebslageren; men ellers var han kjendt for en utryg Kar i Handel og for at ha noget hvert i Baghaanden. Han kunde nok finde paa sligt, som at slide af Snøret, før Snellen var løbet ud, og bare betale for Stumpen.

Men da blev Fanden sint. Røg Snøret, skulde han gjerne gi igjen hver evige Sjæl, han skulde ha for Brændevinet, og Brændevinet med, skreg han.

Og ikke før havde Rebslageren samtykket, før han tog Snoret mellem Tænderne og fo'r tilveirs saa fort, at Hjulet med Snellen trindsede Smek i Smek.

Men, da det lakkede imod, at Snellen var udgaat, bandt Rebslageren Enden paa et nyt Vindsel.

Og saa, smek smek, maatte Fanden fare høiere.

Slig gik det paa, til han var saa høit tilveirs, at han ikke var til at øine mere, og Hjulet gik alt langsommere og forsigtigere, smek smek af, at han blev ræddere og ræddere for at slide Hyssingen af.

Da fo'r Rebslageren ud i Bygden og fortalte, hvorledes det stod til. Og at nu fik de krafse til med at skaffe Hyssing og Snøre og Garnstumper alt det, de bare kunde finde og faa fat i, saa at der altid var noget at skjøde til, naar Beholdningen i Rebslageriet tog Slut.

Der blev en Leden fra Kjælder til Loft.

De bestilte ikke andet end at fare med Hyssingstubber for at knytte til.

Men drikke og ture gjorde de værre end før.

Og drikke og ture gjør de den Dag i Dag.

Det gaar nok, mener de, saalænge Hyssingen holder.

# Troldbegjær

En gammel Mand levede ensom og uden nogen, der kunde arve ham.

Han elskede sine Penge og vidste ikke større Glæde end, naar han kunde stige ned i sin Kjælder og tælle og tælle dem og lægge de Skillinger, han ved allehaande Afsavn havde opsparet, til de øvrige.

Med krogede Fingre og Knæer og mange Suk for sin krumme Ryg var han en Dag igjen steget op af Kjælderen, da en prægtig klædt Mand i rød Krigsdragt hastigt fo'r ham forbi og gjemte sig bag Skorstensmuren.

Og lige efter kom en Afdeling Ryttere med dragne Sabler i fuldt Jag galoperende om Hjørnet.

De stansede brat, straks de saa ham, og spurgte idet de keg gjennem Ruderne ind i Hytten, med truende Ord og Miner, om han havde set en Mand med Guld og Skarlagen paa Klæderne fare forbi.

Da paakom der pludselig den gamle en stor Angst for, at de skulde undersøge Huset og finde hans Penge.

Saa satte han hastig Foden paa Ringen til Kjælderlemmen, for at de ikke skulde opdage den, og pegte did, hvor Landeveien krummede sig indover mod Skogen.

Da nikkede de og hug Sporerne i Hestenes Sider. Og i susende Galop fo'r Rytterne afsted efter Flygtningen.

Eftersom Dundret af Hovene i Landeveien blev fjernere, begyndte den gamle at ryste i Knæerne og skjælte for sine Penge og for, at han skulde have givet en Røver Ly i sit Hus.

Da steg den fornemme Herre frem fra sit Skjul og saa paa ham med stærke Øine men stor Blidhed i sin Mine.

Han var Landets Konge, som havde faret vild i Taagen fra sin Hær og nu forfulgtes af Fiender.

Han saa sig om og begjærede kun en Drik Vand.

Og endnu, medens han nød den, kom der ilende Officerer og Generaler med Fjerbuske i Hatten og altid flere og flere af hans Soldater, som raabte og jublede og slog Vagt om Huset.

Men Kongen kaldte den gamle Mand til sig.

Fordi hans Liv var frelst af en svag og rystende Olding, vilde han vise ikke blot ham men ogsaa alle de andre paa det lille Sted, som led under Alderdommen, sin overflødige Naade, saa de ikke blot skulde være sikkede alt til Livsens Ophold, men i alle Maader faa det paa deres sidste Dage, som de selv kunde ønske det.

Vilde de ha Huse og Haver med Blomster og Folk, der kunde pleie og tilse dem paa al Vis; eller ønskede nogen af dem at flytte til en af de Dale, der laa sydligst i hans Rige, og hvor den, som frøs af Alderdom, kunde ha Sol og Varme at sidde i ved Husvæggen det ganske Aar



rundt, saa fik enhver nu vælge det bedste, han magtede at optænke for Resten af sine Dage.

Da ønskede én sig et og én et andet.

De fleste blev ved det Sted, de var vant til, men nævnte derhos mange Herligheder, saasom gode og vel bolstrede Senge, som gamle Folk gjerne vil ha sin Hvile i, og Frugt og Blomsterhaver og Gaarde med Skog og vakkert Land til, som de slap selv at dyrke og bemøie sig med.

Nogle vilde ogsaa flyttes did, hvor de altid kunde se blaa Himmel og nyde Solens Lys og Varme til sin sidste Stund.

Men den gamle, som havde frelst hans Liv, tog Kongen selv for sig.

Og han udspurgte ham paa mange Vis om hans inderste Ønske og Lyst og bød ham endog sit eget Slot i hin sydlige Dal og dertil Hæder og Ære af alle som Landets Velgjører.

Da stammede Oldingen med Øine, der gløttede op og tindrede af Begjærlighed, at han ønskede at sidde alene i sin Kjælders inderste Rum og faa saamange Guldpenge, som han kunde tælle, og at dette aldrig maatte ophøre, før han drog sit sidste Aandedrag.

Da flyttede Kongen sig fra ham, som fra noget stygt.

Dog, efterat have betænkt sig, svarede han, at sit Ønske skulde han faa opfyldt.

Og Kongen lod Sække med Guld føres did til Stuen fra sit

Skatkammer og forsvarlig indmures og vogtes.

Men i Gulvet blev der sat en stor Jerltrakt med en Tud, saa Guldpengene kunde rinde uafslædig derovenfra og falde og klinge ned i Kjælderens saa hurtigt, som den gamle formaade at tælle.

Saa sad den gjerrige og nød med graadige Blikke sin største Lykke, at kjende det altid øgende Guld i Haanden.

Hans vilde Glæde var at ta Lygten og se henover Pengestablerne, som strakte sig over hele Rummet og voksede altid høiere og høiere.

Men endog dette kunde han tilsidst ikke unde sig, eftersom han derved tabte Tid til at tælle.

Guldet randt som en Flod. Og talte og talte gjorde han, medens Øinene funkede som en Gribs bag Lygten, til han heller ikke kunde bære over sit Sind at sætte Pengene i Stabler.

Han kjendte ikke Værken i sin stivnede Ryg eller at hans Knæer og Ledemode ikke længer lod sig rette.

Naar det sortnede for hans Øine, og Træthed og Søvn overvældede ham, blinkede der snart igjen gult, og randt Guldstykkerne i Drømme som Skygger gennem hans Fingre. Han tællede og tællede, indtil han vaagnede op i Angst og syntes, noget gled væk.

Altid kortere Tid undte han sig til Maaltiderne. Han slugte Maden, medens Øinene stirrede ud af deres Hulinger og kun vogtede paa Kjælderlemmen.

Og hen til Guldstrømmen krøb han saa igjen som et Dyr, der maa slukke sin ulidelige Tørst.

De af Kraft forladte udpinte Lemmer kunde ikke længere bære ham, og skjælvende og dirrende famlede han med Hænderne og søgte at tælle, indtil de sidste Trækninger af hans magre, krogede Fingre ikke længere havde Kraft til at gribe.

Og, som han faldt tilbage i Døden, stirrede de vidtaabne, brystne Øine hen paa Aabningen i Trakten, hvor Guldet randt.

Da de, som vogtede Skatkammeret, blev va'r at Pengene ikke mere minkede og sank ned gjennem Gulvet, aabnede de Kjælderens og berettede Kongen den gamle Mands Død.

Men Kongen sa:

Sandelig, det kostede mig end ikke en Styver at lade denne gjerrige Mand eie og sluge, om det saa var hele mit Skatkammer, eftersom han intet Brug gjorde af Pengene. Før dem kun ovenpaa igjen.

# Hunørnen

Der langt, langt borte, hvor Fjeldene blaanede mod Himlen, og Toppe, Takker og Tinder skjød Glimt og Glød i underlige violette Farver, havde den vældige Hunørn sit Rede i en vild, steil Klippevæg. Skogklædte Dalfører, hvori Elvene suste, furede sig did opover som stedse smalere, tilslut forsvindende Revner.

Naar Ørnen paa de mægtige Vinger i Gryet af en ny Dag seilede speidende efter Bytte høiere end noget Menneskeblid kunde øine, skjelnede den grant den mindste Markmus, der rørte sig nede paa Jorden. Den fornøielseslystne Gjedekilling, som legte og dansede og foreviste det Kunststykke at ballancere paa Gjærdestolpen, kom uventet til at gjøre en anderledes vidtløftig Fart tilveirs. Og Haren, der endnu sad og gned Øinene og pudsede og morgnede sig, fik pludselig et Syn paa Verden saa høit oppe fra, at Kirkespirene i syv Sogne svimlede den for Øinene.

Andre Jagtdage kredsede Ørnen de hundrede Mile indover Stenvidden med vilde Klipper, skyggesorte Afgrunde og mosegraa Sletter under sig.

Og langt ude blaanede Bjergkjæde bag Bjergkjæde saa fjernt vest som ud til det vilde Ishav.

Fjeldrækkerne var Grænsegjærder for Riger bortenfor Riger, hvori

Ørnen gjennem Aarene havde indsat sit Afkom som enevældige Konger og Dronninger. Og vé den uberettigede, som vovede at trænge sig ind paa deres Jagtgebet.

Selv maatte den gamle Hunørn ogsaa af og til bestaa en Kamp mod en fordreven Fyrste af dens egen Æt.

Det blev et Luftens Slag, saa Fjerene sank og snede mere og mere blodige, indtil én af de kjæmpende pludselig styrtede som en livløs Klump til Jorden.

Der var Ørneblod paa Grænsestenene.

En Dag susede den, fra en hundrede Miles Morgenjagt indover Stenvidderne, hjem til sin Unge med en nybaaren Rensimle i Kløerne.

Som den dalte ned mod Redet, slog den hastig og voldsomt med Vingerne, og et vildt skurrende Skrig gjenlød mangfoldigt i Fjeldgryden.

De stærke Grene, som havde dannet Redets Underlag, hang med lange Trevler af smudsig fjeret og blodig Mose paa Afsatser nedover Klippevæggen.

Dens Bo var plyndret og ødelagt, og Ungen, som daglig havde øvet sin Vinge og prøvet Klo og Næb paa stedse større Bytte, var borte.

Hunørnen løftede sig høiere og høiere, indtil Ekkoet af dens Skrig ikke længere lød i Fjeldensomheden.

Den kredsede speidende.

Pludselig hæste og hvæste det over Hoderne paa to Jægere, som styrede ud fra en Sti i Skogen langt nede.

Den ene bar en fangen Ørneunge paa Ryggen i en Vidiekurv.

Og medens de to Mænd skridtede Mil efter Mil den lange Vei nedover til en af de øverste Bondegaarde i Dalen, seilede Ørnen høit i Luften aarvaagent vogtende.

Gjennem forrevne blaa Aabninger i Skyerne iagttog dens gløgge Øine, hvorledes store og smaa ved Ankomsten inde paa Tunet stimlede om Vidiekurven.

Hele Dagen kredsede den deroppe.

Da Skumringen faldt paa, dalte den lavt ned mod Husrøgen. Og i Mørket om Kvælden hørte Folkene paa Gaarden et underligt fælt Skrig over Taget.

Tidligst, – som Solen bare begyndte at gylle i Morgengryet, – svævede den igjen der høit oppe med det skarpe Blik ned paa Bondegaarden.

Den iagttog, hvorledes Bondens Sønner tæljede med Øks og skar Træstikker udenfor Døren, medens Børnene stod og saa paa.

Længere ud paa Morgenens bar de ud paa Gaardspladsen et Bur, gjennem hvis aabne Sprinkler den tydelig kunde følge, hvorledes Ungen flaksede og huggede derinde under uafsladelig Arbeide for at befri sig.

Buret blev staaende der forladt, uden at noget Menneske længere viste sig.

Det stod der, medens Solen steg høiere og høiere udover den varme Formiddag.

Ørnen seilede og kredsede deroppe bag Skyerne og skjelnede hver Bevægelse af Ungen, hvorledes den satte det krumme Næb iveiret og hæsede, medens Kløerne i Fortvivlelsen greb om Spilrerne.

Det led over Middagstid.

Endnu viste der sig intet levende Væsen derude ved Buret. En gul Kat forlod søvnig den solhede Husvæg og strøg nysgjerrig om i en stor respektfuld Bue, idet den angsfuld skjød Ryg.

Og Hunørnen hvilte altid med samme rolige Fart paa Vingerne, skjult deroppe mellem Skyerne.

Dens vare Sans havde ladet den drage Mistanke af Stilheden dernede paa Gaarden, og den holdt sig iagttagende.

Den havde sin Erfaring og kløgtige Gjætning om Fare. Mangen en Fælde var der opstillet for den, og med mangt et lækkert Dyr var den blet fristet, medens Jægeren selv laa paa Lur. Og mangen Kugle var sust gennem dens Vingefjer i alle de Aar, den havde svævet over Dalen lig en blodig Tiendetager, som valgte sin Tid til at slaa ned.

Skyggen af Husene, Træerne og Indhegningerne blev længere og længere.

Buret havde staaet dernede paa den folketomme Gaardsplads hele den varme lange Dag og fristet og lokket, mens Bondens Sønner skjult inde i Huset vekselvis stod beredte og færdige med Geværet.

Ørneungen hakkede uafsladelig med Næbbet og trykkede og pinte Hode, Hals og den ene Vinge ud snart af en, snart af en anden af de rummelige Sprinkler.

Men nu, det lakkede mod Aften, begyndte Børnene at løbe frem og tilbage mellem Husdøren og Buret; og lidt efter legte de alle lystigt ude paa Tuset.

En og anden af de voksne kom ud og optog deres vanlige Gaardsgjærning.

I den stille Kvæld havde den unge Sønnekone lagt Diebarnet fra sig paa Blegen, medens hun skyllede noget Linned ved Brønden.

Paa Ladetaget vippede et Par travle Skjærer, som havde sit Rede i Piletræet ved Hovedbygningen, og nede paa Gaardspladsen hoppede nogle Spurve og plukkede Korn mellem Affaldet.

Med ét mørknede der som en lynsnar Skygge gennem Luften.

Der lød i Stilheden en underlig brusende Lyd, et mægtigt Vingesus.

Idet Konen hastig saa sig om, lettede der sig en svær Ørn op fra Blegen.

Hun reiste sig i isnende Rædsel, endnu med det vaade Tøi i Haanden.



Rovfuglen holdt hendes Barn mellem Kløerne, og hendes stive Blik fulgte et langt Sekund, hvorledes den steg, og Luften blaandede mellem Barnet og Jorden.

Den vilde, vanvittige Angst indgav hende Inspirationen.

Hun fo'r hen til Buret, trak Ørneungen ud og holdt den jamrende og skrigende med begge Arme iveiret uden at bryde sig om, at den hakkede og hug hendes Ansigt og Hode blodige.

Hunørnen svævede et Øieblik stille i Luften, og Konen saa, med blinkende Øine for hver enkelt Gang, den slog med Vingerne for at holde sig oppe, Barnet hænge i sit Svøb, som en Orm ned mellem dens Klør.

Pludselig syntes hun, den sænkte sig. Og aandeløs fulgte hun, hvorledes Rovfuglen sagte dalede ned igjen paa Volden.

Hun slap Ørneungen og tumlede sanseløs hen til sit Barn.

De to nødstedte Moderinstinkter havde forstaat hinanden.

Men, som Ørnen slap sit Bytte og igjen hævede sig, glimtede der et Skud inde fra Huset.

Og den mægtige Hunørn styrtede med vidtstrakte Vinger livløs ned paa Blegen, mens den befriede Ørneunge stiledede med kort hastig Flugt indover Skogtopperne.

# Lindelin

Der var engang en Skipper, som fo'r baade sent og tidlig, til han eiede Jægten og Ladningen med.

Og et Aar, han var nord i Værene, havde han fæstet sig en Hustru, som hed Lindelin.

Han var saa rent glad i hende, og alle syntes, hun var det deiligste én kunde se. Hun havde spillende Øine og lo med de hvide Tænder, saa alt det, hun sa, hørtes saa vakkert og morsomt.

Og mere rivende deilig, syntes han, hun var for hver Dag. Han var kryere af hende end af selve Jægten, og skrød gjorde han af hende, saa det stod i Taget, naar han sad sammen med de andre Skippere.

Hun var blid og lekendes, aldrig et usnilt Ord i hendes Mund.

Men saa tit, han vilde ha hende op paa Dækket, var hun uvillig og bad og tryglede saa sødt for sig om at faa slippe. Hun vilde bare, bare være til for hans Skyld, sa hun.

Halve Dagene stod hun nede i Kahytten for Kistespeilet og pyntede sig saa paa ét Vis og saa paa et andet. Og saa maatte han svare paa, om hun var penest slig eller penest slig.

Naar han lod hende vente, graat hun bitterlig og mente, han ikke

holdt af hende.

For hun gjorde det bare for hans Skyld, sagde hun.

Det bedste, én kan faa af en Kone, er Kjærligheden, tænkte han, og slig, som hun holdt af ham, skulde én lede Verden rundt efter.

Saa maatte han løbe ned fra Vagt og Vant og svare paa, om hun var vakkrest saa eller saa, paa det Vis eller paa det Vis, om de saa stod med salte Sjøen brydende over Dækket ifærd med at bjerge Seil.

Saaledes gik det hele Reisen sørover. Aldrig havde Skipperen faret Kahytstrappen sin op og ned Tiendeparten saa mange Gange.

Men ikke saa snart havde de fæstet Landtauet ved Bergensbryggen, før hun igjen ikke vilde fra Dækket. Hun sad der hele Dagen i sin fineste Stas.

Der stod de unge Kjøbmandssønnerne og tilsaa Vægten, medens de aflossede Tørfisken. Og saa glemte de at passe Veiningen bare for at se paa hende.

Og glante og glante gjorde en af dem, til han blev tummelumsk i Hodet af Forlibelse. Aldrig havde han set slig Deilighed.

Men, da Skipperen begyndte at harke og mene saa hm, hm, indvendte hun, at hun nok vilde ha et Øie med sin Mands Bedste, hvordan de veiede og stelte deroppe paa Dækket.

Om Kvældene, naar Arbeidet var sluttet og Pakboden lukket, blev Kjøbmandssønnen hængende der og kunde aldrig komme afsted for

Latter og Flir mellem dem over alt det, han havde git hende efter paa Vægten.

Og slig holdt de paa, til hun med Haandslag lovede ham, at hun skulde være der paa Dækket tidlig den næste Morgen.

Men Skipperen syntes, han fik som en Klemme for Brystet, og han gik der og spyttede og tvi'de.

Den Kvæld, de saa gjorde op Regnskabet og blev budet ned i Kahytten for at trakteres, var der næsten ikke Mæle i Kjøbmandssønnen.

Og hun satte Øinene langt og tungsindig paa ham og sukkede og smilte derimellem med de hvide skinnende Tænder.

Der blev ikke Ende paa Afskedstaging og Haandtrykken, før det blev ganske mørkt.

Det kunde være saa nok nu med den Hviskingen og Tiskingen, mente Skipperen, han hev op Faldrebstrappen efter ham i fuldt Sinne.

Men paa Veien nordover var hun kjælnere og sødere end nogensinde.

Ikke havde Skipperen været paa Dæk en halv Time, før hun begyndte at kige op af Kahytstrappen efter ham og lo og gjorde Blink og Miner, om han ikke snart kom ned igjen. Hun kunde ikke være fra ham saameget som en Time.

For Skams Skyld maatte han lure sig ned til hende saa efter

Raaberten, saa for at hente op en Dram eller, hvad han kunde finde paa, for Mandskabet.

Om igjen og om igjen vilde hun altid vide, om han holdt af hende. Og hun lo og gabte saa rivende deilig til ham og sa, mens Øinene funkledede, at hun, nam nam, gjerne kunde spise en hel Skipper.

En Dag, hun sad hos ham paa det allerkjærligste, raabte hun med et «au» og sprang op. Dette fæle Skjægget hans, ømmede hun sig, stak saa med Stubbene.

Og var han rigtig, rigtig snil, saa tog han det væk.

For hendes Skyld gjorde han meget, mente Skipperen; men Skjægget sit fik han da beholde. Det var godt at ha for den, som skulde sætte Ansigtet imod Sjødrev, og dertil bra mod Halseonde.

Og alt det, hun bad og kjælede og brugte Øinene for at faa ham til at love sig det, saa slog han det bort i bare Moro.

Men ved Middagsbordet vendte hun sig pludselig bort. Huf, hun mistede rent Appetiten af at se paa det Skjægget.

Og, da han senere kom ned i Kahytten, laa hun i Køien med Haanden under Kinden og saa og fulgte ham med stille Øine, hvor han gik eller flyttede sig, indtil han blev rent lei ved det.

Ude paa Stathavet slingrede Jægten i et Himmelsveir, saa Folkene knapt kunde staa paa Dækket.

Da han der i et Knibtag fo'r ned i Kahytten efter Kikkerten, skreg

hun imod ham, at længere aarkedede hun ikke at se paa det Skipperskjægget hans. Nu saa det ud som en drivvaad Skrubbekost, og hun fik rent Kvalme.

Og saa kastede hun sig med ét om imod Væggen og raabte, at han tog Livet af hende, skulde han længere gaa med den Stygheden om Hagen.

Han midt i det haardeste Veir til med Saksen.

Skjægget gik i en Ruf.

Men da hun kjendte paa Stubbene, vilde hun ikke vende sig.

Og alt det, han klippede og klippede, blev det ikke fint nok, bare værre, tvinede hun, saa Ryggen hendes tilslut laa i Rykninger, kryl af Krampe.

Saa frem med Barberkniven.

Og Sæbeskummet manglede ikke, der han stod og ragede sig tilblods med Hodet snart over, snart under Kahytskappen, eftersom Sjøerne kom, og han havde nødig at raabe til Folkene og Styrmanden om Seiladsen.

Men ikke havde Lindelin været gladere, om de var berget af Havsnød end, da hun saa og kjendte med Fingrene over den glatragede fine Hagen hans. Hun hev sig langt ud fra Køien om Halsen hans og kyssede og sugede Blodet i Skaarene efter Kniven, saa han syntes, Tungen ordentlig var skarp, og hun graat og lo og raabte, at aldrig havde hun tænkt, han var saa vakker.

Nei, at han havde gaat og gjemt sig bag det Skjægget.

Og alt i ét maatte hun op i Ansigtet paa ham og stryge og kjende, og Øinene skinnede og lyste og hang ved det mindste, han sa og gjorde.

Det var bare Solskin og Smør og Kjæleri.

Ikke havde hun set nogen tromme saa fornøielig i Bordet med Fingrene eller sætte Munden og Hagen saa morsomt til, naar han plystrede og lurte i Styrvolten.

Og Stunder fik de nok til at dægges, mens de laa og krydsede for Modvind, saa paa den ene Boug og saa paa den anden.

Hun stilledde og hjalp og sørgede for ham hele Dagen baade i Kahytten og oppe paa Dækket, saa han selv knap fik Lov til at trække Klæderne paa sig.

Men javist saa han sig om og tvilte baade for Styrmanden og Folkene, da hun absolut vilde, han skulde sætte Ryg til og hun sy den store Læderlappen i Bagenden af Bukserne hans.

Godt og vel kom de saa frem nordpaa og lastede igjen Fisk ind for at fare til Bergen.

Da havde hun været iland og kjøbt en Skogkat, som netop havde faat Unger, og hun forvarede dem inde i Nathuset, hvor Kompasset var.

Dermed havde hun noget fornøieligt at stelle og lege med paa Reisen.

Og hele Dagen sad hun saa ved Kompashuset og passede Vildkattene.

Det var det morsomste, hun vidste, sa hun, at sidde og se Kattemoderen ind i Øienstenene, hvor gule og vilde de var, og hvor de lukkede og aabnede sig og lyste.

Men varm Velling skulde den lære at leppe.

Saa kneb hun den bag Ørene, til den aabnede Gabet, og skoldede Vellingen i den, saa den ulte.

Tredie Morgen, da de skulde sætte Kursen ud tilhavs, blev der Brug for Kompasset.

Hun maatte flytte Kattebolet andetsteds, sa Skipperen, og det gamle Høseburet havde han gjort istand til dem.

Men noget saa urimeligt havde hun aldrig hørt i sit Liv.

Han maatte da skjønne, at Ungerne straks vilde krable sig ud igjennem Sprinklerne og bli borte til hver sin Kant for hende. Og, blinde, som de Stakkarne var, vilde de styrte ned i Lasten eller skylles ud i Sjøen gjennem Spygatterne.

Da Skipperen saa vilde gjøre det kort af, skreg hun, at Kattene fik han ikke ta ud af Kompashuset, før han rev hende bort med Magt. Ikke havde hun trot, at han var saa lige glad med det, som var hende kjær.

Skipperen vilde i det længste føie Konen sin, eftersom han saa, hvor urimelig glad hun var blet i det Kattebolet.



Saa styred han i Godveiret den hele Dag efter Solen.

Men om Kvælden varskode Udkigsmanden pludselig for Skjær og Brænding.

Nu gjaldt det Livet, og i tre Sprang satte han hen til Nathuset for at hive Kattene væk fra Kompasset.

Da han greb den store ved Nakken, truede og hylte Lindelin, at, skulde den ud, saa hoppede hun lige lukt paa Sjøen.

Og kattehændig stod hun alt ude i Vantet, saa Skjørterne flagrede, og stirrede paa ham med grønne Øine, der ligesom spyde Lys.

Hellere end, at Kjærringen hans gik overbord, fik han lade staa til. Værre var det vel ikke end at krepere; dø skulde én saa allikevel engang.

Det blev en Seilads paa rene Livet.

Og saa vel gik det, at de klarte sig for dennesinde.

Men bagefter smøg Lindelin sig om ham ydmyg og underdanig og vidste ikke, hvor fin og myg hun skulde være. De vakre Øine tiggede og bad saa hede som Ild om, at han skulde tilgive hende, og hun hang om hans Hals saa sød og blid som en Lege.

Men bagefter, naar han gik alene paa Dækket og drev, hyttede han, ret som det var, til Vildkatten, der lyste med de gulgrønne Øine paa ham og huskede, at han havde tat den i Nakken.

Det gjærede i ham, at hun i hin Stund ti Gange hellere havde set

ham slængt paa Sjøen end dette Utyske.

En Dag havde hun igjen faat ham rent forgabet og fortumlet i sig og lod ham staa og sno og vride op sit lange Haar, som hun kjæmmede.

Bedst som de lo og fjasede, kaldte Styrmanden ham op paa Dækket. Der maatte tages Rev og brases.

Bare, bare han først havde viklet op hendes Haar, raabte hun.

Men, da hun saa, at han alligevel tok til Sjøtrøien, kastede hun sig i Armene paa ham for at holde ham tilbage.

Ikke nyttede det at tale Forstand til hende.

Saa stod han paa brændende Fod og gjorde Haanden let og knyttede og lagde Fletterne i Ring om Issen, og alt i ét keg hun op paa ham og lo kjælent; men Øinene lyste gulgrønt og ærtende langt inde fra, som Vildkattens.

Kaadere og kaadere kastede hun Hodet tilbage hvergang han vilde fæste Fletningen, for at han ikke skulde bli færdig. Men, som hun hidsigt trak Nakken til sig, glap den store vakkre Ring ud af Øreflippen, og saa han, at Guldet bandt over et fælt, haaret Klip i Øret.

Han græssede og holdt paa at rave.

Det var ikke til å ta feil af, at det var et Troldmærke.

Men hun kom i slig Befippelse og skjælvende Iver efter at lede op Ørenringen, at hun intet mærkede paa ham.

Og, medens hun forfjamset stak og borede Ringen ind henne ved Kistespeilet, prøvede hun at spøge og mente, at han kunde købe hende Ørenringe med endnu mere spillende grønne Stene i, naar han kom til Bergen.

Men hele Natten efter blev han gaaende paa Dækket.

Da Vagten skiftede, raabte han ned til hende, at han maatte bli deroppe, til de om Morgenen fik kastet Anker paa Bergensvaagen.

Ret som det var, stod han og saa ud i svarte Havet, og plystre og fløite gjorde han paa den samme Visestubben.

Han strøg sig om Hagen og tænkte paa Skjægget sit og ellers paa meget og mangt.

Lige lystelig var det.

Ikke rigtig kunde han sige sig, hvorledes det var gaat til, at han havde faat hende i slig Snarhast der nord i Skjærene. Han var blet saa overvældet af hendes Deilighed, at det bar til Kirke, før han vidste Ordet af.

Men nu skjøjte han nok, hvordan det havde sig med, at hun var kommet til at svare nei for ja til Præsten, det, de siden havde havt saamegen Moro og Lystighed af.

Han ræddedes for at kige ned igjennem Skylightet, vidste ikke hvad for Styghed, han kunde komme til at se. Det kunde ikke været værre, syntes han, om der laa en glubende Haakjærring nede i Køien.

Men nu gjaldt det at holde Tungen ret i Munden og ikke la sig mærke med nogenting.

Saasnart de havde ankret i Bergen, og Tørfisken skulde udlosses, saa han, at Kjøbmandssønnen stod paa Bryggen ved Vægten og keg efter, om hun var med ombord.

Da løb Skipperen hastig og med megen Larm og Bulder til Kahytsdøren og raabte og skreg, at denegang vilde han vide at forsvare sin deilige Skat bedre end sidst.

Saa lukkede han og stængte for hende, at hun ikke ogsaa nu skulde slippe op paa Dækket og føre allehaande Snak og Prat med ham.

Til Kjøbmandssønnen, som passede Vægten, skulede han med Øinene og viste frem, at Nøglen til Kahytsdøren nu laa vel forvaret i hans Pjekkertlomme. Og alt i ét gik han og snuste og saa ved Skylightet, saa Springfyren maatte forstaa, hvor iversyg og bange han var.

Men om Kvældene, naar Arbeidet var endt, og Pakboden lukket, steg han iland og satte sig mellem de andre Sjømænd i noget Skipperhus.

Ved samme Tid stak Lindelin Hodet op af Skylightet, og havde hun og Kjøbmandssønnen deres kjærligste Møder.

Hun jamrede sig og begræd sin Skjæbne, at være bunden til en Mand, som holdt hende slig under Lukke og borte fra al Lystighed og Fornøielse, og hun bad og besvor ham, favnende om hans Hals, at han maatte befri hende.

Paa det Vis gik det Aften efter Aften.

Men den sidste Kvæld, da Jægten laa reiseferdig, pyntede og pudsede Skipperen sig, før han gik iland, og hang han Arbeidspjekkerten, hvori Nøglen var forvaret, op paa en Knag.

Nu kom Kjøbmandssønnen hed af Elskov og fuld af Fortvilelse, fordi de ikke mere skulde ses.

Da vinkede hun til ham ud af Skylighet paa langt Hold og viste ham, hvor han kunde finde Nøglen til Kahytsdøren.

Dernede stod hun og biede ham i al sin Deilighed og fineste Stas, og Øinene funkede omkaps med de underlig grønne Stene i Ørenringene.

Hun mygede det smale Liv smidigt til, at han skulde fange om det og løfte hende op af Kahytstrappen.

Og længe var de ikke om at fly iland og søge sig som sikkrest og tryggest i Skjul.

Men Skipperen havde staat oppe i Gaden og passet vel paa.

Aldrig saasnart saa han, de var om Hjørnet, før han strøg ombord, og i største Fart heisede Faldrebstrappen op efter sig.

Landtauet kastedes ind og Seil sattes, saa langt paa Nat og mørkt det var.

Men selv stod han tilrors og overgav ikke Styret, før de var langt tilhavs.

Da steg han ned i Kahytten.

Og lige efter opløftede han et Raab og brølede og skreg over hele Jægten, at hans Kone var rømt med sit Pynteskrin, og at det ikke kunde være nogen anden end Kjøbmandssønnen, som havde ført hende bort.

Den ganske Dag tornede han græsselige Eder og Forbandelser oppe paa Dækket over den falske Kone, som saa havde sveget ham.

Og, da Skibshunden begyndte at gjø til, sparkede han Vildkatten hen til den, og blev der en Jagt og Hallo i med Glam og Halsen over hele Fartøiet, til hver evige Kat var overbord.

Men, da Skipperen sad alene i Kahytten og bavde faat den ryddet og tømt og vel sopet for alt, hvad Lindelin og Lindelins var, tog han sig af Skabet en ordentlig og stiv Genever og lo Rid paa Rid, som han var besat.

Om Kjøbmandssønnen og Skipperens Kone er at berette, at, da de havde spadseret sammen i Maaneskinnet og keget Stjernerne vel to Timer eller tre udover Kvælden, mente de, det var Tid, hun igjen kom ombord, at Skipperen intet skulde mærke.

Og vandrede de tilbage under megen kjærlig Samtale og Graad, fordi de skulde skilles, og sikkre Løfter om at mødes igjen til næste Aar.

Men, da de stor paa Bryggen, var Jægten væk. De saa kun det øverste af Seilet, som minkede langt ude for en strygende Bør.

Da forstod de, at Skipperen havde nyttet den gode Vind og faret uden at vide, at Konen var iland.

Og hun kastede sig til hans Bryst og klagede under hede Taarer sin Ulykke, den hun alene for sin store Elsk til ham var ført udi.

Javist blev Kjøbmandssønnen lidt lang i Ansigtet.

Han havde ikke netop tænkt det saa alvorligt eller ment slet saa hastig at bli praktiseret i Ægteskabs Stand.

Men, som hun stod der strandsat paa Bryggen, og hun var saare deilig og havde slik Kjærlighed til ham, og han selv var optændt, førte han hende hjem til sine Forældres Hus, tilkjendegivende, at her var den Kvinde, som skulde bli hans Ægtehustru.

Og, saasom de var af de mest agtbare Borgere i Staden, blev Lindelin og Kjøbmandssønnen med indhentet Dispens og Slægtingers gode Samtykke viede tilsammen efter hengangen lovlig Tid.

Vel maatte man prise det Brudepar lykkeligt. Thi ved den Tid var Brudgommens Fader ved Døden borttrykket og Sønnen kommet til stor Rigdom.

Og, da den unge Kjøbmand bar slig Kjærlighed til hende og aldrig vidste det, som var godt nok, overvældede han hende med det fineste og dyreste, han kunde udfinde til Stas og Prunk.

De levede som to Turtelduer. De holdt Gilde og fo'r til Gilde, at ogsaa andre kunde se og blive delagtige i deres Lykke.

Paa det Vis gik det i Fryd og Glæde Aaret rundt.

Ved Sommertid kom Jægterne som vanlig tilbage med baade Stokfisk og Rundfisk.

Og blev der et travelt Spil med alle Vippebommene paa Bryggen, som gik op og ned den hele Dag og svingede Fisken ind til Vægten.

Kjøbmanden maatte da ha Øine til mange Kanter, passe sin Fordel og snakke med Kunderne.

Og under den store Travlhed skikkede han baade en og anden af Skippere og Styrmand hjem til sin Hustru for, som Skik var, at trakteres.

Men, naar han bagefter mødte dem, var de meget tause og faamælte, og lod de til at vide ham liden Tak.

Dog hjemme skulde han faa vide Aarsagen.

Hans Hustru havde ladet dem alle vises ind i Dreng- eller Borgestuen og skjænkes og beværtet af Tyendet, hvad hun mente var godt nok til dem.

Han fandt hende i saa stor Ophidselse, at hun knap havde Røst for sig og idelig tørrede Taarerne af Øinene.

Da hun endelig overvandt sig til at svare ham, drog hun derunder paa Næsen som af en ulidelig ond Lugt, hun vilde holde sig langt fra:

Ikke havde hun med Fare og Opoftrelse af sit Renommé flydt til ham for at stedes Ansigt til Ansigt med lugtende Skippere.



Da talte han det vakkreste og bedste, han kunde, om, hvad der tilhører en Kjøbmands Forretning.

Men hun mente i stor Hidsighed, at Huset ikke længere vilde være det samme for hende, naar Stuen og hendes fine Gulve skulde trækkes ned som en Kahyt af hver Skipper, som fo'r med Fisk og Tran.

Nu var det med ét blet saa fælt, saa fælt, hylte hun. Andet var ikke til at faa ud af hende.

Da han saa hende overgivet til slig Bedrøvelse, at hun skjælvede i Higsten og Krampe, og Taarerne flød ustanselig, blev han blød om Hjertet, saa han mente det rettest nu at skaane hende.

Han fik hellere tage sig den Udvei at indbyde Kunderne til at trakteres paa Skipperhus.

Natten efter drømte han underligt.

Han syntes, at en gammel Kvinde med Klør for Negle klemte og truede ham for Brystet, saa han fast holdt paa at opgive Aanden. Hun stirrede langt ind i hans Hoved med grøngule Øine og vilde tvinge ham til noget, han ikke for sit Liv vilde gjøre.

Han vaagnede med et Skrig, og da sad Lindelin ophidset og med lysende Blikke i Sengen over ham.

Det var ikke at undres over, at Maren red ham, klagede hun; thi hun havde selv ikke lukket et Øie den ganske Nat for den onde Fiskelugt, som stod af ham og forpestede hans Aande og stinkede modbydeligt.

Men Kjøbmanden snudde sig til Væggen og sov ind igjen; han havde havt en travl Dag, og tidlig skulde han op og ned paa Bryggen igjen.

Da han saa om Morgenen hastig vilde fare i Klæderne, sprang hans Hustru i sit bare Linned hen og stillede sig for Døren, at han ikke skulde slippe ud.

Der stod hun og stirrede paa ham med stive Øine og hvid som et Lagen.

Bævende og varsomt nærmede han sig paa det kjærligste til hende, saa med et lidet Strøg paa Linnedet og saa paa Kinden.

Men da brast det ud af hende med et Skrig, at aldrig, aldrig kunde hun holde ud, at han blandede sig med saa gemene Folk.

Hun var saa ulykkelig, saa ulykkelig. For det følte hun, at gik han nu ud af denne Dør ned til al den Stank, saa svandt med det samme al Kjærlighed af hendes Bryst. Aldrig kunde hun elske en Mand, som der hang Fiskelugt ved.

Thi her stod hun for at frelse sit Livs Kjærlighed, raabte hun.

Og nu, i denne samme Morgen, fik han vælge mellem hende og Fisken.

Da blev han siddende længe paa Sengekanten med sine Hoser i Haanden og stirre ned i Gulvet og sukke og sukke.

Af og til blev han rasende og vilde springe op og rive hende bort fra

Døren for at slippe ned til sin lovlige Handel og Gjærning, hvor nu hver og en ventede paa ham.

Men hun stod der vogtende snart med Bøn, snart med Trudsel sprudende i Øiet, snart igjen hang hun ydmyg og sørgmodig med Nakke og Hode.

Og, som han aldrig havde set hende saa deilig som just nu, lod han sig synke tilbage i Sengedynen.

Der laa han vridende Hænderne, saa de knagede, med ikke andet Ord for sig end:

Jeg arme, arme Mand.

Da hun nu forstod, at han lidet tænkte paa at modstaa hende, løb hun hen til han i heftigste Glæde.

Hun knælede og kjælede for ham og slyngede sine Arme om hans Hals og kaldte ham for sin Herre, som kunde befale over hendes Liv. Nu først kunde hun rigtig elske ham.

Og saa bandt hun ham, at han ikke eiede Udvei eller Magt til andet end at føie hende.

I al den Tid, Jægterne laa der med Fisken, holdt han nu Sengen, dels for at skuffe Kunderne, dels og for sin store Græmmelse og Sorg over at maatte slutte med den Forretning, som baade hans Far og hans Farfar før ham var kommet til Velfærd og Rigdom ved.

Om Nætterne drømte han ufladelig, at han holdt paa at kværke en

Kat, som altid voksede og blev større, saa han ikke raadde med den.

Og en Nat, han syntes, han viklede dens Hale om sin Haand og slængte den ud paa Gulvet, vaagnede han ved, at Konen jamrede sig ud af Mørket over, at han havde stødt hende ned fra Sengen.

Saa blev det da endeligt til, at Kjøbmanden solgte baade Pakbod og Varer og sluttede med al Handel.

Og, for at de kunde være længst borte far Fiskelugten, saavelsom al Tummel af dem, som drev deres Næring ved Havnen, etablerede han sig i Stenhuset med den høie Trappe og Messingelænderet for oppe ved Byens Torv, eftersom det saa særlig gefaldt hans Hustru.

Thi der kunde de nyde baade Musiken og Paraden med den stolte Kaptein i Spidsen, som og se al den fornemme og elegante Verden spadsere forbi om Søndagen efter Kirketid.

Ikke havde hans Kone nogensinde havt slig Glæde af Livet, sa hun, som siden hun var kommet didop i den rene og lette Luft, hvor alt bare lugtede fint og fornemt.

Og intet frydede hende mere end, naar Militæret troppede op og spillede.

Men for Fronten tordnede og svang den smukke Kaptein med de begsorte Knebelsbarter sin blanke Sabel, saa hun maatte strække Halsen frem og se, hvor han gik.

Og saa nødte hun sin Mand ud med paa Paraden.

Saa ofte Kapteinen vendte sig og præsenterede, satte hun de spillende Øine forskrækket paa ham og klemte sig med et lidet Skrig ind til Manden. Aa, hvor det var galt, at han ikke var Militær!

Men nu vidste hun, hvad hun vilde. Han skulde købe sig ind i Borgergarden, saa kunde hun altid se ham i Uniform.

Han maatte, maatte det endelig; det høieste, hun vidste i Verden, var at bli Officersfrue.

Men Manden stod derunder med Tungen op i sin hule Jæksel og byttede Fod og tænkte paa Tørfisken baade, hvad Pris, den kunde staa i det Aar, og hvem der vel havde knebet den ene eller den anden af hans gamle Kunder og faat al den store Fortjeneste, som før gik i hans Lomme.

Og, som Musiken spillede, syntes han, Fisken slængtes indover Bryggen, og Vippebommerne gik i Takt, uden at han var med.

Derfor svarede han ja og ha baade til det, hun sa om at gaa ind i Borgergarden og om, at de skulde invitere de militære, som laa der paa Eksercits for Sommeren, til sig.

Men saa tit den smukke Kaptein gik forbi deres Vinduer, saa han ind, og trak hun Øinene hurtig tilbage og rødmede ærbart ned i sit Fang og smilte med de smukke Tænder.

Altid barskere og djærvere stirrede han, snoende sin Knebelbart, som han kunde true med at storme Huset. Og da fo'r hun op og flygtede forskrækket med Hænderne for Øinene ind i Stuen.

Aa gid, aa gid, hendes Mand vilde se, hvordan Kapteinen holdt Hodet og Skuldrene og bar sin Taille og marscherede i fast Takt med de klirrende Sporer.

Og hun sukkede og vred Hænderne over, at han gik med Fødderne indad og satte Mave til istedetfor Brystet.

Hvordan skulde hun holde det ud, naar han nu blev Borgerofficer og ludede som en Sjauer, der bar Fisk paa Bryggen og stampede og trampede afsted.

Hun var rent utrøstelig ved Tanken paa, at hans Taille skulde vises endda tykkere, naar han kom til at bære et rødt Skjærf rundt om Livet.

Aldrig blev hun træt af at minde og eksersere ham.

Men, efterat den fine Kaptein var budet til Selskab i deres Hus, indfandt han sig der daglig og blev som en gammel Ven. Intet sparede for at gjøre ham det komfortabelt og behageligt, saa han altid kom igjen.

Da nu Kjøbmanden som bestaltet Borgerofficer viste sig i sin ny grønne Uniform med rødt Skjærf, blev der mellem hans Kone og Kapteinen en Vekslen af Blikke og Kremten bag hans Ryg. Naar den martialske Kaptein blinkede og lo med Øinene, kunde hun ikke for, at der nogengang kom en liden Leen eller et Jeb og Drag paa Læben.

Og mere og mere gjættede han af hendes nedslagne Øine og Væsen, at hun var inderlig betaget af Skam og Undseelse over sin Mand, og at Hjerte og Hals kjæmpede med Graad over sin Ulykke og Sorg, at hun skulde være fæstet og bundet til en saadan kluntet og lidet velskabt

Person.

Men ikke hørte han en Klage af hendes Mund udenfor de bedende Øine, der dvælede ved hans, som de af ham kunde tigge sit Liv.

Der var en slig beskeden skjult Ynde ved den tause Maade, hvorpaa hun bar sit Ægteskabs Ulykke, og dertil havde hun et saa behageligt og muntert Væsen, saa Kapteinen blev stedse mere og mere indtaget i hende, og intet mere presserende vidste end at faa komme i hendes Nærhed.

Mod Høsttiden, da Afmarschen stod for Døren, blev der den største Sorg og Sukken dem imellem, og kunde han knap den korteste Stund være der fra Huset.

Dog, en Dag de sad sammen i Stuen, og Kjøbmanden skred frem og tilbage paa Gulvet i Melankoli over Tørfisken med Hænderne kneppede omvendt over sin Bag, saa han, da han pludselig vendte sig, at Kapteinen og hans Hustru fo'r fra hinanden og havde megen Lystighed i Øinene.

Og han fik nu andet at tænke paa end Tørfisken.

Det var, som Gulvet sank under ham, saa fast havde han trot paa sin Hustru, at hun dog elskede ham over alt i Verden.

Hele Natten laa han vaagen i Fortvilelse og grublede og overveiede, indtil han rent holdt paa at gaa fra Forstanden.

At hun, som sov der saa trøstig ved hans Side, – som var sa fin og skjær og saa fuld af Oprigtighed i de varme spillende Øine og havde

alle de hede Forsikringer paa Læben, – at hun skulde bedrage ham, det var hverken til at tænke eller tro.

Saa satte han sig op i Sengen og tændte Lyset.

Naar han rigtig saa ind i hendes uskyldige Ansigt, vilde al Tvil forgaa ham, mente han.

Hun laa paa Pudden med Kinden op. Og, da han lyste hen paa hende, fik hun Skjæret i Øinene og fo'r i Ørske iveiret og fræste som en Kat.

Han havde set det haarede Klip og Troldmærket.

Men, da hun mærkede, at hans Blik heftede sig stivt paa hendes Øre, greb hun med sprudende grønne Øine hastig ud efter de store Ørenringe, som laa paa Natbordet.

Dog nu skjøjnte Kjøbmanden, at det gjaldt Livet.

Og han blev liggende stille som et Lys og lod, som han sov og intet havde opdaget, helt til det var Tid at staa op om Morgen.

Det gjøs koldt nedover Ryggen, hvergang han prøvede at skjele hen til hende, og han maatte bide Tænderne fast sammen, at de ikke skulde hakke eller klappre.

Men imidlertid gik hans Tanker som Kjepper i Hjul.

Han stirrede ind i sin sørgelige Skjæbne. For hendes Skyld havde han mistet sin Næring, og ved deres nymodens Levevis minkede hans Formue, saa der snart ikke var langt igjen til Kistebunden.



Han skjøjnte nu klart, hvi Jægteskipperen saa hastig og hovedkulds var seilet sin Kaas den Nat, og at han kun havde lagt en Fælde for ham.

Om Morgenen ved Hanegal, medens Lindelin endnu sov paa sit grønne Øre, var han oppe af Sengen.

Saa skrev han hende et forskrækkeligt Brev til, at hans Kreditorer vilde være over ham alt den næste Dag og rydde og ribbe Huset for alle Eiendele lige til det sidste, de havde at sidde og ligge paa. Og, eftersom han vilde undgaa at med Arrest behæftes, flydde han nu med grædende Taarer af Land, og bad han hende endeligen om at ihukomme ham og bevare sin Troskab.

Inde i Spisekammeret pakkede han sammen allehaande gode og delikate Madvarer og hentede derefter Tobak og sin Merskumspibe. Dette tog han alt med sig og smeldte haardt i Gadedøren, at det maatte høres af alle i Huset.

Og, da han var vis paa, at ingen gav Agt paa ham, listede han sig ned i Vinkjælderens, hvor han tændte sin Pibe, smøgede og indrettede sig paa det bekvemteste.

Men, som hans Hustru havde læst Brevet, og hun lidet lystede at stige ned i Armoden, fik hun intet hastigere at gjøre end at tage ind til sig en Krukke med Blaabærsaft. Af den smurte og gned hun sig hist og her, saa hun blev rød og blaa overalt.

Derefter iførte hun sig sine fineste Klæder og dyreste og kosteligste Smykker, saa hun var saa deilig som en Brud. Men Haaret havde hun udslaget, som om nogen kunde revet det ud med Vold.

Saa tog hun Kaaben om sig og Sjal over Hovedet, for at ingen paa Gaden skulde kjende hende.

Og løb hun saa paa Morgenstunden hen til Kapteinens Bolig. Der bankede hun paa og jamrede sig lydeligt.

Da Kapteinen saa lukkede op, styrtede hun med oprakte Hænder imod ham og raabte, at hendes Mand havde opdaget deres Elskov og slaat hende, saa hun var blodig, som han vel saa.

Men for denne Haans og Skams Skyld, vilde hun nu gjøre Ende paa sit Liv.

Og havde hun ikkun derfor pyntet sig, at hun maatte blive funden anstændig og ærbar iklædt, som det passede for hendes Stand.

Dog først vilde hun sige den Mand, som hun elskede over alt i Verden, sit sidste Farvel, at han kunde se, hun døde for hans Skyld.

Da skjælvede Kapteinen saavel af Raseri over, at hun var slagen slig ganske blaa som og af sin hede Elskov.

Og vel higstede og svælgede han adskillig i Struben ved, at han saa brat og uventet skulde tumble ind paa Brudeskamlen. Men saasom hun var saare deilig og bar den heftigste Kjærlighed til ham og af den Aarsag nu var kommet i slig svar Ulykke for hans Skyld, slog han sine Arme om hende og svor ved sit Æresord, saa det bragede i Vinduerne, at hun skulde blive hans Ægtehustru, som han nu fluksens vilde føre med sig.

Imidlertid sad Kjøbmanden bekvemmelig i Trappen til sin Kjælder

og stoppede Pibe efter Pibe og smøgede og hørte, hvorledes de deroppe i Stuen pakkede i Lindelins Kufferter, helt til de drog bort om Aftenen.

Men, da Vognen med stor Rammel og Larm durede henover Brostenene, stak han Hodet op af Kjælderlemmen og saa sig forsigtig om.

Og bagefter spankulerede han med Velbehag gennem alle sine Værelser.

Samme Kvæld hastede han ned at indmelde sig i Skipperklubben og at opsøge sine gamle Kunder.

Den første, han traf, var Jægteskipperen.

De sa ingenting, der de sad sammen udover Aftenen i Skipperhuset, drak blot saare tæt Glas om Glas og smilte listeligen. –

Men i hin anden Stad levede Kapteinen i en Rus og Glæde, saa det ganske Aar var som en eneste Honningsmaaned. Han kunde ikke noksom prise Lykken, der havde givet ham en saadan Kvinde.

Og aldrig blev hun træt af at stryge i hans Knebelsbart og kalde ham sin tappre Løve. Blot han trak sin Sabel, skreg hun af Angst og faldt ham heftig om Halsen; hun var jo hans lille Kattepus, som aldrig vilde andet end det, han vilde.

Endelig havde hun faat sit Livs hedeste Begjær opfyldt, at hun fik sin daglige Omgjængelse med ingen uden militære; og det var saa Hjertet hoppede i hende, naar Sporerne klirrede, og hun saa al hans

stolte Manddom og Mandhaftighed.

Paa alle de Steder, hvor den fornemme Verden stasede, lyste de to ved hinandens Side, saa at alle maatte vende sig om og se efter dem. Der var ikke en Officer uden, at han hilsede, saa Fjerbusken soped i Gaden og sagde Fru Lindelin de artigste Komplimenter.

Kapteinen var lige saa stolt af hende som af at præsentere foran Fronten under fuld Musik.

Hver Morgen kom Oppasseren, som Kapteinen havde havt fra gammelt nu i femten Aar, og knagede paa Døren og slap hans Støvler indenfor med mangehaande Bud og Besked, saavel fra Regimentet som fra Officersklubben.

Men Lindelin vendte sig i Sengen, saa tit han kom. Hun kunde ikke fordrage hans Ansigt, som var et Tyvefjæs, paastod hun. Og Kapteinen var blind, som ikke forstod, at Fyren baade bedrog og bestjal ham og saa havde gjort i al den Tid, han havde tjent ham.

Dog Kapteinen lo, thi, at han var ærlig og tro, vidste han vel, og det var langt fra ham at skille sig ved sin gamle, prøvede Tjener.

Men en Morgen udbrød hun i stor Heftighed, at hun grant saa paa Karlens Øine, at han spionerede dem ud for at føre Historier om dem til de andre Officerer, saa at de kunde være baade til Spot og Latter for den Slyngels Skyld.

Og hun faldt i utrøstelig Graad over, at hendes Husbond ikke havde større Kjærlighed til hende end til et simpelt og nedrigt Tyende.

Den næste Morgen, da hun saa, at Kapteinen endnu ikke havde git ham sit Løbepas, trods han vidste, hvormeget den Knægt bød hende imod, henfaldt hun i haard og stiv Krampe.

Da kom Kapteinen i stor Vaande og tyggede og sled i sin Kebelsbart.

Saa slog hun sine Arme om hans Hals og bad og tiggede ham for sit Liv om at føie sig i, at hun blev kvit den Skjelm af Huset.

Men Kapteinen kremtede og klappede hende og holdt sig standhaftig for sin gamle Tjeners Skyld.

Dog hun blev kold som Is og skjælvede og veg og satte underlige Øine paa ham. Det var, som hun følte Had ved hans Nærhed og rugede paa, om hun maatte slukke ud al sin Elsk til ham.

Da bad og besvor Kapteinen hende under stor Kvalthed i Røsten, at hun ikke for en slig Grilles Skyld maatte tage sin Kjærlighed fra ham.

Men, saa tit han bønfaldende trak hende til sig, gled hun fra ham lig en Søvnjængerske, som hverken saa eller hørte.

Og mod Kvæld lagde hun sig stiv hen og vilde intet svare.

Da han saa rev sig i Haaret og faldt paa sine Knæ, skreg hun i Vildelse, at enten skulde han gjøre Skilsmisse med hende eller med den Karl. Heller ikke maatte han faa en hæderlig Afsked, men udvises og jages for alles Øine som en utro Tjener.

Men Kapteinen syntes, den smukke Lindelin blev ham for dyr, der

han nødt og tvunget maatte handle imod sin egen Ære, saa han ikke mere turde slaa Øinene op paa den ringe Tjener, om han siden mødte ham.

Efter dette var hun igjen hans egen lille Kattekillling og i perlende Humør.

Hun vidste ikke, hvad hun skulde finde paa for at gjøre ham tilpas. Epauletterne skaffede hun skinnende pudset med Kridt og Støvlerne saa blanke, at hele Regimentet kunde speiles i dem.

Medens Musiken spillede, og Trommerne hvirvlede, og Soldaterne marscherede ét to, ét to, og tip tap, kunde hun aldrig blive mæt af at se sin Kaptein, naar han skreg og svang Sabelen i Solen allerforrest.

Og Kapteinen dreiede lunt sin Knebelsbart, naar de andre Officerer skelede og havde sine Øine kun til den Kant, hvor hun var, og kappedes om at række hende de prægtigste Buketter.

Men én Gang just, som han tordnede som værst til Anfald Geværet! hændte det, at alle Tilskuerne pludselig vendte Hoderne efter en ung Præst, som gik op ad Gaden i Samarie og Pibekrave om Halsen.

Og næste Søndag blev Pladsen helt tom for Tilskuere, fordi alle maatte i Kirken og høre paa den ny Præst, som var kommet til Staden. De fineste og fornemste Herrer og Damer stormede did og trængtes i Iver og Heftighed om at komme først.

Da blev ogsaa Lindelin saare begjærlig efter at se og høre ham, som de alle løb efter. Hun var saa forhuppet, at hun knap kunde bide til Ugens Ende.

Saasnart det lysnede af Morgen paa Søndagen, vækkede hun Kapteinen, for at de kunde være betids ude.

Og, da de var tidligt ved Kirkedøren, før den aabnedes, og biede og holdt hart ved, naade de frem i den forreste Stol.

Der sad hun den hele Tid stiv som et Lys og stirrede paa Præsten.

Aldrig havde hun set et saa deiligt Ansigt.

Og Natten efter laa hun og kastede sig og græd og tudede over alt det syndige Liv, de førte der i Huset med Kortspil og Turing og alskens Letsindighed, saa Kapteinen ikke fik lukket et Øie for Suk og Jammer.

I de næste Dage talte hun lidet og gik vemodig og resigneret i sin Skjæbne, at hun skulde være bundet i saamegen Verdslighed. Og, naar Kapteinen vilde opmuntre hende og spøjte og lo, saa hun paa ham med bedrøvede Øine, der stumt bebreidede ham, at han kunde henfalde i slig tankeløs Glæde.

For sin gode Freds Skyld, at hun ikke maatte fortvile og fylde Huset med Sukke saa lang, Dagen var, maatte han nu følge hende saavel til Morgenandagt som Høimesse og Aftensang og derhos til alle de opbyggelige Møder i Ugen.

Som Præsten var kommet høilig paa Moden, blev Trængselen større og større.

Og undredes han meget, saa han hartad forvirredes i Talen, over den skjønne unge Frue, som altid sad der urørlig og stille lige foran Prækestolen og stirrede paa ham med funklende Øine, der end mere

glimrede af hendes Taarer, saa hun fast saa ud som en Helgen.

Men af og til pintes Kapteinen af Kjede ved den lange Prædiken, saa han kremtede vældigen og satte Hælen i Gulvet og snoede sin Knebelsbart langt ud.

Da gnistrede hendes Øine slig grønt paa ham, som han vel huskede og kjendte; og straks bøiede han Hodet ned og blev spag.

Hjemme fandt hun nu liden Smag ved alt, hvad han sagde og gjorde efter sin Krigsmands Skik og Vane.

Hvi talte han saa høit, og traadte han saa fast og dundrende, naar han dog vidste, at han gik med Afgrundens Forskrækkelse under Fødderne.

Og denne hans Snurren paa Knebelsbarterne var hende inderlig imod, særlig som han dreiede dem saa trodsig opad istedetfor i Ydmyghed at glatte dem, saa de blev hængende nedad.

Og, naar Kapteinens Støvler nu kom blankede ind, rystede hun sørgmodig misbilligende paa Hodet; thi med dem skulde han efter sit forfærdelige Haandværk vade i Blod, og Sporerne klirrede af Hovmod og al vederstyggelig Grumhed.

Saa tit hun kom fra Forsamlingerne, var hun fast ikke til at tale med for Kapteinen. Hun vred Hænderne og stønnede, at hun var en ulykkelig Kvinde, som sad her fangen i ikkun Verdensglæder, som i et Bur.

Men en Dag iførte hun sig en saare klædelig snever sort Kjole af



Silke med fine Kniplinger for Hals og Ærmer og biede den Tid, hun vidste. Præsten kom hjem fra Aftensangen.

Da bankede hun sagte paa hos ham.

Men ved hans Kom ind aabnede hun ikke Døren.

Og atter bankede hun frygtsomt paa, saa han selv tilsidst maatte lukke op.

Hun blev staaende inde paa Gulvet med Bæven, og kun engang imellem slog hun Øinene op med Graad paa ham.

Da nødte han hende til at sidde ned.

Han syntes usigelig Synd i den unge, deilige Kvinde, som var saa opfyldt af Sorg. Og han lagde sin Haand varligt paa hendes og bad hende inderligen, at hun skulde oplukke sig og betro ham, hvad der laa hende saa tungt paa Sinde.

Men hun rystede blot paa Hodet og sukkede, at hun var en stor Synderinde.

Men, som han meget nødte hende, aabenbarede hun ham under svare Sukke sin Samvittigheds Pine og dybe Fortvilelse over at være fæstet og bundet til en Ægtefælle, hvis Haandtering ikkun var Mord og Blodsudgydelse.

Først ved Præstens Røst, der var hende som Himmelens Klokker, var hun blevet vækket, og hendes Øine ret opladte til at indse den Fortabelsens Skjæbne, som hun i sin Troskyldighed var lokket ind i.

Og hun græd bittert, saa Taarerne vædede hans Haand.

Men, da han fornam, at hun var i Sjælenød, talte han længe og mægtig til hende, saa hendes Bedrøvelse meget husvaledes. Og hun bad ydmygeligen med sagte Røst om, at forundes at faa ham slig i Tale nogen Gang igjen, naar hendes Trængsel ikke blev til at udholde.

Og, eftersom han lovede dette, gik hun bort nær med Glæde.

Men den unge Præst drømte siden den ganske Nat om det taknemmelige Smil, hun gav ham til Afsked.

Dog for Kapteinen blev det en haard og strabadserlig Tid; thi ikke manglede det paa, at hun lod ham forstaa, hvilket vidrigt Væsen der fulgte med hans Profession.

Ikke kunde han vægre sig for engang imellem efter sin Omgang og Tur at indbyde Officererne til en L'hombre eller Whist eller Boston, hvorunder de røgte Tobak og nød stærke Drikke og fortalte Historier udover Aftenen, saa Latteren skraldede. Da gjaldt det for Kapteinen at holde Kontenancen, der han sad med svedig Pande og agerede lystig, og vidste, at hans Hustru gik hel lummer indenfor i Soveværelset.

Og forløb det heller ikke bedre end, at han en Aften, da Officererne under Sang og lystig Tale vel var bortgangne, fandt hende reiseklædt og som færdig at drage af Huset.

Under dybe Støn sukkede hun, at længere kunde hun ikke udholde dette syndige Levnet. Hun maatte ryste Støvet af sine Fødder og forlade dette Verdensglædens og Letsindighedens Hjem og fare ud nogetsteds og gjøre Bod.

Men Kapteinen, som var glad og opstemt efter Soldet, stillede sig i Døren med Favnen vid aaben og raabte, at ikke slap hun ud fra ham i Mulm og Mørke.

Dog, hun saa høitidelig paa ham og knyttede sin Hat under Hagen.

Da blev han forfærdet og fo'r hen og holdt i hendes Kjole. Under mange Kjærtegn bad og tiggede han, at hun dog ikke maatte forlade ham og gjøre ham saa ulykkelig. Hun maatte nævne hvadsomhelst, og han skulde intet nægte hende. Ja, for at se hendes deilige Øine uden Taarer, vilde det endog være han største Plaisir, om hun inviterede lutter stille geistlige Personer til Huset.

Men hun rystede blot bedrøvet paa Hodet og klagede og jamrede sagte, at for sin Samvittigheds Skyld kunde hun ikke blive i et Hjem, hvor Tobaksluften stinkede og dampede ved Dag og Nat, som en Røgelse til den onde.

Da stirrede Kapteinen en Stund i Gulvet.

Men, som hun rykkede sin Kjole til sig, for at slide sig løs fra ham, raabte han erbarmelig, at aldrig skulde den Urt Tobak dampes af hans Mund eller endog tygges, om hun blot igjen vilde lade sig trøste og forsone.

Saa opgav hun sluttelig sit Forsæt.

Dog Kapteinen skelede siden tit og ofte hen til Væggen, hvorfra hans Hustru havde nedtaget Piberne og han tordnede græsselig ude ved Regimentet af sit onde Humør.

Men, ret som det var, tyde Lindelin nu hen til den unge Præst.

Og altid mere vandt han hendes Fortrolighed, saa deres Samtale stedse drog sig længere ud og de ofte hartad havde ondt for at skilles.

Af sit Hjertes Oprigtighed betroede hun ham derunder ogsaa alt, hvad hun vidste om Menigheden, særlig om de andre Fruer og Frøkener, hvordan de hviskede bag deres Lommetørklæder endog i selve Kirken; og lige efter at have fældet Taarer, saa det vel saa ud som den sande Ruelse, fløi som gale efter Pynt og Stas i Selskaber, ja endog dansede med de værste Spottere.

Naar Samtalerne var tilende, og hun igjen var borte, sad Præsten længe og sukkede og længtede saart efter, at hun maatte komme snart igjen.

Men om Søndagene iagttog Kapteinen med rynkede Bryn, hvorledes Præsten hele Tiden kun vendte Talen til hans Hustru, og hendes Øine igjen hang ved hans Læber.

Altid frommere og mere andægtig ludede hun med Hodet. Og, som Kapteinen sad og hang og saa og saa paa hende, skvat han en Dag op og blev ganske hvid i sit Ansigt.

Thi der, hvor Guldbaandet fæstede i Øresnippen, løb som en Rand af noget mørkt Haar, og der var grant at se et Klip fuldt af grove, tætte Stubber Dyrehaar, som ikke kan tilligge et Menneske.

Nu forstod han Troldeets Væsen og begreb hendes vredne og uræsonerlige Villie og Halsstarrighed som og al hendes Troldforlibthed.

Saalænge Tjenesten varede, sad han saa stiv som en Støtte og holdt Haanden paa sit Sværd. Hans Agt var at skille hende af med Hodet, straks de var udenfor Kirkedøren.

Dog, som han overveiede, at Øvrigheden og andre kanske ikke vilde saa som han skjønne og eragte, at hun havde et Trolds Natur, gled Haanden sagnetlig ned fra Sværdfæstet.

Han indsaa, at han i dette vanskelige Tilfælde maatte hellere fare listeligen frem.

Da han kom hjem, gik han op og ned af Guldets med meget betænkt Mine og kastede Blikke paa Hustruen, saa hun rent forundrede sig.

Af og til stansede han foran Væggekartet med de store Globuser af Jordens to Halvdele og tog Maal med Fingrene.

Og for hvert Spand med Pege- og Tommelfinger, regnede han høit et tusind Mile og et tusind og saa et halvt Spand, som var fem hundrede.

Saa rystede han paa Hodet med dybe Sukke og stirrede paa hende.

Lidt efter var han henne og grublede saare fortænkt ved sine Pistoler.

Og, da nu Tiden kom til Aftensangen, undskyldte han sig med mange venlige Ord, at han ikke var istand til at følge hende, eftersom han havde faat et saa alvorligt Anliggende at tænke paa.

Men, hvad det var, kunde han ikke meddele hende før om Aftenen.

Da hun, drevet af sin Nysgjerrighed, ilsomt vendte tilbage i Mørkningen, hørte hun Kapteinen veksle høirøstede Ord med nogen inde paa Kontoret, og hun stillede sig ved Døren for at lytte.

Der taltes om mange underlige og forskrækkelige Ting, om glubende Løver og Tigre, som maatte fældes, om farlige Slinger og græsselige Urangutanger i Urskogene, og om de indfødte, som skjød med giftige Pile og stegte og aad Krigsfanger, men tog de hvide Kvinder til Slavinder, naar de var smukke, og deres lange Haar ikke for stærkt fristede til at skalpere dem og trække af dem Hovedhuden.

Derimellem stønnede og sukkede Kapteinen:

Min stakkars Lindelin, min stakkars Lindelin; jeg véd, hun følger mig til Jordens Ende.

I hel Forfærdelse aabnede hun Døren, og saa da, at den gamle Oppasser, som hun saa inderlig hadede, laa paa Gulvet og pakkede allehaande Reiseklæder og Vaaben, saa at Værelset var i én Forvirring.

Men Kapteinen kom komfus ud, som han endnu ikke havde ventet hende.

I den anden Stue kastede han sig i en Stol, slog sig for Panden og saa bedrøvet paa hende:

Saa var da Stunden kommet, raabte han, da det fik briste eller bære og hendes Kjærlighed staa sin Prøve.

Thi endnu inat, naar Skibet gik, maatte hun være ham følgeagtig til et fjernt bortliggende Land, som kaldtes det sorte Afrika. Der havde

han forbundet sig til at føre et Regiment i Krigen mod de vilde.

Dog, hun behøvede ikke at forskrækkes eller frygte; thi saalænge en Draabe Blod flød i hans Aarer, skulde hun være sikker og tryg mellem Kanibalerne. Og, tog Kampen end endel Aar, vilde Lønnen blive uvisnelig Ære og Berømmelse.

Ingen anden skulde følge ham end hun og hans gamle tro Tjener, som han nu indsaa, han havde gjort den største Uret.

Og derpaa raabte han ind paa Kontoret og spurgte, og Tigerriflen var lagt i Læderhylsteret og Sprænggranaterne vel forvarede.

Da smilte Lindelin blidt og spurgte blot beredvillig om, naar Skibet skulde gaa.

Men Kapteinen kjendte Øinene slikke med grønt Lys paa sig.

Da hun fik høre, at det ikkun var nogle Timer til Afreisen, mente hun, at saa var det paa høie Tid for hende at fare ud i Staden og gjøre de nødvendige Indkjøb, til hvilken Ende hun maatte ha mange Penge.

Og hastig var hun henne i Lommebogen, og tog, hvad der var.

Lige efter fo'r hun ind i Soveværelset og rapsede af Skuffer og Gjemmer alle sine Smykker og Dyrebarheder, dem hun samlede ned i en Haandkuffert.

Saa smeldte Gangdøren igjen efter hende.

Siden var hun ikke at se i Huset.

Men Kapteinen, som om Eftermiddagen havde været hos den øverstbefalende og faat Permission for at studere Krudtets Sammensætning i de forskjellige europæiske Lande, pakkede sine Reiseeffekter og fo'r ved fastsat Afgangstid i Springmarsch ombord med sin gamle Oppasser.

Samme Nat vækkedes den unge Præst ved, at der ringedes paa hans Dør.

Udenfor i Maaneskinnet laa en Kvinde sammensunken paa Trappen.

Da han saa til, var det den unge Kapteinsfrue.

Hun vred og jamrede sig og hverken talte eller hørte, hvad han sagde.

Men, da han nu reiste hende op, blev hun ganske bleg hvid og besvimedede i hans Arme, saa han maatte løfte hende indenfor.

Medens han bar hende, slog hun sine Hænder i Fortvilelse om hans Hals som et Barn, der intet véd af sig, men hænger ved af sin Utrøstelighed.

Da stænkede han hendes Ansigt med Vand og lod hende lugte til nogen stærk Eddike.

Men, da hun en Stund havde ligget stille hen, sprang hun pludselig i Forfærdelse op og stødte ham fra sig og raabte:

Præst, hvi er jeg her? Eller drømmer jeg kun, at Du er hos mig?



Saa spurgte hun hulkende: Hvorfor handlede Du saa, at Du tog en anden Mands Hustru ind i dit Hus, og gjorde os begge den Vanære?

Og med smilende Taarer berettede hun, at hun havde forladt sin Mand i denne Nat, fordi han vilde føre hende ud i et Syndens Liv fuldt af Mord og Drab og slig Vederstyggelighed, at Blodet størknede og stivnede i hendes Aarer af Gru.

Men at lide for sin Samvittigheds Skyld var nu blevet hendes Glæde. Hun vilde ikkun leve for at gjøre Bod og bekjende for Menigheden sin Synd.

Og med nedslagne Øine og dyb Undseelse skriftede hun for ham, at hun havde en stor jordisk Kjærlighed at afbede, saa, naar den Person, hendes Hjerte var henfalden til, ikke var hende nær, blev alt hende som idel Mørke.

Da blev Præsten meget forvirret og omspændt af mange Tanker. Denne deilige Kvinde forstod i sin store Enfoldighed ikke, at Verdens Domme var giftige Pile.

Dog, ikke havde han tænkt at søge hen i den hellige Ægtestand endnu paa mange Aar.

Men, eftersom hun drog ham saa usigelig ved sin Skjønhed og Fromhed, saa hun fast var som et uerfarent Barn paa denne Verdens Ting og dog lig en Helgen i Hjertets Dybde og Renhed, opsteg der i hans Sind en Beslutning.

Og han fæstede sine Øine med stærk Magt ind i hendes og spurgte, om hun efter Skilsmisens lovlige Tid vilde blive hans Hustru?

Bevæget og skjælvende gav hun ham Løftet i et stille Kys, som knap rørte ved hans Pande, fast han kjendte det som Ild.

Men Lindelin vandrede bodfærdig under Skilsmisens Tid og Frist, ensom og ydmyg, altid under et graat Hoveddække.

Og hun blev æret nær som en Helgen.

Saaledes forløb Adskillelsens lovlige Tid.

Da nu Præsten mindede hende om hendes Løfte, sænkede hun Hodet og lovede at blive ham en Hustru i hans Hus.

Der blev da stor Glæde i Menigheden.

Og bragte hver sin Gave til Brudehuset, saa der skinnede af Sølv og Guld.

Der kom Lysestager og Opsatser, Syborde og Skriveborde og Lintøi og Lagener med allehaande Kniplinger og Gulvtepper af de Brüsseler lige ud i Kjøkkenet, – alt i de takkelige Mønstre og Farver, som kunde passe i et saadant stille aandeligt Hus.

Og holdtes ogsaa Bryllup i beskeden Stilfærdighed, saa Brude og Brudepigerne som ogsaa Følget var klædt kun i mørkt som til en Søndag i Kirke.

Nu oprandt der søde Honningmaaneder i Præstens Hus, saa han nær trode sig i sin fromme og deilige Hustru at eie Himmelen paa Jorden.

Og hendes Iver og Opmuntringer og Formaninger til, at han ikke

skulde aflade i sit Kald, blev ikke mattere, som Tilfældet med mange Hustruer; men altid kraftigere.

Trods Regn og Sne og Slud eller Mørke lukkede hun ham ud, at han kunde virke i sit Embede.

Selv samlede hun de frommeste Fruer og Frøkener ved sit Kaffebord til opbyggelig Samtale.

Og randsagede de da i Alvor og Kjærlighed sit Levnet og sine Hjerters Tilstand, der bar Fromheden kun som en Kappe, hvormed de skjulte sit Hovmod eller endog forfængelige Begjær efter at tilvende sig Anseelse i Menigheden.

Der blev sukket over manges Skrøbelighed, og med sænkede Øienlaag kom meget for Dagen, som høilig maatte bedrøve et fromt Hjerte.

Alle lod de af deres Væsen og Tale vel fremskinne, at Lindelin var det stille Lys, ved hvilket Præsten tændte sin Fakkell, og at hans Kraft var hende at tilregne.

Men bagefter gav Præstefruen sin Husbond al nødvendig Besked, at han kunde vide, hvor han skulde vende sin Nidkjærhed til Revselse og hvor til Trøst og Opmuntring.

Saa tidlig som Morgenen randt, mindede hun ham om, at Dagen var der, og at der altid var en Sjæl at frelse, om han saa skulde søge den paa Gaden.

Naar hun saa havde opfyldt sin Pligt som hans Medhjælp, sov hun

trøsteligt og sødeligt ind igjen, saa hun fast murrede og knurrede i sin Hovedpude af sin gode og behagelige Bevidsthed.

En Nat, han mødigen og silde kom hjem, vaagnede hun og strakte sig og sagde, han havde vækket hende af saa skøn en Drøm. Hun havde set ham blive grebet og pint som Martyr, og de havde just begyndt at vrænge og flænge hans Hud af ham.

Da stirrede han vist paa hende, og Sveden brast ud af hans Pande.

Men hun raabte, medens hendes Øine spillede paa ham i et underligt Lys, han ei før havde set hos noget Menneske, at hun intet hellere vilde ønske end, at han daanede midt i sin Gjerning paa en Søndag for hele Menigheden, saa alle kunde se hendes Nidkjærhed, at hun ikke holdt ham tilbage i noget.

Da prøvede Præsten sig i sit inderste Hjerte og tænkte, han havde været hovmodig, at han i sin Skrøbelighed havde begjæret en Kvinde, der stod saa høit over ham og nær var fuldkommen.

Men ved Fru Lindelins Kaffebord blev der i denne Tid megen Tale og Forargelse.

Hver vidste at berette om Mænd og Kvinder, endog af de mest ansete, som begav sig hen at se det ny Beriderselskab, der var kommet til Staden og holdt Cirkusforestillinger under stor Larm og Tummel og Musik.

Der sukkedes meget over den Fristelse, som her var udlagt som en Snare.

Halvnøgne Mænd, kun i Tricôt, stillede sine Legemer frækt tilskue, og Kvinder fo'r i de usømmeligste Klædebon fra Hesteryggen gennem Tøndebaand og gjorde Kulbøtter i Luften, saa hvert Menneske maatte blues.

Store røde Plakater trak som med Helvedes Indskrift paa hvert Hjørne Folket ind ved allehaande besnærende Løfter, medens Trompeterne skingrede ud fra Cirkustaget.

Og de berettede og beskrev, den ene mere mistrøstig end den anden, Fristelsernes Art og Natur og udmalte dem i de nøieste Omstændigheder.

Atter forlød det, at der var ganske nyt Program.

Da talte Fru Lindelin med stor Kraft til Præsten, at her ikke var Tid for Svaghed og Lunkenhed.

Det gjaldt om at bespeide den ondes Fæstninger, om de skulde beseires og overvindes. Derfor maatte han endnu selv samme Aften, som var den første med det ny Program, følge hende til Skuepladsen, saa de begge kunde se og dømme.

Men Præsten rystede paa Hodet af hendes glødende Iver, som ikke ansaa verdslige Hensyn. Og han talte for hende, at saadant ikke sømmede sig for Folk i deres Stilling.

Da haanede hun ham i hans Ansigt og spyttede og jebede af Foragt for hans vamle Frygtagtighed.

Og, som Præsten med varme Ord vidnede, at hans Tanke var ren,

svarede hun og mente, hun havde givet sig hen kun til en Hykler, om han ikke beviste det anderledes nu i Gjærning.

Da lovede han med sin dybeste Gravstemme, at han vilde følge hende, om det var lige i Døden.

Og samme Aften sad de paa den Plads i Cirkus, hvor de bedst saa Beriderne, hvor og hele den fornemme Verden var.

Præsten var da den ganske Tid som en bleg Støtte, færdig til at oplade sin Røst. Men hun holdt ham ved Albuen og hviskede og varede ham, at hans Tid endnu ei var kommet.

Men, naar den behændige Berider suste forbi paa Hesten, saa Sandet sprudede, spillede Lindelins Øine paa ham over Viften, saa hans Blik snart ikke mere aflod fra hende.

Saa tit han elastisk dissede paa Hestens Ryg for at vove Spranget over Linen, smilte han hen til hende.

Og, naar han lykkelig og vel kom ned igjen, udstødte hun et lidet Skrig af sin Angst for ham.

Næste Morgen fik hun knap Søvn ud af Øinene, før hun med stor Iver udbrød, at nu gjaldt det ikke at være vaklende eller i nogen Maade vige, saa Folk kunde se og skjønne, at det kun var Nidkjerhed, som drev dem.

Og, eftersom Præstens Embede kaldte ham andetsteds, saa hid og saa did, vilde hun for sin Person alene trodse al vrang Udlæggelse og sidde der, hun sad, hos Beridertruppen hver evige Aften baade i denne

som og i næste Uge. Hun havde for sikkert hørt, at der igjen vilde komme nyt Program endnu mere lokkende og bestikkende endog, end det forrige.

Som Præsten var en meget øvet og forfaren Sjælekjender, opsteg der et Øieblik som en Tvil i hans Sjæl, om der kunde være noget Element af Fristelse og Dragning ogsaa hos hende.

Dog, da han saa, hvorledes hendes Øine lyste af Begeistring, forkastede han saadan Tanke.

Men, hver Aften, saa snart Musiken lød, og Paukerne dundrede paa Cirkus, indfandt hun sig og tog sin Plads saa nær ved Barrièren, at Sandet sprudede op paa hende af Hestene.

Saa tit den smukke Berider fo'r forbi staaende opreist paa Hesteryggen, bøiede han Hodet med det sorte krøllede Haar, der glinsede af Pomade og saa langt og ildfuldt paa hende med sin fiffige Mine. Og hun gav ham forborgne Smil bag Viften.

Han blev altid holdende med Hesten, hvor hun sad, indtil den trykkede og ryggede mod Gelænderet.

Naar Huset saa rystede af Applaus og Fanfare, og han kom ganske nær, vidste hun behændig at kaste en enkel Rosenknop, saa den hængte sig ved hans Bryst eller Sadel.

Og Berideren trykkede med betydningsfulde Blikke Blomsten til sine Læber, og da talte og hviskede de lønlig sammen, medens hendes Øienstene fordækt rullede under Laagene.

Men Præsten gik trøstig i sin travle Gjerning.

Dog, en Aften, han kom hjem til sit Hus tidligere end ellers, og han stod og aftog sin Præstekjole, blev han saare betænkt.

Thi istedetfor de vanlige fromme Toner fra sin Hustrus Læber hørte han, hun gik og nynnede inde i Sovekammeret paa Stumper af letsindige Melodier, dem han syntes, han vel erindrede fra hin Aften, han sad i Larmen og Hestetumlen.

Da han saa ind til hende, stod hun og klædte sig for ogsaa denne Aften at besøge Beriderne.

Hun stod just og vandt op sit Haar med en Rullepinde for at det skulde krølle sig i allehaande Lokker.

Og han maatte vel undre sig, eftersom hun var vant til at bære det tugtigt og glat nedtunget.

Medens hun holdt Lyset op for Speilet for bedre at se, nærmede han sig paa skjælvende Fod.

Men han stansede som slagen af Lynet. Thi just paa det sted, hvor Ørenringen med den grønne Sten pleiede at fæste, faldt Lysskjæret lige paa et stygt, haaret Klip, der gabede som det aabenbare Troldmærke.

Medens han endnu som fastnaglet stirrede ind i Speilet, blev hun ham va'r. Der skjød to grønne Glimt op i hendes Øine, og med ét blaaste hun ud Lyset.

Da det igjen var tændt, havde hun hastig vidst at faa sat



Ørenringen ind.

Og hun begyndte at sukke og tale bevægelige Ord om, at hun maatte gaa en daglig Bodsgang til hin Syndens Hule.

Medens hun vedblev at smidske og smyge og glide om ham og spørge til hans Gjerning tog Præsten ikke Øinene fra hende.

Stirrende stivt paa hende og holdende hende fra sig med Blikket, gik han baglænds ind i sit Studerekammer.

Der fik han grebet i den sorte Bog fra Wittenberg.

Og nu begyndte han at mane.

Under Læsningen slog hun Øinene sky op paa ham og lod uskyldigen, som hun ikke forstod, at det var andet end Præstens Aftenbøn.

Men længere og længere smøg hun sig undaf.

Og hastigere og hastigere svindsede og listede hun om i Skuffer og Rum og rapsede og tog.

For hver Dyrebarhed, hun rørte ved og gjemte ned i Reisesækken, gik det rappere og rappere, som om hendes Fingre brændte.

Guld og Sølv smat ned. Hun sopedede til sig som Katten karrer Gløder ud af Ilden med Poten.

Saa gled hun lydløst ud af Døren.

Men paa Cirkus lyste og dundrede det.

Musiken spillede, og Hestene jagedes med hep, hep og slog og dunkede i Barrièren, medens Piskene smeldte, og Publikum skreg og trampede.

Men, da Berideren, som de raabte og klappede til, saa Bygningen rystede, red ud, stod Lindelin pludselig ved hans Hest og strøg den og lo op til ham med funklende Øine.

Og hvergang han igjen kom sprængende uf fra Arenaen, stod hun der paa samme Vis og klyngede og strakte sig op mod ham.

Og de hviskede og snakkede længe sammen.

Saa spurgte hun med hede Blikke, hvilke var hans to aller raskeste Løbere.

Og, da han pegede ud en sort og en hvid, bød hun Staldmesteren lægge Sadlerne paa dem, saasnart det sidste Ridt var tilende.

Samme Nat var hun flygtet af Byen med den smukke Berider. –

– Og mange Uger gik der ikke, før Truppen holdt Indtog med staselige Heste i en langt bortliggende og fjern Stad.

Musiken og Paukerne dundrede og skignrede, og store blaa og gule og røde Plakater lyste paa alle Gadehjørner med Afbildningen af deres Primadonna, den uforlignelig deilige og hidtil uovertrufne Skolerytterske Lindelin.

Paa Arenaen red hun i lang Fløilskjole med Herrehat og en

straalende Agraffe i Brystet.

Af og til berørte hun let Hesten med den fine Ridepisk, hun førte i sin elegang behanskede Haand, og fra den noble Skridtgang slog den saa om i et eller andet nydeligt dansende Gallop, hvortil den var indredet.

Saa tit Fodskiftet forandredes, smilte hun op til de fornemme Loger og gav tilkjende, at hun vidste, de kun rigtig forstod det.

Men til Publikum, som klappede, nikkede hun let, som hun helst ønskede den rette Opmærksomhed og intet for sin Person.

Og, naar hun havde redet det fulde Antal Gange rundt Arenaen, berørte hun Hesten med Pисken paa begge Bove for at lade den knæle til Afsked.

Da brød Tilskuerne, der ikke havde faat Luft for sig for al den Nobelhed, ud i øredøvende Raab og klappede og trampede som rent ude af sig.

Men den anstandsfulde Skolerytterske bevarede det samme fine vemodige Smil, som viste, hvor uberørt hun var af deres Ros.

Og Aften efter Aften blev Publikum mere stormende begejstret for den skønne Lindelin.

Men, naar hun fulgt af Bifaldsraabene og Blomsterne kom ud fra Skuepladsen, og den smukke Berider ventede for at modtage hende og løfte hende af Hesten, stødte hun ham nu oftere og oftere heftigt fra sig.

Hendes Øine sprudede stedse vildere, og hun jebede og skreg til ham, at han stinkede af Stald og var i alle sine Lader med sit behagelige Grin saa plump som en Staldknegt.

Dog Berideren havde sin Vis fra Hestene at tugte og dressere for Nykker.

En Aften, da Taalmodigheden forgik ham, tog han sin største Svøbe med ind i Sovekammeret. Og, da hun nu raabte, at derinde ikke var nogen Staldremisse, taug han som en Mur, til det rette Øieblik, da hun var kommet i Natdragten.

I samme Nu hven Svøben i Luften.

Da fo'r hun imod ham og vilde hugge ham i Ansigtet med Neglene.

Men Slagene faldt og sved, og alt det hun krympede og vred og krummede sig og skreg og dansede og baade hylede og vinede, suste Svøben kun desto ubarmhjertigere, og snode den flettede lange Piskesnert sig om hendes Krop med røde Striber, saa hun tilsidst dreiede sig rundt som en Top.

Pludselig kastede hun sig ned og slæbte sig over Gulvet hen til ham paa sine Knæ, og med Øine fulde af den største Kjærlighed og Anger kyssede hun Piskesnerten.

Og saa elskelig og sød og ydmyg og angrende en Viv som hans Lindelin havde Berideren ikke troet, der kunde gives i Verden.

De næste Aftener viste hun for Tilskuerne et yndigt stille Væsen. Hun red med sænket Hode og nedslagne Blikke, saa de mørke Fløils

Øienfryndser skyggede Kinderne; men, naar hun gløttede op paa Berideren, spyde Øinene Ild.

Blandt dem, som indfandt sig i Cirkus for at se Skoleryttersken, var en høi Statsmand, som nys var ankommet til Byen. Han havde netop mistet sig Hustru, og var rent utrøstelig, og han havde foretaget denne Reise kun for at adsprede sig i sin dybe Sorg.

Vel havde Lindelin før set den lille Mand med det kridhvide Haar og den høie, smale Skaldepande sidde der paa en af de fløilsbetrukne fornemste Pladser.

Men nu, han kom med de mange Ordener under Overfrakken fra nogen Societet, hvormed de havde æret ham, slog hun pludselig under Riddet Øinene funklende op lige paa ham, saa han studsede.

Siden saa hun hver Aften hastig og sky op til ham, som en ung, nysgjerrig, sværmende Pige, der aldrig kan faa nok af Synet.

Naar han strakte sig og klappede til hende, opdagede han, at hun skjælvede paa Haanden, som holdt Tøilen, og bøiede sig i usigelig Forvirring over Hestens Hals.

Han mærkede grant, at ved enhver af hendes Præstationer var det ene og alene ham, hun havde i Tankerne.

Da smekkede han paa Snusdaasen og tog sig betænkt den ene Gang efter den anden en Pris.

Og, som han under disse sine smaa Funderinger engang heldede sig langt udover for at se efter hende, tabte han sit Lommetørklæde.

Men Lindelin vendte Hesten med Kaprioler og lod den knæle. Hun tog Tørklædet op paa sin Ridepisk og rakte ham det med en straalende og spillende Fryd i Øinene og et saa henrivende barnsligt Smil fra friske hvide Tænder, saa den gamle sorgfulde Herre blev helt oplivet.

Og den ganske Nat syntes han, det var som en Glæde og Lise at dvæle ved Erindringen om den stolte, noble Skolerytterske, der saadan havde fundet paa at give ham sit Sværmeri.

Ved de efterfølgende Forestillinger var det altid som det glædeligste Gjensyn dem imellem; og gav hun ham, straks hun blev ham va'r, et Overraskelsens Smil, saa hans Hjerter bankede.

Og, naar hendes Øine tilsidst om Aftenen hang dvælende ved ham til Afsked, blev det mere og mere som en sørgelig Skilsmisse.

Da Dagen for den gamle Herres Afreise endelig var fastsat, mente han nu, Aftenen forud, at kunne unde sig et sidste Syn af den fortryllende og interessante Skolerytterske, der i saa høi Grad havde beskæftiget ham.

Hed og begeistret af at have nydt hendes herlige Ridt og Fremtræden gennem Programmets første Afdeling, begav han sig under Pausen ud i Staldene for at bese de smukke Heste.

Og Skoleryttersken kom ham glædestraalende og undselig imøde og tilbød selv at udpege ham de ædleste af Dyrene.

Snart stansede hun ved det ene og snart ved det andet af dem og klappede og kjælede og lod Fingrene fare gennem Hestens Manke, medens hun lo til ham frem over dens Nakke, og hendes Øine funkede

og spillede.

Saa maatte ogsaa han stikke Fingrene i Manken, at han kunde kjende Dyrets ædle Finhed.

Og traf det sig saa, at deres Hænder oftere og oftere mødtes og blev hængende altid længere ved hinanden.

Som de stod slig, kastede hun sig pludselig overvældet af sin dybe Bevægelse ind til hans Bryst og brast ud i en Taarestrøm og hulkede, at han var den første Ven, hun under sin store Forladthed havde fundet i Verden, og hun var pint næsten til Døden af de simple og gemene Omgivelser, hvori hun levede.

Hvordan hun var kommet ind i dem, sukkede hun, kunde hun ikke selv sige.

Det eneste, hun erindrede fra sin tidligste Barndom, var en Vugge med Silketeppe og smaa forgyldte Kroner. Hvem hendes Forældre var, vidste ingen. Aldrig, aldrig havde hun kjendt nogen.

Da saa Musiken igjen begyndte, og Afskeds-Øieblikket var der, formaaede hun næsten ikke at slippe ham.

Hun kyssede ham og smilte til ham og græd utrøstelig ved hans Bryst.

Men den store Statsmand gik til langt ud paa Natten søvnløs i sin Salon hjemme i Hotellet og dreiede og dreiede paa sin Guldsnusdaase.

Det syntes ham, som han i denne paa engang saa stolte og

troskyldige Kvinde kunde finde en ny Ungdom og gjenvinde sin tabte Glæde.

Men her gjaldt det at gribe Lykken ved en hans faste Karakter værdig kraftig Beslutning.

Og saaledes gik det til, at den feirede Skolerytterske ved hans mægtige Indflydelse blev udløst af Beridertruppen.

Det følgende Aar berettede Aviserne under stor Opsigt, at den skjønnede Lindelin var blevet en berømt Statsmands Hustru.

\*

Men i den samme By, hvor hin Kjøbmand bode, der engang i sin Tid havde haft Lindelin til Ægteviv, ekserserede nu hvert Aar Kapteinen, der endelig var hjemkommet fra sine vidtløftige Reiser. Som Byen og ved Vaar og Sommer jevnlig besøgtes af Jægteskipperen, der sad over stor Rigdom.

Og havde det sig saa, at disse Mænd, som ved nogetslags aandelig Magnetisme eller Attraktion tit og ofte samledes ved det blankskurede Træbord i Byens bedste Herberge. Og der var altid stor og venlig Strid om, hvem af dem der skulde staa for Trakteringen, medens de fik deres Slag Trekort eller andet morsomt Spil at fordrive Tiden med.

Drak de da Glas om Glas og plirede listeligen til hinanden, men talte ikke uden nogengang om en og anden Byens Nyhed.

Saa begav det sig, at ogsaa Præsten blev kaldt til Sjælehyrde i den By og tog ind i Herberget, indtil han kunde faa leiet sig en Bolig inde i



Staden.

Som han fik sin Fortæring ved det samme Blankskurede Træbord, kom og Kjøbmanden og Skipperen og Kapteinen og nedlod sig ved Bordenden.

Men nogle tilstedeværende diskuterede med stor Iver og Hede Dagens nyeste nyt, at den deilige Lindelin, som sagdes for faa Aar siden at være bortløbet med en Berider, og siden var blevet en stor Statsmands Hustru, nu skulde giftes med en Negerprins, der var sort som Ibenholt.

Da saa de tre, som sad ved Bordenden, ned i sine Glas og smidskede.

Men Præsten hævede Øinene mod Loftet.

# Memurugubben

Dengang Tiderne var i sin Begyndelse, brød Melkedøla fager op af Nysneen og speilte sig i Bygdinsjøen, og Maanen i Natten syntes bare som hendes Bringesmykke.

Dertil sad hun med saa utalligt Buskap under Fonden, at Melken susede og sprudede ned som en hvid skummende Fos.

Memurumanden var da alt en tilkommen Kar. Og, længe saa han sig ikke om, før han vidste, at, fik han det Gifte, blev det de to, som raadede for hele Jotunheimen.

Saa blinkede og blikkede og legte og stegte Memurubræen i bare stikkende Solbrand.

Og tilgaards til Melkedøla kom han ridende i Frierfærd, saa det durede i alle Fjeld af hans Mægtighed.

Men da havde Jotunjomfruen alt set den, som var baade yngre og vakkrere end han, og vendt sin Hu til Torfingutten, som stod med de to forvovne Himmeltoppe og speilede Sølvknapperne sine i Bygdinsjøen.

Nok af Melken fik Memurumanden at drikke der i Gaarden; men ikke det Svar, han vilde.

Hun var endnu for ung til at tænke paa Gifte, undskyldte hun sig, og vilde sidde som Mø over sit eget.

Men Memurumanden var ikke blindere end, at han mærkede, hvem hun stod og keg paa ned i Sjøen.

Og hjem red han i Ul og Storm og Mørke og Ilinger af Hagl, saa Fondene stod i Røg som en Snevæg mellem Himmel og Jord.

Melkedøla frøs da til, saa hun fik sit Jomfrubur femten Favne under Jøkelisen og ikke saa Dagslyset, før Sol fik smeltet og Sten smuldret.

Derfor var hun siden som paa Livet for, at Memurugubben skulde komme igjen og fri. Og aldrig turde hun lade mærke andet end, at hun altid vilde leve i ugift Stand.

Men Memurugubben laa med blaasende kold Vind over Bræen. Og Isen voksede som blaagrønne Mure og trykkede og trykkede paa Torfinsnuten.

Naar han fik trængt og skubbet han Torfin ud i Bygdinsjøen, mente han, der skulde bli et ordentligt Skvalp i Melkebøtten.

Og Veirgufsen tog ned igjennem Skarene, væltede Rullestene og rev Fjeldvæggene bare for Mose og Kvist og Reder. Alt hang med Istapper, og Vinden hven og tudede og hvæsedde mellem sine egne Tænder.

Hvert hundrede Aar brast der saa en Revne i Torfinsnuten med et Brag, som Verden skulde forgaa, og det dundrede ned med Fjeldstykker og Sten af, at Memuruen lo, saa det hørtes over al

Jotunheimen.

Og han Torfin i Nuten ropte over til Memurugubben, at han snart fik ta bort denne Isen, ellers blev den for tung.

Men Memurugubben sendte bare et hæst, koldt Gufs – hø, hø, hø.

—

Der er søte Blommer og Bær der, hvor Solen kysser, susede Melkedøla kjælent. Stop til Sprækker med Lyng og Vidie, saa stø'r jeg bag Dig med den snehvide Skuldren min, saa Gubben ikke ser det.

Og hvert Aar la hun sine skinnende Fonder som Lagener længere og længere op mod Torfinsnuten.

Men Memurugubben er gløg og ser grant gennem Tinder og blaa Skar, naar Skyggerne af Torfinsnuten i de rosenrøde Kvælder tusler og tasler i Hauger og Ur og Koller borte ved Melkedøla.

Da klør og river han sig i Haaret, saa han faar hele Vildrenflokken mellem Neglene, og Stormgufsen staar, saa Sten vælter og Skaraen ryger og fyger, og Fondene og Skreddene tordner.

Men Torfinsgutten og Melkedøla leger Kjærlighed bag Væggen i Kvældene, naar Memurugubben ikke ser det.

# Skogen

Der laa etsteds en Skog, som strakte sig saa langt, at ingen vidste Enden paa den.

Den var mørk og vild og ukjendt, og derinde i Tykningen huserede baade Ulv og Bjørn, Ræv og Ekorn, Hare og Røskat, Hjort og Daadyr.

Aldrig havde nogen Menneskefod traadt der, eller Hunde halset eller noget Jægerhorn tonet i Skogaaserne.

Ikke steg der Røg af nogen Hytte ved Fiskevandene. Der byggede Bæveren i Fred, og var den og Oteren alene om Fangsten.

Og oppe i de mosedede, mulddybe Bjerkelier redte Bjørnen sig betids om Høsten sit Hi for Vinteren og dormede og sude paa Labben til Varmen kom igjen om Vaaren, og Bjørnefar og Bjørnemor kunde indrette ordentlig Bo og Stel for sig og Ungerne.

I Skogtoppene hæsede og skreg Vilddue og Aarhane og Tiur for Livet, naar Ørn og Falk og Høg slog ned og satte Næb og Klør i dem.

Haren tumlede og peb, naar Ræven fik Tænder i den.

Og Vildsvinet hvinte og skreg, saa det hørtes over fem Aaser, naar Bamsen skulde ha Steg.

Og Ulven glammede hæst, medens den fo'r som en graa Skygge mellem Træstammerne efter Ræven, og, fik den Tag i den, blev der et evigt Gnelder, før Ræven slap Livet sit.

Men Daadyret vaklede og knælte i Døden med stum Klage i Øinene, naar Ulven var naat til at overraske det.

Saaledes gik alt til, som det maatte og skulde.

Og ingen kunde havt noget at klage, om det ikke havde været den stadige Strid paa rene Livet med Skogtroldet, som alle Dyrene sukkede under.

Ret som det var, havde de det over sig.

Snart kom en Næve saa uskyldig stikkende frem som en Trærod, snart pludselig et Tryne op af Mosen, snart fo'r de lige i Gabet paa det i Hul eller Sprækker. Troldet skabte sig om til Træ eller Tjern og var lige farlig for Fugle som for Dyr, der løb paa Jorden.

Og voksede og voksede gjorde det af alt det, det smaskede og aad, og det strakte sig under Grunden, saa retnu intet Sted længere var sikkert for det i hele Skogen.

Da hørte Keiseren i Riget om den store Nød med Troldet. Og han mente, det var hans Pligt at forsvare ogsaa Dyrene, naar de levte i hans Land.

Saa udbød han tusinder af Soldater til at lufte og rydde op Skogen med Økser, saa én Mil og saa én Mil.

De huggede og kvistede og renskede, saa der blev magelig vid Plads mellem hvert Træ og klart Syn op til Himmelblaanet.

Og med det holdt de ved Aar efter Aar og Mil efter Mil.

Da begyndte Troldet at bli rent lei af alt det Styr og Raab og al den Øksehugging i Rod og Kvist, som forstyrrede Mørket og Ensomheden.

Og, efterat de havde hugget og rensket endnu nogle Aar og gjort Vei for Sol og Dag, saa der blev lyst helt langt indigjennem Skogen baade i Dal og Lid, hørte de en skurende og sopende Lyd, som om Troldet snudde og reiste paa sig, og det snufsede og gryntede.

Med Brag og Sus og Knæk i Træer og Buske trak det sent og seigt og langsomt de milelange Rødder og Forgreninger, som var dets Arme og Fingre og Fødder og Tæer, til sig op af Jorden.

Mange raadne og med Grønske overgroede Tjern, som havde været Troldøine, blev nu klare og friskrindende igjen. Og svarte Fjeldkløfter og Revner, som havde været dets Gab, og Hul og svigefulde Hæng over Elv og Myr og vildførende Skogdrag og Stier, altsammen svandt det bort.

Saa var det Syn nok for, hvor Utysket slap sit Tag.

Langt om længe kom Troldet sig saa helt ud af Skogen.

Og da var Dyrene saa glade, at de trippede og dansede i otte Dage om hverandre, Bjørn og Elg, Ræv og Hare, Gaupe og Daadyr, Ulv og Hjort, Markmus og Røskat, – husk i Ring!

Og over dem kredsede Ørn og Aarfugl, Høg og Due, Kraaker og Sangfugle skreg og sang og kraede rundt.

For nu skulde der efter Keiserens Befaling bli Fred og Lands Ret ogsaa i Skogen.

Saa indfandt der sig Vogtere og Jægere og Forstmænd med Sabler og Geværer og Snorer paa Frakken foran hvert Træ, hvert Hi og hvert Rede.

De regnede og skrev op Æggene og forhørte og tog Rede paa hvert Træ, hvor høit det var, og hvad det holdt i Omkreds. De noterede hvert Ekorn, hvormange af Hankjøn og hvormange af Hunkjøn og hvormange Unger og hvormange Haler, at der kunde blive lagt ordentlig Skat paa Pelsen.

Bjørnen blev takseret saavel for Feld som Skinker og fik udvist sit fast opmaalte Jagtteritorium.

Bæveren blev derhos lagt i Bygningsskat med Tilhold at assurere for Vandskade, og Oteren maatte op og tørre sig i to Dage, naar dens mørke Skind skulde vurderes.

Men Røskatten med de grønne Øine blev tildelt keiserligt Regale for sit fine Hermelin og fik sine visse Smuthuller, for at den ikke skulde forvilde sig udover i Skogen og bli ordinær.

Slig holdt de ved at indregistrere alle Dyrene, saa tilslut var de optalte og skrevne og regnede i Skat og fortoldede paa al Vis.

Og Dyrene vimsede og brummede og summede og brølte og



kviddrede og snakkede og sa efter, hvad der blev sagt før dem, at nu levede de i en lysere Tid.

Men Bjørnen begyndte først at riste paa Hodet og se sig om:

Det var alligevel ikke som før, dengang Skogen laa saa lun, mørk og ensom, og han kunde slaa Labben i en Elg eller Hjort uden at tænke saa nøie paa Skatten og, hvad han skulde svare og opgive for den snorede Betjent.

Han vilde drage sin Vei og flytte ind i den svarte Skog vest imellem Fjeldene.

Lidt efter fo'r Ørnen, saa Furutoppen ristede efter den. Og Ravnen klunkede, og Hakkespætten skreg: her er kjedt, her er kjedt.

Og siden luskede Ulven, og drog og gled og smed Gaupen og Ræven og Røskatten væk, og pilte Oteren og kravlede Bæveren sin Vei.

Hellere vilde de nu ha TrolDET igjen med baade Rædselen for Livet og Forskrækkelsen og al den Strid, de havde med det.

Paa det Vis blev Skogen tom for Dyr.

Bare Dompap og Sisik og Rødstjert og Sisken og Stær og Maaltrost og de andre Sangfugle blev igjen.

Og de kviddrede og sang i Kor, saa Keiseren græd; og hele det vældige Skogtag suste i Kronerne af Glæde over, at nu var den evige Fred kommet.

En slig Skog gaves der ikke i Verden, sa Keiseren.

Og derfor skulde den faa brede sig og kaste sine Frø helt ud til Havet.

Saa trivedes og voksede den udover, og Fuglene sang i Toppene, og Keiseren frydede sig.

Og Busk skjød op foran Busk og Træ foran Træ, helt til Skogen stansede ved Havet.

Da blev der efterhaanden Suk og Klage i Grunden fra alle de utællelige Frø og Grankongler og smaa Skud og Spirer, som vilde op og vokse.

Og værre og værre blev Graaden og Jammeren.

Der var ikke Plads for dem, raabte de, og andet end Klage og Bitterhed var der ikke at høre.

Det var de store Trær, der sugede og trak al Saften og Kraften fra de smaa. Og de spurgte og skreg op mod Himmelen, om det kunde være ret, at der skulde de ligge og raadne i Jorden i millionvis bare, for at ét eneste af Stortræerne skulde faa brede sin svære og prunkende Krone saa meget videre ud.

Da forstod den vise Keiser, at Krigen, som aad og tog Liv, igjen var kommet ind i Skogen.

Og han grundede og grublede meget over, hvorledes dette Onde igjen kunde udryddes.

Endelig tog han det Raad at lade sine frommeste Mænd udgaa, to

og to, og banke paa hver Stamme og spørge, om Træet for at udrydde den onde Krig vilde love at minske sin Høide og Vækst med Halvparten eller endog blot Trediedelen, for at saa mange flere af de smaa kunde faa trives og leve. Thi da vilde der igjen blive Rum og Plads.

\*

Da knagede og stønnede Træstammerne for Livet med underlig mørk Susen, og de dirrede og rystede, som de kjendte Øksehug.

Saa strakte de sig i Harme kun desto høiere og videre og bredere Top over Top.

Og intet eneste Træ vilde for alt i Verden love bort det ringeste af, hvad det bar i sig af Saft og Kraft til Vækst, ikke engang minske det sidste Aarsskud i sin Krone.

Men der blev taust over hele Skogen.

Og Keiseren sukke.

# Kværnkallen

Der var engang en Skytte, som var kommet saa langt ind i svarte Fjeldet, at han ikke længer rigtig vidste, hvor han var.

Fra tidligste Graalysningen havde han gaat og gaat langs en styrtende vild Elv, som fossede og skummede, saa Sprøitet stod høit op i Fjeldvæggen.

Men alt det han søgte, blev der endnu bestandig ingen Raad til at komme over paa den anden Side.

Kløften blev brattere og brattere.

Etsteds, hvor Elven kneb sig ind til et Fossekog, stansede han og saa sig om i Revner og Sprækker efter en Mulighed for Overkomst.

Der laa et Klippestykke og kløvede Løbet. Snart var det bart, og snart begravedes det af Fosseskavlen, som steg og sank, saa myrgul og saa svulmende op i hvidt Fræs, eftersom den dreiede sig og voksede.

Det lød og snakkede op med alle Mæler.

Og nedenfor tordnede Faldet med hult Dunder som af, at der mo'l nogen Jettegryde under Grunden.

Men midt i den sydende og kogende Hvirvel laa der som et dypt

sort, underlig stille Øie.

Da saa han med ét, at det glisende Fjeldstykke var et Kværnhaus, som stod midt i Fossen med aaben Dør.

Nu og da øinede han gennem Skumrøgen Møllestenene, som gik, og Vimset af Skovlerne.

Det malte rundt og rundt, Skum og Skum, saa det føg og drev.

En ser mangt i Fjeldet, som ikke er at bry sig om, mente Tore Skytte.

Men, da han vilde videre, hørte han, det skrattede onskabsfuldt.

Det kom saa underligt lydt dernedefra.

Og Haanlatteren voksede, til den steg rent ubændig op af Skumgropen:

Nu kommer Tore til  
Vrangebækken,  
Vrangebækken,  
Vrangebækken –.

Og saa gik Kværnen rundt, saa det susede og skurede:

Rrrr–rrrr–rrrr–rr–  
rrrr–rrrr–rrrr–rr–  
Véd ikke sjøl, han har  
Mjøl i Sækken,  
Mjøl i Sækken,

Mjøl i Sækken  
Rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
rrrr-rrrr-rrrr-rr-

En kunde se sig baade ør og tullet der i Fossesusen, tænkte han.

Men værre og værre skurede og gnussede Kværnstenene i vild,  
graadig Fryd:

Rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
Spræke Tor Sølvesen  
Flobergskjellet,  
Flobergskjellet,  
Flobergskjellet  
Rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
Naar er han vildret i  
Vættefjeldet,  
Vættefjeldet,  
Vættefjeldet  
Rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
Agte Dig Tore for  
Høidalsstupet,  
Høidalsstupet,  
Høidalsstupet  
Rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
Jenten din ligger i  
Fosseglupet,  
Fosseglupet,

Fosseglupet  
Rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
rrrr-rrrr-rrrr-rr-

Han kunde ikke faa Synet bort fra det stille, blanke Øie, som laa midt i Skummalet, medens Fossen i store Vridninger dreiede og susede og sydede rundt, og det dundrede dypt under fra med tusind forunderlige Lyd.

Men altid kom ét og det samme dumpe Døn igjen.

Og tydeligere og tydeligere hørte han, at det var hans eget Navn, der grov og grov og malte rundt dernede, saa han tilslut syntes Grunden ristede.

Det var og det blev:

Spræke Tor Sølvesen  
Flobergskjellet,  
Flobergskjellet,  
Flobergskjellet  
Rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
rrrr-rrrr-rrrr-rr-

Inde i Skumtaagen gik Skovlerne som noget skiftende mørkt med rasende Fart, medens de knuste og slængte hvid Fos om sig ud i Røgen.

Lidt efter kom der en høi, skjærende Lyd som af et Sagblad:

Spræke Tor Sølvesen  
Flobergskjellet,

Flobergskjellet,  
Flobergskjellet  
Rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
Navnet dit skreg hun i  
Fossevældet,  
Fossevældet,  
Fossevældet  
Rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
Heisa'n og hopsa'n og  
spræt i Laget,  
spræt i Laget,  
spræt i Laget  
Rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
her kan du spænde i  
Kværnhustaget,  
Kværnhustaget,  
Kværnhustaget  
Rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
Hohoho-huhuhu  
Valborg Engen,  
Valborg Engen,  
Valborg Engen  
Rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
Her har hun hoppet i  
Brudesengen,  
Brudesengen,



Brudesengen  
Rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
rrrr-rrrr-rrrr-rr-

Han kjendte, at Svimlen holdt paa at faa Tag i ham, og han prøvede at komme fra det underlige stille, svarte Øie og se opover, hvor Strømmen randt glat og mørk og dyb.

Da gled der ud gennem Skumrøgen som en Skygge af en Jente med Skaut og bøiet Hode.

Det var som noget, han saa og ikke saa.

Den svævede op paa den anden Bred.

Han skulde vel kjende Skikkelsen, og Hjertet stansede i ham af Angst for, at hun skulle vende sig og se paa ham.

Men hun gled indover Fjeldsiden paa samme Vis sørgmodig med bøiet Hode under Skautet.

Han prøvede at flytte Foden, og han trode, har gjorde det.

Da hørte han, det graat og laat som af en Lur borti Bakkerne:

– Blomster de søde  
gule og røde,  
Vianvang, Vianvang,  
Sommerkvælden paa hans Fang –

Og siden klagede det:

Jeg blaaste i Uren,  
jeg blaaste i Uren,  
til Hjertet mit blev til Blod i Luren.  
Kvældsol den søde  
gule og røde  
gløtter i Stupet og  
leger paa Bene,  
vækker den døde  
dybt mellem Stene  
– varmløst – varmløst. –

Saa blev der stilt, og Lurlokken tonede hen i bestandig sagtere  
Sukke.

Bare Gasten go'l i Fjeldvæggen, og Kværnkallen malede og  
skoggrede.

Det hørtes i Latterskraldet:

– Bagefter angrer de  
fleste Faldet  
Rrrr–rrrr–rrrr–rr–  
rrrr–rrrr–rrrr–rr–

Spræke Tor Sølvesen  
Flobergskjellet,  
Flobergskjellet,  
Flobergskjellet  
Rrrr–rrrr–rrrr–rr–  
rrrr–rrrr–rrrr–rr–  
Skynd Dig til Stupet og  
kom med Mjelet,

kom med Mjelet,  
kom med Mjelet  
Rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
rrrr-rrrr-rrrr-rr-

Og Fossen mo'l, og Gasten go'l.

Og det stille Øie laa og saa og drog med altid forfærdeligere  
Rædselsmagt.

Hohoho-huhuhu  
Kværnen venter,  
Kværnen venter,  
Kværnen venter  
Rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
Snart er det Gutter, og  
snart er det Jenter,  
snart er det Jenter,  
snart er det Jenter –  
Rrrr-rrrr-rrrr-rr-  
rrrr-rrrr-rrrr-rr-

# Noter

[n1](#). *Forfatternote*: Malstømmen mellem Lofotodden, Værø og Røst.

---

Jonas Lies *Trold II* er lastet ned gratis fra [bokselskap.no](http://bokselskap.no)